

2012

**Ajuntament
de Barcelona**
Institut de Cultura

INSTITUT DE CULTURA DE BARCELONA
[MEMÒRIA 2012]

Institut de Cultura de Barcelona

Constitució: 10 de novembre de 1995

Objecte social: Promoure la cultura a la ciutat de Barcelona, d'una banda mitjançant programes propis i, de l'altra, donant suport als diferents agents culturals que hi actuen.

Tinent d'Alcalde i president de l'ICUB:

Im. Sr. Jaume Ciurana i Llevadot

Gerent: Sra. Marta Clari i Padrós

Secretaria Tècnica ICUB

Tancament: octubre 2013

Sumari

INTRODUCCIÓ	6
--------------------	----------

DIRECCIÓ DE PATRIMONI, MUSEUS I ARXIUS	7
---	----------

SERVEI D'ARQUEOLOGIA DE BARCELONA	8
MUSEU PICASSO	9
MUSEU DEL DISSENY DE BARCELONA	10
MUSEU FREDERIC MARÈS	11
MUSEU BARBIER-MUELLER D'ART PRECOLOMBÍ	12
MUSEU DE CIÈNCIES NATURALS DE BARCELONA. MCNB	13
MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA. MUHBA	14
EL BORN CENTRE CULTURAL	15
MUSEU ETNOLÒGIC.....	16
ARXIU HISTÒRIC DE LA CIUTAT DE BARCELONA.....	17
ARXIU FOTOGRÀFIC DE BARCELONA	18
CASTELL DE MONTJUÏC.....	18
BIBLIOTECA PÚBLICA ARÚS	19

DIRECCIÓ DE PROMOCIÓ DELS SECTORS CULTURALS	20
--	-----------

FÀBRQUES DE CREACIÓ.....	20
FABRA I COATS - FÀBRICA DE CREACIÓ DE BARCELONA	20
HANGAR	22
LA ESCOCESA	23
ATENEU POPULAR DE NOU BARRIS.....	24
GRANER. CENTRE DE CREACIÓ DEL COS I EL MOVIMENT.....	24
LA CENTRAL DEL CIRC	26
LA SECA ESPAI BROSA	26
NAU IVANOW	27
CENTRES D'EXPOSICIONS	28
LA VIRREINA CENTRE DE LA IMATGE.....	28
LA CAPELLA	29
FABRA I COATS - CENTRE D'ART CONTEMPORANI DE BARCELONA.....	30
CREADORS EN RESIDÈNCIA	30
ALTRES INICIATIVES EN L'ÀMBIT DE LES ARTS VISUALS.....	31
CONSELL DE LA CULTURA DE BARCELONA	31
SUBVENCIONS.....	32
PREMIS CIUTAT DE BARCELONA.....	32
BARCELONA-CATALUNYA FILM COMMISSION	36

DIRECCIÓ BARCELONA CAPITAL	36
-----------------------------------	-----------

GREC FESTIVAL DE BARCELONA	36
PROJECCIÓ INTERNACIONAL I COOPERACIÓ CULTURAL	38
PROGRAMA DE CULTURA POPULAR	39
MEDALLES AL MÈRIT CULTURAL I ARTÍSTIC	40
MÚSICA	40
BANDA MUNICIPAL DE BARCELONA	40
COBLA SANT JORDI – CIUTAT DE BARCELONA	41

DIRECCIÓ DE CULTURA DE PROXIMITAT	42
--	-----------

FESTIVALS LITERARIS	42
BCNEGRA. TROBADA DE NOVEL·LA NEGRA DE BARCELONA	42
MÓN LLIBRE	43
BARCELONA POESIA	44
FESTES	45
LA CAVALCADA DE REIS	45
FESTES DE SANTA EULÀLIA	46
CARNAVAL	46
SANT JORDI	47
MONTJUÏC DE NIT	47
LA MERCÈ	47
NADAL 2012	48
CENTRES CÍVICS	49
ANYS TEMÀTICS, COMMEMORACIONS I HOMENATGES	50

DIRECCIÓ DE CREATIVITAT I INNOVACIÓ	52
--	-----------

BARCELONA LABORATORI	53
BARCELONA CIÈNCIA	54

PROGRAMES TRANSVERSALS AMB L'ÀMBIT DE L'EDUCACIÓ	56
---	-----------

DIRECCIÓ DE PROGRAMES DE DIFUSIÓ CULTURAL	56
--	-----------

DIRECCIÓ DE RECURSOS	57
-----------------------------	-----------

BIBLIOTHEQUES DE BARCELONA	60
MUSEU D'ART CONTEMPORANI DE BARCELONA. MACBA	62
MUSEU NACIONAL D'ART DE CATALUNYA. MNAC	62
CENTRE DE CULTURA CONTEMPORÀNIA DE BARCELONA. CCCB	64
FUNDACIÓ JOAN MIRÓ	65
FUNDACIÓ ANTONI TÀPIES.....	66
MUSEU MARÍTIM DE BARCELONA. MMB.....	67
MERCAT DE LES FLORS. DANSA I ARTS DEL MOVIMENT	68
TEATRE LLIURE	69
L'AUDITORI.....	70
MUSEU DE LA MÚSICA	71
PALAU DE LA MÚSICA CATALANA	72
GRAN TEATRE DEL LICEU.....	74

Introducció

L'Institut de Cultura de Barcelona és l'organisme que té la responsabilitat de la gestió municipal en matèria de cultura dins l'Àrea de Cultura, Coneixement, Creativitat i Innovació de l'Ajuntament de Barcelona.

És una entitat pública empresarial local que té per objectiu donar suport a la iniciativa ciutadana i cívica; crear, gestionar i mantenir el patrimoni artístic, científic, tecnològic, natural i documental de la ciutat; difondre la cultura pels districtes i barris de Barcelona; impulsar les activitats de sectors culturals sense ànim de lucre; incentivar la presència a la ciutat de les indústries culturals i dels equipaments d'ús cultural; promoure les activitats culturals i de lleure que es desenvolupen a la ciutat; participar en l'impuls de les grans infraestructures culturals de titularitat de l'Estat, de la Generalitat o de titularitat concurrent radicades en el municipi, i explotar comercialment els béns i les activitats de l'Institut.

El 2012 ha estat un any amb canvis importants en molts dels equipaments culturals que gestiona (o en els que participa en la seva gestió) l'Institut de Cultura. Canvis en les direccions del Museu Picasso, del Museu Frederic Marès, de l'Auditori o del Museu del Disseny; tancament definitiu del Museu Barbier Mueller; i tancament per preparar la reobertura de nous projectes com és el cas de les col·leccions d'arts aplicades o del Museu Etnològic.

Altres projectes s'estan preparant per a la seva presentació. Al Born Centre Cultural s'han acabat les obres d'arquitectura interior i s'ha iniciat el projecte executiu de museografia que ha de finalitzar el 2013 per a la seva inauguració. Pel que fa al Museu del Disseny de Barcelona, que s'ha d'inaugurar a l'edifici Disseny Hub Barcelona a finals del 2014, s'han redactat els projectes museològic i museogràfic. Finalment, s'ha inaugurat Fabra i Coats – Fàbrica de Creació de Barcelona i el nou Centre d'Art Contemporani de Barcelona de Fabra i Coats.

Per altra banda, s'han presentat en forma de mesures de govern, nous projectes estratègics d'aquest mandat com el pla per a l'Impuls a la gestió del patrimoni cultural de la ciutat, la Creació del nou Museu de Cultures del Món, el Pla Barcino, les línies mestres de l'any temàtic 2014 (que servirà per commemorar els 300 anys dels fets de 1714), la mesura de govern que posa la creativitat i la innovació en el centre de l'acció cultural de la ciutat o el projecte de digitalització i d'accés en línia de la Col·lecció filatèlica Ramon Marull del Gabinet Postal.

S'han endegat projectes com el "The Lab", primera experiència de trobada i posada en comú de les comunitats de la ciutat que treballen en els diferents àmbits de la innovació i la creativitat i s'ha presentat un primer document del què haurà de ser el Pla Municipal dels Centres Cívics.

Finalment, des de la direcció Barcelona Capital i a través del Programa de cultura popular, s'han promogut projectes com la xarxa de Cases de la Festa, i altres acords amb entitats i territori. Ha estat clau també l'impuls del projecte Grec Festival de Barcelona, amb una nova direcció, que ha incorporat algunes novetats com una inauguració oberta al públic o alguns espectacles itinerants.

Direcció de Patrimoni, Museus i Arxius

Les principals línies municipals d'actuació en l'àmbit del patrimoni han respost a les mesures de govern següents: «Impuls a la gestió del patrimoni cultural de la ciutat», que proposa un seguit d'actuacions per millorar l'eficiència en la gestió de les polítiques de patrimoni arquitectònic, històric, artístic i arqueològic de Barcelona; «Creació del nou Museu de Cultures del Món», una proposta museística que permetrà mostrar les col·leccions referents a les diverses cultures d'Àsia, Àfrica, Amèrica i Oceania en un únic espai de caràcter permanent (a l'octubre s'ha fet la presentació pública d'aquest projecte, que ha d'acollir la Col·lecció Folch i les col·leccions no occidentals del Museu Etnològic de Barcelona); «Pla Barcino. Recuperació i posada en valor del patrimoni de la ciutat romana», que persegueix tant la recuperació com la difusió de la ciutat romana, per donar a conèixer els tresors patrimonials de la ciutat i promoure el retorn social d'aquest patrimoni, i «Projecte de digitalització i d'accés en línia de la col·lecció filatèlica Ramon Marull del Gabinet Postal»: el procés de registre, documentació, digitalització i posada en línia d'aquesta col·lecció permetrà donar a conèixer a un públic extens aquest conjunt patrimonial, que és valorat pels experts com una de les col·leccions més prestigioses del nostre país.

Un dels camps en què es treballa des de fa anys des de l'ICUB és en el desenvolupament d'eines adreçades a ampliar i adequar l'oferta dels museus per cada cop fer-los accessibles a més tipus de públic. En aquest sentit, en transcurs del 2012 s'ha continuat treballant en temes d'accessibilitat en col·laboració amb l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat i en l'impuls de programes que afavoreixen l'acostament al patrimoni, com la Nit dels Museus o els programes conjunts de tallers i activitats «Estiu als museus» i «Nadal als museus», que es fan a bona part dels museus de la ciutat. Així mateix, s'ha seguit recollint informació sobre el públic dels museus a través de l'enquesta que s'elabora en tots els museus municipals, una eina molt útil per poder conèixer l'origen i el perfil dels visitants que entren als museus de la ciutat.

Pel que fa a la Nit dels Museus 2012, aquest any s'ha celebrat el dissabte 19 de maig, des de les 7 del vespre fins a la 1 de la matinada. 52 museus de la ciutat de Barcelona i la seva àrea metropolitana han obert les portes als ciutadans per celebrar la Nit dels Museus. Enguany s'ha superat el rècord d'assistència, amb gairebé 125.000 persones que han pogut visitar més de 90 exposicions temporals i col·leccions permanents d'una bona colla de museus de la ciutat. En aquesta edició, 6 nou espais s'han adherit per primera vegada a aquesta iniciativa: l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, el Museu de la Moto, el Museu del Modernisme Català, el Museu Europeu d'Art Modern (MEAM) i l'aqüeducte romà, pel que fa a la ciutat de Barcelona, i el Museu Torre Balldovina de Santa Coloma de Gramenet, pel que fa a l'àrea metropolitana. Tots els centres han obert les portes de manera gratuïta i han ofert activitats lúdiques molt variades. A banda de plantejar rutes per 6 zones geogràfiques diferents tenint en compte la proximitat d'alguns centres i els enllaços a través del transport públic, aquest any s'ha programat una visita guiada amb el títol «L'arribada de l'aigua a la *Barcino* romana», en la qual s'ha fet un petit recorregut pel tram final de l'aqüeducte fins a la Casa de l'Ardiaca, seu de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona.

En relació a la línia d'actuació que treballa la recerca i coneixement, s'ha continuat donant suport a la tasca de documentació que desenvolupen els museus i s'ha seguit impulsant la digitalització dels fons per posar-los a l'abast de la ciutadania amb la publicació en línia de les col·leccions, com en el projecte ja esmentat de la col·lecció filatèlica Ramon Marull.

L'Institut de Cultura de Barcelona també treballa en la projecció del patrimoni a través de la participació en diverses taules de coordinació amb altres institucions de la ciutat. És el cas de la Taula de Patrimoni arquitectònic, històric, artístic i arqueològic de l'Ajuntament de Barcelona o del Consell Assessor d'Art Públic. Entre altres tasques, el 2012 des del Consell Assessor d'Art Públic s'ha impulsat la instal·lació d'una escultura de l'artista Alfonso Alzamora a l'Auditori i d'una obra de Jaume Plensa a Can Framis, donacions de la Fundació Vila Casas a la ciutat. L'ICUB també forma part de la Comissió de la Memòria Històrica, que el 2012 ha col·locat una inscripció al peu d'una de les quatre columnes de Josep Puig i Cadafalch a Montjuïc, ha canviat la placa dedicada al president Lluís Companys, situada a l'entrada de l'Estadi Lluís Companys, i ha instal·lat les plaques de memòria dedicades al compositor Arnold Schönberg i al pintor Joan Ponç i Bonet.

Per la seva banda, des de la Ponència del Nomenclàtor de l'Ajuntament de Barcelona, el 2012 s'han gestionat 18 assignacions de nom a noves vies públiques de la ciutat, 2 canvis de nom i 2 canvis de tipologia de denominació, i s'han inaugurat dos nous espais enjardinats de la ciutat: els jardins d'Eduard Batiste Alentorn, al districte d'Horta-Guinardó, i els jardins d'Enric Sagnier, al districte de Sarrià-Sant Gervasi.

Servei d'Arqueologia de Barcelona

El Servei d'Arqueologia de Barcelona en el decurs del 2012 ha desenvolupat tot un seguit d'actuacions. Una de les més remarcables ha estat la presentació pública de la Carta Arqueològica de Barcelona per part de la Direcció de Patrimoni, Museus i Arxius de l'Institut de Cultura. Es tracta d'un inventari en línia del passat històric de la ciutat que ofereix tota la documentació del patrimoni arqueològic de Barcelona, útil per elaborar un document orientat a analitzar, diagnosticar i avaluar el subsòl i el patrimoni construït. El marc cronològic de les restes documentades a la Carta comprèn des de la prehistòria fins a la Guerra Civil Espanyola.

Les eines de visualització estàndard emprades al portal de la Carta Arqueològica de Barcelona faciliten la consulta a tot tipus de públic. La Carta conté un important potencial didàctic i fa palesa la voluntat de transparència i obertura de la documentació a la ciutadania i a la comunitat científica. Un dels punts forts del projecte és la possibilitat de consultar la informació arqueològica al Geoportal i així situar-la en el context més ampli de la cartografia oficial.

Pel que fa al seguiment arqueològic, s'han dut a terme tasques en diferents punts d'activitat a la ciutat. Destaquen, per les seves dimensions i abast cronològic, les troballes de les obres del tren d'alta velocitat al barri de la Sagrera. En aquesta àrea s'ha localitzat un hipogeu d'inhumació col·lectiva del neolític final, i s'ha avançant en el coneixement de la vil·la romana trobada a la zona del pont del Treball Digne: a la pars rústica s'ha documentat tot un sistema productiu amb relació a la producció de vi o d'oli. També han estat rellevants els exàmens realitzats al Mercat de Sant Antoni, que han permès documentar l'evolució d'aquest espai entre els segles XVI i XIX, i la intervenció arqueològica efectuada a les Reials Drassanes, que ha localitzat nombroses estructures corresponents a una àrea de necròpolis romana datada entre els segles I i VI dC.

Des del Laboratori de Restauració i Conservació s'ha continuat la tasca de recuperació de béns mobles procedents de les intervencions arqueològiques i s'ha intervingut in situ en diverses excavacions a la ciutat. També s'ha col·laborat amb el Districte de Ciutat Vella en algunes intervencions de caràcter patrimonial.

A finals d'any s'ha presentat el web www.materialspathology.com, fet en col·laboració amb la Universitat Autònoma de Barcelona i l'Institut Químic de Sarrià (Universitat Ramon Llull), a més de l'ajut de l'Obra Social d'Unnim Caixa. Es tracta d'un atles gràfic sobre alteracions de materials patrimonials i s'incorpora a la xarxa com una eina didàctica i de consulta per a professionals de la restauració, en permanent construcció.

En el marc del Pla Barcino, s'han continuat els treballs d'excavació a la basílica de Sant Just i Pastor, iniciats el 2011. Enguany s'han centrat a l'actual sagristia de l'església gòtica i han tret a la llum un element molt simbòlic: part d'una piscina baptismal. Aquesta troballa té gran importància per a l'estudi de la ciutat cristiana i visigoda de Barcino.

A principis del 2012 s'ha presentat l'Anuari d'arqueologia i patrimoni de Barcelona 2010. Aquesta revista, publicada pel MUHBA, és un mitjà de difusió de la tasca del Servei d'Arqueologia i recull tota l'activitat duta a terme sobre el patrimoni historicoarqueològic de la ciutat durant l'any anterior a la seva publicació.

Per acabar, cal fer esment de la signatura del conveni entre l'Ajuntament de Barcelona i la Universitat de Barcelona pel qual els estudiants del grau i el màster d'arqueologia de la UB poden fer les pràctiques al solar que hi ha als jardins Victòria dels Àngels, de titularitat municipal, on es va trobar un jaciment arqueològic. D'aquesta manera, els alumnes poden conèixer un cas real d'arqueologia urbana en un jaciment multiestratificat.

Museu Picasso

El Museu Picasso és el centre de referència per al coneixement dels anys de formació de Pablo Ruiz Picasso i, sobretot, és el testimoni del vincle estret i inseparable de l'artista amb la ciutat. Creat per voluntat personal de Picasso i obert al públic el 1963, acull un fons de més de 3.800 obres, que componen la col·lecció permanent, i elabora una dilatada programació d'exposicions temporals.

La programació i l'activitat del Museu Picasso de Barcelona durant el 2012 han estat marcades pel canvi de direcció del centre (el nou director n'és Bernardo Laniado-Romero). La nova direcció ha presentat les noves línies estratègiques: considerar la col·lecció com l'eix vertebrador de tota l'activitat del Museu; potenciar al màxim el caràcter pedagògic del centre; facilitar l'accés del públic a l'art, a la cultura i al coneixement, de manera especial als col·lectius que tradicionalment n'han estat exclosos; establir un diàleg fluid entre l'obra d'art i el públic; fomentar l'accessibilitat local (entorn de barri i ciutat) - global (radi d'acció global), a través d'un web creatiu i dinàmic amb continguts digitals d'accés obert, i oferir una experiència de qualitat tant en la vessant presencial com en línia. L'altre punt rellevant de l'any ha estat que el Plenari del Consell Municipal ha aprovat la creació de la Fundació Museu Picasso i dels estatuts d'aquesta.

Pel que fa a la col·lecció, els treballs de manteniment que s'han dut a terme a les sales han comportat canvis en la presentació de les obres: nova il·luminació, reducció del nombre de peces, nous textos de paret... Amb relació a l'aforament de l'equipament, al maig s'ha iniciat un procés

de revisió exhaustiva dirigit a millorar la qualitat de la visita i la conservació preventiva de les obres exposades.

El programa d'exposicions temporals ha recollit les mostres «Un collage abans del collage», «Economia: Picasso» i «Ceràmiques de Picasso. Un regal de Jacqueline a Barcelona». Aquesta última proposta, que commemora el 30è aniversari de la donació realitzada per Jacqueline Picasso a la ciutat, ha fet possible editar el catàleg raonat de ceràmiques del Museu i programar un seminari sobre mecenatge, organitzat de manera conjunta amb la Fundació Francisco Godia. La mostra ha servit, també, per engegar una campanya de comunicació dirigida al públic local, que ha tingut com a objectiu incentivar la compra i l'ús del carnet del Museu Picasso.

En l'àmbit de programa social, han continuat iniciatives ja consolidades com ara la col·laboració amb el programa educatiu de l'Hospital Sant Joan de Déu; la proposta d'escriptura participativa «Picasso en lletrA» basada en obres de la col·lecció, realitzada conjuntament amb el projecte LletrA de la UOC; el Club de Lectura del Museu, i la tercera edició del Big Draw, la festa del dibuix, una iniciativa de participació a l'entorn del dibuix que ha ocupat el centre i tot un seguit d'espais dels barris propers. Com a novetats, s'han de ressaltar les visites comentades als patis del Museu i la recuperació de l'activitat familiar «Contes i tocs».

En el camp educatiu, s'han posat les bases d'una nova metodologia que s'implementarà de manera gradual, basada en l'experiència derivada de l'observació, la discussió i el gaudi de l'obra d'art de manera directa, sense interferències.

Amb referència al projecte d'internet i, en concret al del web 2.0, cal destacar la nova pàgina d'inici del web del Museu (web que rep més de 3.100 visites diàries de mitjana), la posada en marxa de l'aplicació de la visita virtual pels patis del Museu i la consolidació i l'augment de la presència activa a les xarxes socials, que compta amb una notable quota de lectors al bloc (més de 92.000 pàgines vistes), d'amics a Facebook (gairebé 35.000) i de seguidors a Twitter (més de 22.000).

Museu del Disseny de Barcelona

En el transcurs de l'any, els diferents museus que han d'integrar el futur Museu del Disseny de Barcelona (dins del Disseny Hub Barcelona, a la plaça de les Glòries) han estat treballant en els preparatius del trasllat. A l'inici del 2012, el museu integra quatre col·leccions: les del Museu de les Arts Decoratives, les del Museu de Ceràmica, les del Museu Tèxtil i d'Indumentària i les del Gabinet de les Arts Gràfiques; un total d'uns 70.000 objectes, més el Centre de Documentació. El Museu del Disseny de Barcelona és un laboratori dedicat a la realitat canviant del disseny en totes les seves vessants.

A principis de maig Pilar Vélez, fins aleshores directora del Museu Frederic Marès, és nomenada directora del Museu del Disseny. L'objectiu fonamental de la nova etapa d'aquest centre ha estat posar en valor les seves col·leccions, patrimoni de la ciutat de Barcelona, mitjançant la recerca, generació i difusió del coneixement de les arts i del disseny i, alhora, impulsar la innovació i l'experimentació en els diversos sectors de l'activitat social en què incideix el disseny.

Al llarg de l'any s'ha redactat el nou projecte museològic i museogràfic del museu i s'ha treballat en els guions de les primeres exposicions permanents, des d'una museografia plural, que

possibilitat mirades noves i diverses de les diferents col·leccions. També ha estat objectiu prioritari del 2012 incrementar la documentació tant dels museus com del Centre de Documentació.

Al maig s'han tancat les sales d'exposicions de la seu del carrer Montcada (les darreres exposicions han estat «Disseny de sistemes: Escola d'Ulm» i «I/O/I. Els sentits de les màquines»), i a finals d'octubre s'ha tancat el Centre de Documentació, amb l'objectiu de començar a preparar el trasllat a la nova seu de Glòries la primavera del 2013. Pel mateix motiu, a final d'any s'han tancat les exposicions permanents del Museu de les Arts Decoratives i del Museu Tèxtil i d'Indumentària, ubicades al Palau de Pedralbes.

El Museu de Ceràmica, que té previst tancar al març del 2013, ha realitzat tres exposicions temporals durant el 2012: «Gerard Moliné. Argila. Disseny i creació», «Un jardí singular. Ceràmica d'Iznik. Segle XVI» i el projecte fotogràfic «Contemplatio».

Al març s'ha obert al públic l'Habitatge 1/11 de la Casa Bloc (1932-1939), símbol de l'arquitectura racionalista a Barcelona, després d'una acurada restauració per part de l'Institut Català del Sòl i de l'Ajuntament de Barcelona a través del Museu del Disseny. Aquest habitatge s'ha recuperat i s'ha equipat tal com el van pensar els seus creadors (Sert, Torres Clavé i Subirana) als anys trenta.

Al mes de desembre, tot just acabat el nou auditori de la futura seu del museu, s'hi ha celebrat el vuitantè aniversari del Museu de les Arts Decoratives, origen de totes les col·leccions. A la celebració hi han assistit una nombrosa participació dels donants que en el transcurs d'aquests anys han fet possible crear una important col·lecció tant d'arts decoratives com de disseny industrial, ceràmica, tèxtil, indumentària i arts gràfiques.

Pel que fa a les publicacions, el 2012 s'han publicat dos llibres catàleg que inclouen la catalogació d'algunes col·leccions patrimonials: *Pedro Rodríguez. Catàleg dels vestits de Maria Brillas* (en versió trilingüe català/castellà/anglès) i *Fabvolution. Avenços en la fabricació digital*.

Finalment, i pel que fa a les relacions internacionals, cal assenyalar que enguany el Museu del Disseny de Barcelona ha estat convidat a prendre part en el denominat European Triennial for Positive Change (2014-2016), liderat pel Museu d'Arts Aplicades de Viena (MAK). També s'ha confirmat la itinerància de l'exposició «Full Print3d. Imprimint objectes» al Museum für Gestaltung, de Zurich.

Museu Frederic Marès

El Museu Frederic Marès, ubicat en una part dels espais que ocupava l'antic Palau Reial Major dels comtes de Barcelona, reuneix una valuosa col·lecció de diverses obres i objectes artístics que l'escultor Frederic Marès (1893-1991) va aplegar al llarg de la seva vida.

L'objectiu principal que s'ha marcat el Museu Frederic Marès per al 2012, després de la seva reobertura al maig del 2011, ha estat refermar-se com a centre de referència de l'escultura i el col·leccionisme i incrementar la presència pública mitjançant vies diverses.

Amb relació a la finalització de la tercera i última fase del Projecte de remodelació museogràfica de la Secció d'Escultura (segles XV-XIX), aquest any s'han ordenat i sistematitzat les col·leccions conservades en les reserves.

El programa expositiu ha desenvolupat tres modalitats diferents d'exposicions: d'una banda, el verger del Museu ha estat una de les cinc seus de l'exposició «Vilatò (1921-2000) Barcelona-París.

Un camí de llibertat», organitzada per l'Ajuntament de Barcelona com a homenatge al pintor, escultor i gravador Javier Vilató. Amb el subtítol «En bronze», el verger ha exhibit deu escultures de bronze d'aquest artista, i d'aquesta manera aquest espai exterior s'ha incorporat com a espai expositiu temporal. D'altra banda, la programació de la sala d'exposicions temporals ha ofert «La Barcelona irreverent», coproduïda per l'Arxiu Festiu Catalunya, mostra que ha anat acompanyada de l'edició de *Quaderns del Museu Frederic Marès/16*. Finalment, fruit d'una col·laboració amb l'Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya (IEFC), el Museu Frederic Marès ha participat en una exposició fotogràfica virtual que amb el títol «El turisme a Europa fa cent anys» ha difós, a través de la xarxa, part del seu fons de fotografies estereoscòpiques i del fons de l'IEFC.

Des del camp de la recerca aplicada a les col·leccions, s'ha finalitzat el *Catàleg del moble. Fons del Museu Frederic Marès/6* —únicament pendent d'edició—, i s'ha seguit treballant en el *Catàleg d'escultura, medalles i pintura dels segles XIX i XX. Fons del Museu Frederic Marès/7*, concretament en la documentació de l'àmbit de l'escultura.

Pel que fa a l'increment de les col·leccions del Museu, s'ha de fer menció de la donació per part de la família Folch i Camarasa del bust de bronze de Lluís Folch i Torres, obra de Frederic Marès de cap al 1919.

Per acabar, cal indicar que l'1 de novembre Josep Maria Trullén ha estat nomenat nou director del Museu Frederic Marès.

Museu Barbier-Mueller d'Art Precolombí

El Museu Barbier-Mueller d'Art Precolombí, dedicat exclusivament a l'art precolombí (del 1500 aC al segle XVI de la nostra era), mostra una de les millors col·leccions en el seu gènere, que inclou escultures, ceràmiques, teixits i objectes rituals. En el conjunt de la col·lecció es manifesten la majoria d'estils de les cultures prehispàniques procedents de Mesoamèrica, Amèrica Central, Amèrica andina i Amazònia.

El 2012 s'han complert 15 anys de la fundació del Museu Barbier-Mueller d'Art Precolombí a Barcelona, i el centre ho ha celebrat amb jornades de portes obertes els dies 25, 26 i 27 de maig.

L'exposició temporal «Camí de l'inca. El passat dels Andes», inaugurada l'any 2011, ha continuat sent la font per programar diverses propostes. És el cas del cicle de conferències organitzat conjuntament amb el Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, sobre arquitectura, viatge i patrimoni inspirat en el Qapaq Ñan o Camí de l'Inca, una xarxa de camins que unia diferents zones ocupades pels inques. Seguint amb les conferències, al març ha tingut lloc el primer cicle de conferències de nous investigadors d'art precolombí.

Enguany el Museu ha publicat dos llibres de contes infantils inspirats en narracions de la cultura quítxua. La iniciativa posa de manifest trets comuns entre els pobles català i quítxua; per aquest motiu l'edició conté els textos en totes dues llengües.

Després de 15 anys d'estada de la col·lecció a Barcelona, el centre ha tancat les portes definitivament el dia 15 de setembre en finalitzar el contracte que lligava la col·lecció Barbier-Mueller d'Art Precolombí a Barcelona.

Museu de Ciències Naturals de Barcelona. MCNB

Al novembre del 2011 es va constituir el Consorci del Museu de Ciències Naturals de Barcelona, integrat per la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona, i va iniciar la seva activitat al juny del 2012, amb l'adscripció del Museu de Ciències Naturals, el Jardí Botànic i l'Institut Botànic. Al llarg del 2012 s'ha treballat en la determinació i definició de les prioritats estratègiques del projecte del Consorci, amb l'objectiu de tenir, durant el primer trimestre del 2013, el Pla Estratègic 2012-2015, que inclogui el pla d'acció i que permeti establir el contracte programa.

El 2012 ha estat el primer any complet de funcionament de la seu Museu Blau, on rau l'exposició de referència, «Planeta vida», que s'ha completat a l'abril del 2012. Si el 2011 es va inaugurar amb el primer dels tres àmbits de l'exposició, «La Terra avui», enguany s'hi han afegit els dos àmbits restants: «La biografia de la Terra» i «Les illes de ciència»; actualment se'n poden visitar quatre, d'illes de ciència: “Evolució”, “Identificats: classificació i nomenclatura”, “Comportament animal” i “La Mediterrània”.

Pel que fa a les exposicions temporals, s'ha presentat «El Hierro. L'erupció amagada» i la mostra que commemora les tres temporades de l'Espai Terra amb les millors fotografies enviades pels telespectadors del programa: «Espai Terra: Catalunya com tu l'has vist». Al voltant d'aquesta exposició s'ha desenvolupat un projecte amb les escoles, «Sant Martí com tu l'has vist», amb la participació de més de 800 alumnes del districte de Sant Martí. Finalment, la mostra «Aliens, la invasió de les espècies exòtiques» ha explicat la colonització d'espècies foranes i les conseqüències per a la natura i per als humans.

L'Any de la Neurociència ha comportat que al Museu Blau s'hi hagin dut a terme activitats per a tots els públics, com la fira de les ciències «Les il·lusions del cervell» i la conferència del neurobiòleg Javier de Felipe «Sobre lo bello, el arte y la evolución del cerebro» (retransmesa en línia a través de la xarxa), i que el Museu de Ciències Naturals hagi participat al FENS Forum of Neuroscience, el congrés que reuneix a Barcelona els millors especialistes en neurociència. També convé mencionar la conferència i els seminaris impartits per Francesco Tonucci dirigits a l'àmbit de l'ensenyament, així com el curs d'actualització científica i didàctica organitzat pel Departament d'Ensenyament i la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) dirigit al professorat de secundària i batxillerat.

Des del 2011 el Museu de Ciències Naturals i l'Àrea Metropolitana de Barcelona organitzen un cicle de 18 activitats de descoberta de parcs i platges. Durant el 2012 més de 800 participants han gaudit de les diferents propostes els caps de setmana.

En l'àmbit de la recerca s'ha desenvolupat el projecte «La señalización de buenos genes, buenas habilidades y personalidad: la coloración de las aves y el canto como modelos», finançat dins del Plan Nacional, s'ha creat la col·lecció de referència de cnidaris, s'ha signat el conveni amb Can Catà per consolidar l'estació de camp base del Museu de Ciències Naturals de Barcelona i s'ha impartit el segon curs d'especialització científica al Museu Blau.

Pel que fa a les col·leccions, s'ha elaborat la política d'adquisicions de col·leccions, que han seguit creixent a un ritme semblant al dels anys anteriors, i s'ha focalitzat la conservació preventiva en el Gabinet Salvador, els espècimens exposats a «Planeta vida» i els embalatges permanents de les col·leccions de zoologia. S'ha implementat el llibre de registre digital, s'ha creat una unitat de registre i s'ha iniciat formalment el projecte del laboratori digital.

Pel que fa a les activitats al Jardí Botànic, les festes Planta't al Botànic!, a la primavera i a la tardor, i la «Mostra de tardor de bonsai i taller de kusamono» han rebut una gran afluència de públic. El Jardí també ha acollit nombrosos actes socials, entre els quals sobresurt l'entrega de premis de la primera edició del certamen Viles Florides.

D'altra banda, l'Associació d'Amics del Jardí Botànic de Barcelona ha dinamitzat de manera permanent l'espai de l'hort i la masia del Jardí Botànic Històric, on també desplega un conjunt molt variat d'activitats, com tallers de dibuix i exposicions de pintura i de fotografia. Una de les propostes de més èxit ha estat el BioBlitzBCN, les jornades de recerca naturalista obertes a tota la ciutadania.

El Jardí Botànic ha participat activament en els treballs per elaborar l'estratègia catalana de conservació de la flora. En el marc d'aquesta estratègia ha realitzat diverses campanyes de recol·lecció de llavors als Ports de Tortosa i als Pirineus. També ha continuat desenvolupant les seves col·leccions, amb especial atenció a la localització d'espècies i els seus propàguls per a les zones de Califòrnia, Xile i les Canàries. Implementar la guia portàtil multimèdia ha constituït una prioritat per poder millorar la gestió de les col·leccions.

Finalment, l'Institut Botànic ha continuat treballant en les seves dues línies d'investigació, que han generat els corresponents treballs de recerca i publicacions: la principal, sobre biodiversitat, amb l'estudi de la biosistemàtica i sistemàtica molecular de plantes, i la dedicada a la palinologia i la paleoecologia. D'altra banda, aquest any s'han estudiat i diagnosticat els fons que conté la Biblioteca Salvador de l'Institut Botànic per tal de poder-ne prioritzar la restauració.

Museu d'Història de Barcelona. MUHBA

El Museu d'Història de Barcelona (MUHBA) està integrat per diversos espais que reuneixen més de 2.000 anys d'història, en un dels patrimonis d'història urbana més grans d'Europa. L'objectiu del MUHBA és conservar el patrimoni històric de Barcelona, estudiar-lo i documentar-lo amb el màxim rigor, i divulgar-lo entre els seus visitants.

Durant el 2012 el MUHBA ha aprofundit en l'articulació del discurs museístic a través de diversos formats expositius i explicatius que inclouen espais museïtzats, exposicions, visites, itineraris, guies d'història urbana, publicacions, jornades i debats.

En l'àmbit de la patrimonialització, s'ha posat en valor l'espai de la porta de mar i les termes portuàries de Bàrcino, s'ha renovat la inscripció de la làpida dedicada al rabí Xemuel ha-Sardí i s'ha impulsat la recerca arxivística i documental sobre l'estructura urbana del Call amb vista a la renovació museística de l'espai MUHBA El Call. Han continuat les obres de sanejament i consolidació de la fàbrica Oliva Artés, els treballs previs per reparar l'estructura de la sala de calderes de Fabra i Coats i les obres a la Casa de l'Aigua. La intervenció a l'espai patrimonial del turó de la Rovira ha estat guardonada ex aequo amb el Premi Europeu de l'Espai Públic Urbà del 2012.

Les col·leccions del MUHBA s'han ampliat, amb la incorporació de 2.021 noves unitats d'emmagatzematge provinents dels fons de l'Arxiu Arqueològic. S'ha prosseguit documentant objectes procedents de l'antic mercat del Born i entorns, peces de l'antic museu militar del Castell de Montjuïc, els fons de Vil·la Joana i els ingressos a la col·lecció Fabra i Coats.

En matèria de tasques de conservació i restauració, cal esmentar, d'una banda, l'inici de la restauració de la bandera de Santa Eulàlia i, de l'altra, el projecte sobre les pintures de la capella de Sant Miquel del Monestir de Pedralbes, que ha comptat amb un espai web i unes jornades sobre les pintures del Trecento.

Les noves exposicions temporals que ha presentat el MUHBA el 2012 han estat: «Indians, 1736-1847. Els orígens de la Barcelona industrial», al Saló del Tinell, «Caritat, un llibre almoïna. Poesia solidària de Jacint Verdaguer», a Vil·la Joana, «L'enginy de postguerra. Microcotxes de Barcelona», a Fabra i Coats, «Imaginary/BCN. La mirada matemàtica, les arts i el patrimoni», a la Capella de Santa Àgata, i «Il·lusió i moviment. De les ombres al film», en col·laboració amb la Fundació Aula de Cinema Col·lecció Josep M. Queraltó.

Al llarg del 2012 s'ha mantingut la programació d'itineraris, itineraris conferència i visites guiades als diferents espais patrimonials i urbans i a les exposicions i, com a novetat d'enguany, s'hi ha afegit el Centre de Conservació i Restauració del Museu, a la Zona Franca. A l'agost ha tingut lloc el cicle «Barcelona, vint històries musicals», dedicat a la recuperació del patrimoni musical barceloní, mitjançant una fórmula de coproducció entre el MUHBA i la Fundació Mas i Mas.

La proposta educativa «Interrogar Barcelona» ha permès articular l'activitat amb les escoles. En els formats relacionats amb l'ús creatiu del temps lliure per als joves, ha estat remarcable el casal d'estiu «Teixim la ciutat», vinculat amb les indians.

El Centre de Recerca i Debat del MUHBA ha continuat desenvolupant la vessant de recerca, innovació i estudis. En el camp de la recerca patrimonial, convé destacar l'aixecament tridimensional de la sala de calderes de Fabra i Coats amb escàner làser, juntament amb la UPC. La mostra pública dels treballs de recerca en curs s'han plasmat en 17 diàlegs d'història urbana i patrimoni, 2 seminaris i 4 jornades.

Com a resultat de la tasca de recerca, s'han publicat 4 llibres, així com dues noves guies d'història urbana i el vuitè número de la revista *Quarhis*. La publicació del MUHBA *La Barcelona de ferro. A propòsit de Joan Torras Guardiola*, del 2011, ha rebut ex aequo el Premi FAD de pensament i crítica 2012.

Aquest any el MUHBA ha eixamplat la col·laboració amb la UAB (màster d'intervenció i gestió del paisatge i el patrimoni), amb el Museu de Badalona (itinerari De Baetulo a Bàrcino), amb l'Associació de Comerciants de Llibreteria i Freneria (projecte QRGòtic), amb els Amics de la Fabra i Coats i amb els centres d'estudis locals.

Finalment, la City History Museums and Research Network, impulsada pel MUHBA i integrada per 18 museus i centres de recerca urbana de tot el continent, ha organitzat la tercera trobada general a Barcelona al novembre, després de la reunió sobre patrimoni i paisatge urbà feta a l'octubre a Roma.

El Born Centre Cultural

La presència del jaciment de restes arqueològiques del segle XVII i l'estructura de l'edifici de l'antic mercat central de Barcelona (que li fa d'embolcall), doten el futur Born Centre Cultural d'uns trets diferents dels de qualsevol equipament cultural europeu. Aquest centre, que es podrà travessar

de manera gratuïta de punta a punta, des del carrer Comerç, quedarà plenament integrat a l'entorn urbà, social i cultural.

El Born Centre Cultural, singularitzat per la base històrica i patrimonial i els trets urbans, complirà quatre funcions fonamentals: valorar un espai de memòria (ciutat derruïda) vinculat a uns fets d'una importància cabdal per a Barcelona i Catalunya; valorar l'edifici del Mercat del Born, essencial des dels punts de vista de la història, l'arquitectura, l'economia i la cultura de Barcelona; difondre els nous coneixements sobre un període de la nostra història (1550-1714) que va suposar l'inici de la modernitat a Catalunya, i pensar, crear i difondre en el present «amb la presència del passat».

Durant aquest any s'han acabat les obres d'arquitectura interior i de les instal·lacions, i s'ha iniciat el projecte executiu de museografia, que ha de finalitzar el 2013 per a la inauguració del centre, la qual coincidirà amb la dels actes commemoratius del tricentenari del 1714. També pel que fa a la recuperació del patrimoni, s'han continuat duent a terme treballs de restauració i d'estudi de les peces de museu procedents del jaciment del Born ja seleccionades per a la futura exposició permanent del Born.

En el camp de la recerca, s'han publicat dos nous volums de la col·lecció «La ciutat del Born. Barcelona 1700»: *Política, economia i guerra* i *Interiors domèstics*. Per concloure, cal destacar la incorporació de Quim Torra com a director d'aquest nou centre cultural.

Museu Etnològic

El Museu Etnològic és un espai de coneixement entre cultures i té les persones de les ciutats i els pobles com a primers elements de referència per a l'estudi de la societat, en tota la seva complexitat. Tot i que els fons provenen dels cinc continents, el Museu centra la seva atenció principal en l'àmbit català i en les cultures de les comunitats que són presents a la ciutat de Barcelona.

Des de l'octubre del 2011 el Museu Etnològic és tancat al públic a causa de les obres que s'hi duen a terme per renovar-ne íntegrament les sales de reserva i millorar el control climàtic de l'edifici. Les activitats programades al llarg del 2012, doncs, han tingut lloc fora dels espais del Museu.

Algunes d'aquestes activitats han estat: el concert *In memoriam*, al Saló de les Cròniques de l'Ajuntament de Barcelona, un concert amb presència de les cultures catalana, gitana, mexicana, mandinga, sefardita, otomana i sufí, en col·laboració amb el consolat de Guinea-Bissau a Barcelona i el Taller de Músics; els concerts comentats *De Catalunya al Carib* per La Mercè, al parc de la Ciutadella; la sessió *Contes i músiques: narracions d'Amèrica i de Catalunya*, al Taller de Músics, dins el programa dels 5ns Tallers i Jornades de Memòria Oral de l'Observatori per a la Recerca Etnològica de Catalunya (IPEC - Generalitat de Catalunya); l'exposició temporal «Tarn, l'Orient al pessebre», al pati gòtic de l'Ajuntament de Barcelona, amb peces de pessebre del fons patrimonial del Museu Etnològic realitzades per Domènec Tarn, escultor i pessebrista barceloní de qui aquest hivern s'ha celebrat el bicentenari del naixement, i, amb motiu d'aquesta exposició i al mateix pati gòtic, el concert *L'Orient al pessebre*, un repertori de música tradicional de terres catalanes, valencianes i mallorquines amb característiques estilístiques de l'Orient asiàtic.

Les tasques del Departament de Col·leccions i Recerca del Museu Etnològic aquest l'any han estat determinades per l'ingrés de la Col·lecció Folch a les dependències del Museu. Per poder acollir

aquesta col·lecció, de 2.352 objectes, s'han remodelat pràcticament tots els espais del centre, amb especial incidència a la planta 0, on es troben la sala de reserva, els serveis tècnics, el laboratori de conservació i restauració i una part de l'espai expositiu.

Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona

L'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona (AHCB) és el centre responsable de la custòdia, el tractament, la conservació i la difusió de la documentació municipal medieval i moderna, i també d'altres materials arxivístics, bibliogràfics i hemerogràfics considerats d'interès per al coneixement, la investigació i la recerca històrica de la ciutat. Aquest diversificat patrimoni converteix l'AHCB en un dels centres arxivístics més importants del país, de consulta imprescindible per estudiar molts aspectes de la història, no sols de Barcelona, sinó també de Catalunya.

El programa formatiu i científic sobre la història de Barcelona desenvolupat en el transcurs de l'any ha constatat de dues propostes: el curs taller sobre l'escriptura de la història *El Consell de Cent i Ferran el Catòlic*, dedicat a Ferran II i la ciutat de Barcelona, i les Segones Jornades d'Història de la Cartografia de Barcelona.

Pel que fa al projecte expositiu, dins el cicle *Un tast de l'Arxiu* s'han realitzat dues mostres de documents: «Figurins 1914-1835. Luxe i modernitat» i «Barcelona a mà. Guies urbanes, 1776-2004». També s'ha presentat l'exposició «Cu-cut! Sàtira política en temps trasbalsats, 1902-1912», produïda amb la col·laboració de l'associació Tantatinta. Han visitat les diferents exposicions gairebé 14.300 persones.

Quant al programa de publicacions, s'ha editat el número 18 de la revista *Barcelona Quaderns d'Història* titulat *Presència i lligams territorials de Barcelona. Vint segles de vida urbana*, el qual aplega els treballs presentats a l'XI Congrés d'Història de Barcelona (2009); i el catàleg de l'exposició «Cu-cut! Sàtira política en temps trasbalsats, 1902-1912».

Al llarg de l'any ha ingressat nova documentació a l'AHCB: convé destacar la cessió en comodat dels fons històrics del Col·legi de l'Art Major de la Seda, amb documents dels segles XVI-XX i que inclou la dels antics gremis de Velers, de Velluters i de Perxers. També han avançat els treballs d'organització i de descripció dels fons documentals, la catalogació dels pergamins municipals, la del fons històric dels Jocs Florals de Barcelona i la de les col·leccions hemerogràfiques i bibliogràfiques. Així mateix, ha prosseguit la incorporació de registres bibliogràfics retrospectius al Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya (CCUC).

Un altre aspecte rellevant que ha tingut continuïtat enguany han estat els projectes de digitalització i de preservació dels documents, que han inclòs, entre d'altres, els llibres d'acords del Consell de Cent i diversos volums i opuscles del fons bibliogràfic històric.

Amb relació al servei de consulta de la documentació, l'Arxiu ha registrat gairebé 8.900 usuaris presencials, els quals han consultat més de 22.500 documents, i gairebé 130.000 usuaris remots de recursos electrònics (catàlegs i bases de dades accessibles per internet), que han efectuat gairebé 325.000 consultes.

Arxiu Fotogràfic de Barcelona

L'Arxiu Fotogràfic de Barcelona, amb seu a l'antic convent de Sant Agustí, és responsable de la custòdia, el tractament, la conservació i la difusió dels fons fotogràfics que abans pertanyien a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona. Creat el 1931, conserva més de dos milions de fotografies des del 1839 fins als nostres dies, la temàtica principal de les quals és la ciutat de Barcelona. Aquesta riquesa del fons dóna al centre una especial projecció en el món dels arxius i de la fotografia, i assigna a la institució un paper important en el patrimoni fotogràfic de Catalunya.

El 2012, l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona ha continuat duent a terme el seu programa de difusió a través d'exposicions i publicacions, especialment amb relació als projectes «Refotografiar Barcelona amb Mark Klett» i «Consuelo Bautista. Raval», però també a través dels cicles d'activitats d'After Foto amb conferències, activitats educatives i visites especialitzades, així com amb una presència creixent en nous mitjans de difusió digital com Facebook i amb la nova aplicació gratuïta per a iPhone Barcelona Visual, els quals completen l'oferta en línia del nou web, que s'ha presentat també en anglès, i que situen l'Arxiu en primera línia en el món dels arxius i del patrimoni fotogràfic.

D'altra banda, l'Arxiu ha aprofundit en els projectes de col·laboració amb altres centres i institucions, que s'han plasmat en la itinerància d'exposicions com la de «Jacques Léonard. Barcelona gitana» o «Frederic Ballell, fotoperiodista», i també en noves produccions, com ara «Retrat Companys», al Castell de Montjuïc, o bé «Agustí Centelles. Una crònica fotogràfica. Anys 30», a Can Framis de la Fundació Vila Casas.

A part de la difusió, enguany l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona ha viscut un increment notable del volum de documents fotogràfics, fruit tant d'una llarga llista de donacions de fons privats com d'un ingrés massiu de fons municipals procedents d'altres àmbits i sectors de l'Ajuntament. S'han mantingut de manera constant els treballs de tractament dels fons: descripció, conservació preventiva i digitalització.

Castell de Montjuïc

El Castell de Montjuïc és una antiga fortalesa militar situada damunt d'una terrassa rocosa a més de 170 metres d'alçada sobre el nivell del mar, al cim de la muntanya de Montjuïc. Amb una llarga història vinculada a la ciutat, aquest espai va iniciar una nova etapa com a equipament municipal l'estiu del 2008. Durant l'any 2012, per consolidar aquesta nova etapa, s'han desplegat tot un seguit d'activitats que han permès mostrar a la ciutadania que el Castell de Montjuïc s'ha recuperat en tota la seva amplitud per a la ciutat.

Entre la gran varietat de propostes culturals que ha acollit el Castell el 2012, hi trobem activitats pedagògiques adreçades a escoles, concerts, exposicions, trobades populars, fires, festes, conferències, observacions astronòmiques de la mà de l'Agrupació Fotogràfica de Barcelona, diades (com ara el Dia Nacional de Suïssa), gal·les benèfiques (com La Nit del Motor), el cicle de concerts d'estiu Pleniluni o el festival de cinema a la fresca Sala Montjuïc. El Castell també ha participat en grans esdeveniments de ciutat, com La Mercè, amb espectacles de circ, o Montjuïc de Nit.

De les exposicions temporals cal destacar les que ha presentat el Memorial Democràtic de la

Generalitat de Catalunya: «La maternitat d'Elna», «Catalunya bombardejada», «Desenterrant el silenci. Antoni Benaiges, un mestre de la República en una fossa comuna de Burgos» i «Aviadors de la República», entre d'altres. El Memorial també ha organitzat activitats pedagògiques obertes al públic escolar, familiar i universitari. Amb motiu dels actes anuals de commemoració de l'afusellament del president Lluís Companys, el 15 d'octubre ha tingut lloc l'obertura de l'exposició de producció pròpia «Retrat Companys».

Gairebé 1.160.000 persones han visitat el Castell de Montjuïc al llarg del 2012. La majoria dels visitants, uns 840.500, han utilitzat el telefèric per arribar-hi, i la resta ho han fet a peu o amb autobús.

Les diferents etapes de les obres de rehabilitació i el nou Pla d'Usos del Castell de Montjuïc comporten que l'equipament esdevingui, de mica en mica, una fortalesa envoltada de jardins i un espai per a la relació, el lleure i la cultura.

Biblioteca Pública Arús

La Biblioteca Pública Arús (BPA), fundada l'any 1895 gràcies a Rossend Arús, és un centre de recerca especialitzat en moviments socials contemporanis i producció bibliogràfica del segle XIX i inicis del XX. És una biblioteca d'accés públic, tot i que per la singularitat del seu fons va adreçada especialment a investigadors, universitaris o persones interessades en la cultura i la societat del segle XIX i principis del XX.

A més de les seves funcions habituals de consulta, informació i documentació i préstec de llibres, la BPA ofereix visites comentades i exposicions, organitza conferències i cursos i presenta novetats editorials, entre altres activitats. En aquest sentit, enguany ha posat a l'abast un total de 32 visites guiades i portes obertes. També ha participat en les activitats de les festes majors dels barris de la dreta de l'Eixample i Fort Pienc, i en La Mercè, i a l'octubre ha pres part en la 48H Open House BCN obrint les portes del seu recinte a la ciutadania, amb l'assistència de 408 persones en un matí.

Com cada any, la Biblioteca ha continuat realitzant exposicions, presentacions de llibres i conferències relacionades amb el seu fons. Dins l'edifici hi han tingut lloc 5 exposicions; d'entre aquestes, amb la mostra del fons de Sherlock Holmes, la BPA ha pres part en el festival BCNegra. La Biblioteca també ha participat en 3 exposicions externes, per a les quals ha prestat documents del seu fons. D'altra banda, ha presentat 24 llibres, ha desenvolupat 32 conferències i ha col·laborat en 2 jornades organitzades pel GRENS (Grup de Recerca en Estats, Nacions i Sobirania de la Universitat Pompeu Fabra) i en la II Trobada Internacional de Lògies d'Investigació. Dins la BPA s'han impartit un total de 6 classes d'àmbit universitari.

Pel que fa a l'ampliació del fons de la Biblioteca, aquest any han estat notòries 3 donacions: el fons de Rafael Closas i Cendra (conseller de la Generalitat de Catalunya el 1936), l'arxiu personal d'Enrique Tierno Galván (alcalde de Madrid entre 1979 i 1986) i la biblioteca particular de Josep Roderigas i Calmell (vocal i administrador del Patronat de la Biblioteca Pública Arús entre 1940 i 1962).

Direcció de Promoció dels Sectors Culturals

Fàbriques de Creació

L'any 2012 el programa Fàbriques de Creació de Barcelona ha reorientat les seves línies estratègiques d'acord amb les noves prioritats establertes en el nou mandat. Els nous eixos de treball definits en aquesta reorientació se centren a promoure la internacionalització del programa i dels equipaments que el configuren, impulsar la transversalitat dels continguts culturals i la integració en xarxes professionals, consolidar l'excel·lència dels continguts i, finalment, donar suport a models híbrids de gestió públicoprivada. En consonància amb aquesta reorientació, s'ha creat una nova imatge per al programa i s'han actualitzat el lloc web i altres elements de comunicació.

Quant a la gestió, ha estat un any força complex a causa de la disminució de les aportacions públiques als diferents equipaments i de la necessitat de plantejar noves fórmules de captació d'ingressos i millora del finançament. Una de les iniciatives conjuntes que s'ha iniciat des d'aquest punt de vista és l'anàlisi dels indicadors comuns a totes les fàbriques de creació, una feina que ha de servir per aproximar-se de manera més precisa a l'estudi de l'impacte i la gestió dels diferents equipaments, i també com a element per millorar la coordinació dels diferents espais.

Si en el decurs del 2011 es van posar en marxa la majoria dels espais que formen part del programa, el 2012 s'ha iniciat un nou projecte d'obres a Hangar, per arranjar la coberta de la nau original, i s'han dut a terme les obres bàsiques d'adequació de Fabra i Coats.

Finalment, cal remarcar que el programa Fàbriques de Creació de Barcelona ha estat declarat Best Practice en el manual dels Fons Estructurals Culturals de la UE. Un incentiu per continuar apostant per un programa que aquest any 2012 ha viscut la seva consolidació.

El 2012, els espais inclosos en el programa Fàbriques de Creació de Barcelona són 8: La Escocesa i Hangar (arts visuals); La Seca Espai Brossa, el Graner, l'Ateneu Popular de Nou Barris, la Nau Ivanow i La Central del Circ (arts escèniques), i, finalment, Fabra i Coats, la més multidisciplinària de totes les fàbriques de creació.

Fabra i Coats - Fàbrica de Creació de Barcelona

El 2012 ha estat l'any en què s'han acabat de configurar les seves línies de treball, i també el de la inauguració i posada en marxa d'aquest equipament, reformat pels arquitectes Manuel Ruisánchez i Francesc Bacardit, que han rebut el Premi Ciutat de Barcelona 2012 d'arquitectura i urbanisme per aquesta intervenció.

El dia 17 de juliol es s'ha presentat a l'Ajuntament de Barcelona la Mesura de Govern "Posada en funcionament de Fabra i Coats, Fàbrica de Creació i Centre d'Art Contemporani de Barcelona", que presenta les línies directores d'ambdós programes que, per les seves mateixes característiques, es consideren complementaris l'un de l'altre. La posada en marxa de 6.500 m2 de l'equipament representa un punt molt destacat en el procés de rehabilitació de tot l'edifici i en l'impuls al conjunt d'equipaments de tot el recinte que permetran recuperar per a ús cívic i cultural aquesta icona del patrimoni industrial de la ciutat.

El 29 de setembre s'ha inaugurat oficialment a Sant Andreu, la nova fàbrica de creació de Fabra i Coats. Es tracta en el seu conjunt d'un equipament fonamental tant per l'impuls que representa a la producció cultural a la ciutat com pel fet de reforçar el projecte de capitalitat cultural de Barcelona. Després de dos anys invertits en la reforma i rehabilitació d'aquest emblemàtic edifici, que és nau central del recinte de les antigues filatures *Fabra & Coats*, aquest nou equipament cultural s'ha inaugurat amb una festa a la qual han assistit prop de 8.000 persones que han pogut gaudir de 90 propostes d'alguns dels artistes més representatius de la creació artística contemporània de la ciutat. L'acte ha estat tota una declaració d'intencions d'un espai que ha de ser un referent en el panorama de la creació artística de la ciutat per la seva multidisciplinarietat i capacitat d'acollida de tota mena de projectes. També al setembre s'ha inaugurat el centre d'exposicions Fabra i Coats - Centre d'Art Contemporani de Barcelona, del qual trobareu tota la informació més endavant.

Amb referència a les activitats de suport a la creació, objectiu principal de l'equipament, durant el 2012 s'han desenvolupat un total de 9 projectes d'arts visuals, 12 d'arts escèniques, 5 de dansa, 7 de música, 8 de multimèdia i 5 de creació comunitària. A més, també s'han acollit 8 entitats (com l'Associació d'Actors i Directors Professionals de Catalunya, l'Associació de Professionals de la Dansa de Catalunya, la Unió de Músics de Catalunya o SindicArt) i s'han impartit un total de 14 cursos i seminaris de formació per a professionals de diferents disciplines.

A propòsit de les activitats presentades el 2012, convé assenyalar que el dia 10 de novembre ha tingut lloc la segona edició del festival de música i recerca audiovisual MIRA!, amb una assistència de 1.500 persones i amb un programa que ha seleccionat una gran projecció internacional i diversitat de músics i artistes audiovisuals de la creació electrònica experimental. De les iniciatives pròpiament musicals, s'ha de mencionar la primera edició del Festival Mixtur (una proposta al voltant de la creació musical contemporània) i les sessions de música experimental del col·lectiu l'Ull Cec, juntament amb les sessions del programa setmanal MOVA Live de distribució de propostes musicals en directe a través de la reproducció en temps real. Altres activitats que s'han desplegat a Fabra i Coats i de les quals ja s'ha parlat en aquesta publicació són les jornades Barcelona The Lab, el primer festival de jocs de taula Dau Barcelona o el Magatzem de Reis, una nova iniciativa de l'Institut de Cultura de Barcelona en el marc de la Cavalcada de Reis. D'altra banda, a l'octubre l'equipament ha acollit la primera edició de la Fira d'Economia Solidària, una trobada que ha mostrat una manera de generar riquesa lligada a l'economia real, però que actua posant per davant les persones i el medi ambient.

En el terreny de les arts visuals també hi ha hagut propostes remarcables, com ara l'exposició de les obres finalistes del concurs Miquel Casablanca del projecte d'arts visuals Sant Andreu Contemporani o l'exposició dels projectes generats en les primeres edicions del programa «Creadors EN RESIDÈNCIA als instituts de Barcelona». Del 18 d'abril al 12 de maig, Fabra i Coats ha acollit l'exposició de les vuit obres realitzades en les dues primeres edicions d'aquest programa i ha presentat els tres processos que s'han estat duent a terme durant el curs 2011-2012.

D'altra banda, al mes de maig s'ha desenvolupat la jornada Incrustacions 001. Cultura, creació i educació, una coproducció de l'ICUB i del Consorci d'Educació de Barcelona. L'objectiu d'aquesta iniciativa ha estat reunir durant una jornada projectes que introdueixin els creadors en contextos educatius formals. Amb aquesta trobada s'obre un procés compartit de creació de coneixement i d'impuls a iniciatives, que permeti crear una agenda a curt, mitjà i llarg termini sobre el

desenvolupament d'aquest tipus de projectes a Barcelona. La jornada ha reunit unes 75 persones entre creadors, docents i gestors culturals.

En total, aquest primer any de funcionament, Fabra i Coats - Fàbrica de Creació de Barcelona ha acollit més de 30 activitats amb una assistència aproximada de 30.000 persones.

Hangar

Hangar és un centre de producció i experimentació d'arts visuals fundat el 1997 per l'Associació d'Artistes Visuals de Catalunya per donar suport a creadors i artistes i oferir serveis que s'adaptin a les necessitats de producció que sorgeixen en el món de la creació. Es troba situat en un edifici del recinte de Can Ricart, al barri del Poblenou.

El 2012 han finalitzat les obres d'ampliació del centre, la qual cosa ha permès engegar nous espais i nous serveis: la nau Ricson, destinada essencialment a plató polivalent; la nau Microfugas, que inclou els laboratoris; una nova zona per a les oficines, i un espai compartit, pensat per a professionals independents de sectors diversos. Respecte a la nau original, se n'ha renovat la teulada, intervenció que ha servit per adequar unes instal·lacions deteriorades.

Un altre dels canvis més significatius en la infraestructura d'Hangar ha estat el ple funcionament de la residència d'artistes, que ha acollit creadors nacionals i internacionals, i que ha facilitat col·laboracions i coproduccions entre ells. La residència ha obert una nova via d'internacionalització del projecte: posa a l'abast residències integrals a artistes estrangers que necessitin els serveis, l'allotjament i el context de què disposa el centre per desenvolupar el seu projecte de recerca o producció artística. La primera convocatòria d'aquest tipus de residència s'ha obert al setembre del 2012 per al primer semestre del 2013.

Pel que fa a l'activitat dels artistes residents, cal mencionar la participació en l'exposició col·lectiva «El convit» a Can Felipa, amb Antoni Miralda; el conveni entre la distribuïdora Hamaca i Hangar segons el qual els treballs audiovisuals realitzats pels residents s'inclouen al catàleg de la distribuïdora (amb l'objecte de facilitar-ne la difusió), i l'organització d'un programa anual específic de vídeos d'artistes residents als cinemes Maldà, enguany amb el títol Contra-distanciaments, a càrrec de Cristina Garrido.

Amb la finalitat de millorar els serveis que ofereix als creadors, Hangar ha obert les portes a la creació sonora, amb el programa Hangar Sonor, que inclou el projecte resident Befaco, i amb la signatura d'un conveni amb el Màster d'Art Sonor de la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Barcelona, que obre un espai de debat, creació i presentació pública de projectes sonors.

En l'àmbit de la recerca artística, el 2012 Hangar s'ha incorporat a dos projectes europeus: Addicted2Random, que investiga les connexions entre el passat musical europeu i la música contemporània generada per ordinador, i Soft Control: Art, Ciència i Tecnologia de l'Inconscient, que ens apropa a un marc de treball en el qual la producció científica i la producció cultural comparteixen coneixement, metodologies i models d'experimentació i pensament crític.

Dins del projecte experimental Grid_Spinoza, impulsat per Hangar i el Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona (PRBB), s'ha elaborat amb èxit un programa de visites temàtiques a diversos laboratoris del PRBB, amb l'objectiu d'explorar els processos i les metodologies de recerca

artística i científica. Un altre avanç important de Grid_Spinoza és el fet que ha estat present en entorns nacionals i internacionals de debat professional sobre recerca artística, com ara l'Screen Festival o el simposi MutaMorphosis: Tribute to Uncertainty, que ha tingut lloc a Praga al desembre.

Hangar ha continuat prenent part activa en iniciatives relacionades amb la creació contemporània més emergent de la ciutat, ha mantingut la col·laboració amb les produccions de la Sala d'Art Jove o de BCN Producció, i ha seguit acollint activitats de col·lectius independents, com Escena Poblenou o la Muestra Marrana. Altres aspectes, com la col·laboració en les taules de treball del mapa creatiu del Poblenou, l'activa participació als Tallers Oberts o la col·laboració amb associacions cíviques del barri com Apropem-nos, reafirmen la vinculació del centre amb l'estructura social i productiva més propera.

En termes de comunicació, Hangar ha començat l'any estrenant nou web amb l'objectiu de presentar la diversitat de serveis, àmbits de treball i iniciatives del centre. La nova interfície, dissenyada per Folch Studio, ha estat premiada amb el Laus Plata 2012 en la categoria de web i mitjans digitals.

La Escocesa

La Escocesa és un centre de creació artística, enfocat principalment a les arts visuals, gestionat per l'Associació d'Idees, que posa a la disposició de la comunitat artística espais de treball a preus assequibles. A més, aquesta associació duu a terme un treball de gestió cultural amb l'objectiu de fomentar la producció dels seus artistes residents, generar intercanvis amb altres centres i intervenir en la vida cultural del barri i de la ciutat.

Durant l'any 2012 La Escocesa ha realitzat activitats de tipus ben variat, algunes d'adreçades a la promoció i projecció dels artistes residents i altres de dirigides al públic en general.

Entre les iniciatives dirigides als artistes residents, cal posar en relleu les beques concedides: dues beques de producció i exhibició i tres beques d'intercanvis artístics amb centres internacionals (a Anglaterra i a Bulgària), i la publicació de diversos llibres d'artista a la mateixa impremta de La Escocesa.

Quant a les activitats adreçades al públic, s'ha de destacar la coordinació i la participació de La Escocesa als Tallers Oberts i la presència en festivals com al 48H Open House BCN o a l'Screen Festival.

Aquest any ha tingut lloc el I Festival de Murals de La Escocesa, que ha comptat amb diversos artistes muralistes internacionals, i amb actuacions musicals i una taula rodona en què han intervingut professionals del món de la cultura. El projecte Scottish Wall, un espai per al desenvolupament de propostes de pintura mural i grafit, ha acollit diverses iniciatives de caràcter públic amb la finalitat de desenvolupar l'art mural i involucrar diferents artistes i gent del barri del Poblenou; el resultat s'ha exhibit a l'exposició «El Convit», a Can Felipa.

Al llarg de l'any també s'han organitzat diversos cursos i tallers impartits per artistes de La Escocesa: dibuix i il·lustració, il·lustració experimental, dibuix i performance... A final d'any s'ha

instal·lat l'exposició anual dels artistes de La Escocesa, en què tots els artistes del centre han exposat la seva obra en el nou espai expositiu del centre.

Ateneu Popular de Nou Barris

L'Ateneu Popular de Nou Barris, gestionat per l'associació Bidó de Nou Barris, és un centre referent pel seu projecte d'intervenció social a través de la cultura i la promoció del circ i les arts parateatrals. En el terreny artístic, l'Ateneu potencia la creació i promou la formació artística des d'una òptica no mercantilista, compromesa socialment, amb l'ànim de donar suport a la creació jove i a les cultures emergents sempre des de la qualitat i l'excel·lència artística. En el context sociocultural, té per objectiu fomentar el compromís social i solidari entre els ciutadans i el seu esperit crític, mitjançant l'estimulació de la participació i la dinamització de la cooperació entre entitats.

Al llarg del 2012 l'Ateneu ha continuat treballant en les quatre grans línies d'actuació del projecte: la formació i el circ social, la programació cultural continuada i la dinamització comunitària, el circ i la producció pròpia i, finalment, el suport a la creació.

Pel que fa a la formació i el circ social, s'han programat múltiples propostes de diversos nivells i formats: l'Escola Infantil de Circ, l'Escola Juvenil de Circ, els tallers per a diferents edats i públics (als casals infantils, als col·legis, per a persones amb discapacitat, tallers de circ externs...), o l'intercanvi internacional Barcelona-Stuttgart a través de la Xarxa Europea de Formació i Circ Social Caravan.

La programació cultural estable s'ha desenvolupat des de diferents àmbits. En el de la música, s'ha vehiculat a través de dos programes: un de flamenc i l'altre de blues. Dins el programa Lokal, la proposta de petit format, amb flamenc, blues, rumba, swing, salsa o afrobeat, s'han dut a terme 13 petits concerts. Amb referència al teatre, aquest 2012 s'han ofert 6 propostes escèniques. L'actuació relacionada amb la dinamització comunitària ha sumat 15 iniciatives durant l'any a través dels diferents programes de dinamització de les entitats del barri.

Respecte al circ i la producció pròpia, ha estat rellevant la celebració de la 16a edició del Circ d'Hivern, amb l'espectacle *Maravillas*, i la presentació de la 17a edició del Circ d'Hivern, amb *El Dorado*. També s'ha continuat el programa de Combinats de Circ: aquest any ha tingut lloc el Combinat de Circ 45 i hi han participat, entre d'altres, la companyia Balusca, la trapezista Marta Nistal, la companyia d'acròbates Circo Bocabajo i l'equilibrista Claudio Parente.

L'Ateneu Popular de Nou Barris forma part del programa Fàbriques de Creació de Barcelona i té un programa de residències per a artistes en què es promouen els intercanvis entre creadors de diferents disciplines amb la finalitat de fomentar la creació amb perspectives de continuïtat. Enguany ha engegat una iniciativa de residència conjunta amb La Central del Circ. També quant al suport a la creació, el 2012 ha tingut lloc la quarta edició del projecte d'experimentació interdisciplinari Nusos de Dansa i Circ, unes pràctiques de creació amb Sergi Fäustino.

Graner. Centre de creació del cos i el moviment

El Graner és un centre d'investigació, creació i aprofundiment del llenguatge del cos i del moviment emmarcat dins el programa Fàbriques de Creació de Barcelona. Les seves línies de

treball són la proximitat, la creació i el pensament i, molt especialment, la lliure circulació de pensament amb una mirada local i també internacional. És gestionat pel Consorci del Mercat de les Flors, amb la col·laboració de l'Associació de Professionals de la Dansa de Catalunya i l'Associació de Companyies Professionals de Dansa de Catalunya.

Ubicat en un edifici de 1.000 metres quadrats de la Zona Franca, combina el lloguer dels espais amb les col·laboracions, les residències artístiques i les activitats de formació i pensament, i els projectes autofinançats.

El Graner ha conclòs l'any amb un balanç positiu d'ocupació, de connexió amb altres centres i agents culturals i també de qualitat artística. El 2012 ha acollit 44 residències artístiques professionals i ha tancat l'any amb una mitjana d'ocupació de gairebé el 83 %. Aquest nombre tan elevat de creadors que han passat pel Graner situa el centre com a catalitzador de la creació contemporània de la dansa i les arts del moviment.

D'altra banda, treballar en xarxa i la internacionalització són dos dels punts clau de la creació actual i el Graner treballa en aquesta línia: al llarg del 2012 ha col·laborat amb les 18 cases de dansa més importants d'Europa (projecte Modul-dance) i amb més de 30 projectes d'àmbit nacional i territorial. Aquesta tasca del Graner és paral·lela a la seva activitat principal: les residències artístiques. El centre acull residències que vinculen creadors de moltes disciplines i trajectòries, tant locals com internacionals.

Des del Graner es dona suport als creadors locals mitjançant diferents línies de treball, com ara el projecte FF80, en col·laboració amb el festival Temporada Alta de Girona, sessions d'acompanyament individual, o la creació de finestres d'exhibició com el festival SÂLMON, entre d'altres.

Cal esmentar la intensificació de les activitats de proximitat i formació en el decurs del 2012: el Graner ha dut a terme 32 accions de proximitat i territori i 17 propostes de formació. Des d'una mirada educativa i de creació de nous públics, els projectes educatius del Graner inclouen les diferents franges escolars (projecte d'escoles bressol, Dansa a les Escoles a primària i Creadors en Residència a secundària). A més, el Graner ha pres part en projectes comunitaris, com ara Barris en Dansa (Premi Ciutat de Barcelona de dansa, com ja s'ha explicat més amunt), i ha posat a l'abast tallers intergeneracionals i estades artístiques amb coreògrafs reconeguts (Àngels Margarit, Claudia Moreso i Omar Meza, entre d'altres).

Tota aquesta activitat es veu completada amb eines i continguts de pensament. Des del blog del Graner i amb una estratègia comunicativa 2.0 es creen continguts teòrics oberts a tothom i encarregats a diferents agents culturals i especialistes.

Com a conclusió, el Graner acaba el 2012 amb una ocupació pràcticament total i amb un programa que dona espai i veu als diferents actius que hi participen. Busca l'equilibri entre els projectes internacionals, les col·laboracions territorials i les convocatòries públiques per entendre els processos de creació, obrir-se al barri i també a un territori més global, donar suport al creador independent i acollir projectes que parlin de l'heterogeneïtat de la dansa, sempre sota el paraigua de la qualitat.

La Central del Circ

La Central del Circ és un espai per a la creació d'espectacles de circ que posa a disposició de l'artista recursos per a l'entrenament, l'assaig, la creació, la investigació i la formació contínua. Gestionada per l'Associació de Professionals del Circ del Catalunya i situada al Parc del Fòrum, amb una superfície de més de 3.000 metres quadrats, acompanya el professional en totes les àrees i fases de la seva feina.

El 2012 La Central ha pres part en residències conjuntes amb diferents entitats catalanes i estatals per al suport de companyies en els seus processos creatius i l'estrena dels seus espectacles (Ateneu Popular de Nou Barris, festival Escena Poblenou, Antic Teatre, Fira de Circ Trapezi). A escala internacional, la participació de La Central en projectes europeus de creació com ara Process(js), Trans-Mission o Circus Next, entre d'altres, ha possibilitat que artistes nacionals desenvolupessin residències a l'estranger i que el context local s'enriquís amb les propostes de socis i artistes d'arreu d'Europa.

D'altra banda, La Central ha assessorat centres d'arts escèniques de reconegut prestigi i trajectòria (com el TNC i el Grec Festival de Barcelona) perquè inserissin arts circenses a la seva programació, i aquest fet ha atorgat al circ un reconeixement en el context de les arts escèniques i musicals que no tenia al nostre país.

Pel que fa a la difusió, s'ha continuat apostant per les mostres obertes que ofereixen una selecció de les creacions treballades durant l'any en aquest equipament. Enguany La Central ha obert les seves instal·lacions al barri que l'envolta: ha participat en algunes iniciatives de barri, com la Mostra d'Entitats, i ha desenvolupat el projecte de creació comunitària Memòries, que ha permès establir contacte amb els veïns i veïnes i prestar atenció a un col·lectiu desfavorit: les dones grans de Sant Adrià de Besòs.

A propòsit de la professionalització del sector, aquest 2012 ha estat l'any de l'ocupació total dels viviers d'iniciatives empresarials. L'oferta d'aquests espais i la seva proximitat amb els artistes es consolida, doncs, com un dels suports de La Central a les empreses satèl·lits del sector del circ, que contribueixen a situar professionalment aquest art a l'alçada de qualsevol altre sector.

Pel que respecta a la formació contínua i al perfeccionament dels professionals del circ, s'han desenvolupat diferents cursos impartits per professors d'arreu del món. Per concloure, convé remarcar que aquest any s'ha arribat a un nivell d'ocupació de sales de creació per sobre de les previsions, concretament un 70 % d'ocupació.

La Seca Espai Brossa

El 24 de setembre del 2011 el Brossa Espai Escènic va iniciar una nova etapa a l'antiga fàbrica de la moneda La Seca, un edifici del segle XIV, amb el nom de La Seca Espai Brossa, i dins el programa Fàbriques de Creació de Barcelona. El 2012 La Seca s'ha consolidat a la ciutat com una oferta singular des de la relectura de les poètiques característiques de les avantguardes històriques i la seva relació amb la cultura popular. Al llarg de l'any la programació ha aprofundit en la línia artística i creativa relacionada amb l'univers i la poètica brossianes i ha incorporat, a més de la màgia, el circ, el music-hall, la dansa, la música, els titelles i les noves escenes.

Cal destacar els èxits de *Sé de un lugar*, d'Ivan Morales, *La monja enterrada en vida*, de Nao Albet i Marcel Borràs, i *Cartes des de Tahrir*, sota la direcció de Pau Carrió. També ha estat significativa la presència de directors com Jordi Oriol, Iban Beltran, Àlex Serrano o Magda Puyo amb dramaturgies de poetes com Josep Pedrals (*El Furgatori* i *En comptes de la lletera*) i Dolors Miquel (*Missa pagesa* i *Pallarina, poeta i puta*). Amb la col·laboració del consolat de Portugal i l'institut Camões s'ha programat un espectacle al voltant de Fernando Pessoa: *Pessoa, o que o turista deve ver*. L'obra mallorquina *Acorar* ha rebut elogis del públic i de la crítica, i el jurat del Premi Ciutat de Barcelona de teatre ha volgut fer una menció especial a Toni Gomila, autor i intèrpret de l'espectacle.

Enguany s'ha estrenat el cicle El Petit Brossa, adreçat a públic familiar, que ha programat els muntatges *Marc*, *La mà de Taaroa*, *Monstres*, *Raspall* i *El planeta Lares*, entre d'altres.

Com cada any La Seca Espai Brossa ha participat a La Mercè, amb la cinquena edició de les 12 hores de màgia al Brossa, amb mags de renom internacional. De fet, tot l'any la màgia ha tingut una presència estel·lar a la sala amb la consolidació dels cicles de màgia Dimarts Màgics i el Nadal Màgic. La Seca ha obert les seves portes al 48H Open House BCN, ha acollit dues propostes diferents dins de la Setmana de la Poesia de Barcelona, ha participat a la tercera edició del Big Draw (la festa del dibuix del Museu Picasso) i a les festes del barri de Sant Pere, amb les Festes de Commedia dell'Arte a la Plaça, i ha estat present al festival NEO, programant un dels espectacles i donant espai a les seves instal·lacions al secretariat permanent del festival.

Aquest 2012 La Seca ha acollit un important cicle de seminaris organitzat per l'Associació de Professionals del Circ de Catalunya, i presentacions de llibres, com ara la *Nadala* de la Fundació Lluís Carulla sobre Dau al Set i *La lluita contra la moneda falsa a la Barcelona de Felip II (1598-1621)*, editat per l'Ajuntament de Barcelona.

A l'abril ha tingut lloc la novena edició del festival BarriBrossa, en aquesta ocasió centrat en el moviment Dau al Set.

Nau Ivanow

La Nau Ivanow, situada a l'antiga fàbrica de pintures Ivanow, a la Sagrera, és un espai de creació i difusió de la cultura que s'emmarca dins el programa Fàbriques de Creació de Barcelona des del 2010. Especialitzada en arts escèniques i fotografia, tot i mantenir-se oberta a projectes interessants de totes les disciplines artístiques, la Nau desenvolupa la seva acció de suport donant cobertura a totes les fases del procés de creació, des de la idea inicial fins a l'exhibició dels projectes, passant per l'assaig, la producció, la gestió i la formació. L'entitat que la gestiona és la Fundació Privada Sagrera.

El Viver de Creadors és una de les peces clau de l'acció de suport a la creació, a més de ser el projecte més multidisciplinari de la Nau Ivanow. Durant el 2012, 16 col·lectius i professionals han desenvolupat els seus projectes des del Viver de Creadors, i han convertit la Nau en seu de nombroses iniciatives de diferents disciplines.

Aquest 2012 s'ha convocat la segona edició de la beca Desperta, l'objectiu de la qual és facilitar la posada en marxa de projectes propis de companyies joves i obrir-los una porta al circuit teatral professional. D'entre els 27 projectes presentats a la convocatòria d'enguany, un jurat format per professionals de reconegut prestigi en el sector teatral ha escollit *Companyia Solitària*, d'Aleix

Aguilà i la Companyia Solitària de Teatre.

El projecte d'espais d'assaig és un altre element clau de l'acció de suport a la creació. Aquest any, 36 espectacles han estat assajats als espais de la Nau Ivanow, des de joves companyies de teatre fins a les produccions més prestigioses. També s'han utilitzat els espais per a diversos rodatges, des de pel·lícules i videoclips fins a programes de televisió.

La Nau Ivanow posa a l'abast dels joves creadors i dels projectes culturals que inicien la seva activitat tres tipus de residències. El 2012 ha ofert 7 residències d'assaig, 4 residències al Viver de Creadors i 1 residència creativa.

En l'àmbit de l'exhibició, aquesta fàbrica de creació ha mantingut la seva aposta de donar impuls als joves creadors, i ho ha fet garantint la presentació dels seus projectes i facilitant-los l'entrada al circuit professional. En total, s'han presentat 29 espectacles.

La formació és un complement essencial del procés creatiu. En el decurs del 2012, la Nau Ivanow ha fet un esforç per engegar una línia formativa pròpia.

El 2012 ha estat un any d'un gran esforç per connectar la Nau Ivanow amb altres centres similars en una ferma aposta pel treball en xarxa. Així, la Nau ha intensificat la participació a Xarxaprod, ha treballat de forma activa en el procés de creació de la Red Trans Ibérica de Espacios Culturales Independientes, que aglutina centres d'Espanya i Portugal, i ha estat inclosa en la modalitat de *friend* a Trans Europe Halles, xarxa europea d'espais culturals independents. Quant a comunicació, aquest any ha estrenat un nou portal web, una de les eines més importants per a la difusió de les activitats del centre.

Centres d'exposicions

La Virreina Centre de la Imatge

La Virreina Centre de la Imatge planteja l'exploració de la imatge com a coneixement i també com a estimulació de noves experiències culturals, i té per objectiu fonamental trobar una identitat pròpia en la xarxa d'espais de Barcelona. En la seva programació inclou la fotografia, l'audiovisual, els espots electorals, l'edició de llibres, els festivals literaris, les xerrades, la documentació digital o la literatura expandida en l'era de la imatge.

Al llarg del 2012 La Virreina Centre de la Imatge ha programat exposicions i activitats complementàries en dues sales del Palau de la Virreina: les sales de la planta noble i les sales de la planta baixa (Virreina Lab).

A les sales de la planta noble s'hi han mostrat els diferents treballs d'artistes internacionals. En primer lloc, l'exposició «Iñaki Bonillas. Arxiu J. R. Plaza», del fotògraf mexicà Iñaki Bonillas, que ha presentat les instal·lacions i dispositius visuals que l'artista ha creat a partir de la intervenció de l'arxiu fotogràfic del seu avi matern, José María Rodríguez Plaza. Posteriorment, l'exposició «Número tres. De la casa a la fàbrica», projecte del Centre National des Arts Plastiques de França, a partir d'una selecció d'obres de la seva important col·lecció i de la pel·lícula *Número dos*, de Jean-Luc Godard. Finalment, s'han mostrat els treballs de dos israelians: Miki Kratsman i Aïm Deüelle Lüschi, dos artistes que treballen de maneres diferents al voltant del conflicte entre Israel i el poble palestí. «Tal qual. A l'entorn de la fotografia de Miki Kratsman» mostra el recorregut de

més de vint anys de Kratsman com a fotoperiodista per la realitat diària de la lluita dels palestins contra l'ocupació. «Aïm Deüelle Lüschi. Imatges residuals. Fotografia documental en temps obscurs» és una aproximació a la figura de Deüelle Lüschi a través de sis càmeres construïdes pel mateix artista.

D'altra banda, a les sales de Virreina Lab s'hi han instal·lat projectes propis en homenatge a personalitats cabdals del món de la cultura. «Emanuel Pimenta. Imatges del silenci», és una exposició d'homenatge dedicada a John Cage en el centenari del seu naixement que ha mostrat les fotografies i partitures tridimensionals d'Emanuel Pimenta, que va col·laborar amb Cage en multitud d'ocasions. L'exposició dedicada a la figura del filòsof, sociòleg i crític d'art Arnau Puig, ha dut per títol «Arnau Puig. Pensar la imatge». A Virreina Lab s'han mostrat propostes que han tingut una gran afluència de públic, com ara l'exposició «De la Factory al món: fotografia i la comunitat de Warhol».

Així mateix, Virreina Lab ha acollit diverses iniciatives organitzades per altres institucions vinculades al món de la imatge, com és el cas d'activitats de festivals com Ojo de Pez, Screen Festival o el Festival Internacional de Curtmetratges de Barcelona, l'exposició de cartells de concerts presentada per Flatstock, dins de San Miguel Primavera Sound, o l'exposició de cartells de l'artista Michal Batory, en el marc del Festival Internacional de Música Castell de Peralada.

Gairebé totes les exposicions d'aquest 2012 han anat acompanyades de diversos actes paral·lels: taules rodones, visites comentades, projeccions de pel·lícules, etc.

La Capella

La Capella, un edifici del segle xv que forma part del conjunt arquitectònic de l'antic Hospital de la Santa Creu, és l'espai que l'Institut de Cultura de Barcelona dedica a la creació emergent. Els darrers anys la seva activitat s'ha centrat en l'organització d'exposicions, amb l'objectiu d'apropar al públic les propostes més innovadores dels artistes de la ciutat.

BCN Producció és el projecte central de la programació de La Capella. L'objectiu que persegueix és potenciar la participació dels artistes i professionals del sector, seleccionats per un jurat independent a partir de convocatòries públiques. L'activitat de La Capella de l'any 2012 s'ha centrat en la consolidació d'aquesta iniciativa. En l'edició d'enguany s'hi han afegit dues modalitats noves: una exposició a càrrec d'un comissari i un projecte d'investigació. BCN Producció es va iniciar el 2006 i ha anat evolucionant fins a oferir tres exposicions individuals a la Sala Gran de La Capella, tres a l'Espai Cub, dos projectes deslocalitzats, un projecte de comissariat i un altre de recerca. Amb les dues modalitats noves d'aquest any, BCN Producció ha produït 10 projectes de característiques molt diverses, que han estat triats per un jurat independent format per Alex Brahim (comissari independent), Soledad Gutiérrez (conservadora d'exposicions temporals del MACBA) i Joan Morey (artista) en funció de la seva qualitat. Tot i que l'objectiu no era donar una visió exhaustiva del panorama emergent de la ciutat, els projectes seleccionats han donat com a resultat una tria variada de llenguatges i de propostes del paisatge artístic de la ciutat.

Aquests 10 projectes s'han presentat al llarg del segon semestre. Durant la primera part de l'any s'ha pogut veure «ClaResil 2012mg», una proposta de diversos artistes que ha inclòs una exposició i quatre actes en diversos formats, i les exposicions «Artesans. Construccions col·lectives

de l'espai social», en el marc del programa Idensitat, en col·laboració amb l'ACVic Centre d'Arts Contemporànies, i «Idensitat-5. Ciutats intervingudes». Idensitat és un projecte d'art que es desenvolupa en diferents ciutats; constitueix una plataforma de producció i investigació en xarxa, que actua des de la producció artística per experimentar noves formes d'implicació i interacció en diferents espais socials. Idensitat ha rebut el Premi Ciutat de Barcelona 2012 d'arts visuals per l'exposició «Idensitat-5. Ciutats intervingudes». El jurat ha destacat l'eficàcia d'aquesta plataforma de formació, recerca i producció, per la seva contribució al debat sobre el paper de les pràctiques artístiques en l'esfera pública i per la seva contribució a la projecció internacional de la producció artística de la ciutat.

A banda de l'activitat habitual en el camp de l'art contemporani, aquest 2012 La Capella ha estat un any més un dels escenaris principals del festival BCNegra.

Fabra i Coats - Centre d'Art Contemporani de Barcelona

El 27 de setembre del 2012 el Centre d'Art Contemporani de Barcelona ha iniciat la seva activitat al recinte de l'antiga fàbrica Fabra i Coats, al barri de Sant Andreu. En una primera fase l'espai expositiu del centre ocupa uns 600 metres quadrats.

El Centre d'Art Contemporani de Barcelona neix amb l'objectiu de promoure la producció, la difusió i l'exhibició de projectes artístics contemporanis de creadors del context local i internacional.

A l'exposició inaugural, «Això no és una exposició d'art, tampoc», ja hi ha presents algunes de les línies essencials d'aquest projecte: afavorir la producció de propostes específiques, donar espai al diàleg entre disciplines, generacions i contextos i respondre a les noves formes de crear i compartir la cultura. Es tracta d'una mostra col·lectiva comissariada per David G. Torres i dedicada a la performance, en què diversos artistes articulen les seves expressions davant del públic i en temps real en una conjunció de narratives i formats on el més important no és l'obra final sinó el seu procés de construcció. L'exposició té en compte les noves formes de distribuir i consumir la cultura: més que una exposició, és un cicle de performances, un pòster i una pàgina web que funciona com a arxiu.

A més de l'exposició, el Centre d'Art Contemporani de Barcelona ha programat un cicle de performances i un altre de documentals.

Creadors EN RESIDÈNCIA

Creadors EN RESIDÈNCIA als instituts de Barcelona és un programa de l'ICUB i del Consorci d'Educació de Barcelona, ideat i realitzat en cooperació amb l'associació A Bao A Qu). Es tracta d'una iniciativa que posa en contacte l'art contemporani amb els estudiants de secundària per generar noves formes i contextos de creació. L'objectiu d'aquest projecte és triple: propiciar que els alumnes descobreixin els processos propis de la creació contemporània a partir del contacte i el diàleg continuat amb un creador, i que reflexionin sobre l'art a partir de la pròpia experiència; promoure i generar situacions i contextos que estimulin la innovació i la creativitat artístiques, i afavorir que els instituts esdevinguin de manera activa espais per a la cultura, l'art i el pensament, lloc d'acollida de la creació i espai per a l'experimentació i la innovació artístiques. Cada creador

concep un projecte artístic propi per ser desenvolupat amb un grup d'alumnes d'ESO i amb la implicació de tota la comunitat educativa.

El programa, que es va iniciar el curs 2009-2010 amb tres residències, en la quarta edició ja s'ha ampliat fins a 8. La darrera edició (2012-2013) està comissariada i coordinada per tres entitats: l'associació A Bao A Qu, la Sala Beckett / Obrador Internacional de Dramatúrgia i el Graner – Mercat de les Flors. El projecte també compta amb la col·laboració del MACBA.

Al juny del 2012 ha finalitzat la tercera edició del programa (amb els artistes Isabel Banal, Tom Carr i Vicens Casassas) i al setembre s'ha iniciat la quarta edició amb les residències de Luis Bisbe, Cristina Clemente, Marta Galán, Àngels Margarit, Nutcreatives, Perico Pastor, Fernando Prats i Mireia C. Saladrígues. A través del web del programa i dels seus blogs es poden seguir els processos de creació de les residències de les tres primeres edicions.

Altres iniciatives en l'àmbit de les arts visuals

L'Ajuntament de Barcelona ha estat present a la Biennal d'Arquitectura de Venècia 2012, per presentar les seves iniciatives més innovadores que impulsa la ciutat. L'equipament municipal de La Seca, obra de Meritxell Inaraja, és un dels nou projectes que s'hi ha mostrat.

Així mateix l'Institut de Cultura ha estat part activa en la celebració del centenari del compositor nord-americà John Cage, amb una exposició a La Virreina i un cicle de conferències, concerts i lectures a La Virreina. L'Arts Santa Mònica, la Fundació Antoni Tàpies, el MACBA, l'Institut d'Estudis Nord-Americans i la Universitat de Barcelona, han unit també esforços per commemorar l'efemèride.

Consell de la Cultura de Barcelona

El Consell de la Cultura de Barcelona ha pres part en el procés participatiu que ha engegat l'Ajuntament de Barcelona de cara a definir el nou Marc estratègic 2012-2015, que conté la visió i els objectius que Barcelona aspira a aconseguir en els propers quatre anys i que ha finalitzat al mes de maig.

D'altra banda, com ja és habitual, durant els primers mesos del 2012 el Comitè Executiu del Consell ha redactat l'Informe anual de la cultura 2011, que en aquesta ocasió ha posat l'accent en quatre aspectes: el canvi polític, el canvi econòmic, el canvi de paradigma cultural i una aposta prioritària per l'educació com a resposta a mitjà i llarg termini als problemes actuals. L'informe s'ha presentat a la reunió del Ple del Consell de la Cultura del dia 19 de juliol, reunió en la qual el Ple ha acordat per unanimitat demanar al Ple del Consell Municipal de Barcelona que reclami al Govern de l'Estat que esmeni la mesura d'incrementar l'IVA cultural del 8 % al 21 %, pels efectes negatius que comporta tant per al sector com per al conjunt de la ciutadania, en el seu dret d'accés a la cultura.

Per tercer any consecutiu, el Comitè Executiu ha exercit la funció de comissió de valoració dels projectes presentats a la convocatòria de subvencions per a iniciatives i projectes culturals de l'Ajuntament de Barcelona. Així mateix, ha proposat els membres dels jurats dels Premis Ciutat de Barcelona.

Subvencions

En el decurs de l'any l'Institut de Cultura ha continuat donant suport a les entitats de la ciutat que treballen en cultura, a través de la convocatòria anual de subvencions per a iniciatives i activitats culturals. El 2012 s'han rebut 645 sol·licituds, de les quals s'han concedit 313 per un import total de 3,9 milions d'euros. Prop del 70 % de les subvencions concedides han estat per a activitats de difusió.

Pel que pertoca a infraestructures, s'han convocat tres línies de subvenció destinades a inversions en espais culturals. En primer lloc, s'ha tornat a convocar la subvenció destinada a projectes de millora en seguretat i d'adquisició de material tècnic per a espais de creació i sales de música en viu (amb un import total de 106.301 euros). D'altra banda, s'han creat dues noves línies de subvenció. Una d'aquestes s'ha definit a la mesura de govern «Programa per a la rehabilitació d'auditoris i teatres d'entitats culturals sense afany de lucre», i ha beneficiat quatre espais (Lluïsos de Gràcia, Lluïsos d'Horta, Centre Moral de Gràcia i Teatre de Sarrià), amb un total d'1,1 milions d'euros. L'última línia d'ajuts s'ha obert a la millora d'infraestructures per a les galeries d'art, gràcies a la qual 9 galeries han rebut un total de 60.000 euros.

Per concloure, s'ha continuat donant suport a diverses entitats de la ciutat a través de convenis, especialment a dos grans àmbits: a les fàbriques de creació i a les entitats de cultura popular.

Premis Ciutat de Barcelona

L'Ajuntament de Barcelona convoca cada any els Premis Ciutat de Barcelona amb l'objectiu de guardonar la creació, la investigació i la producció de qualitat realitzada a Barcelona per creadors o col·lectius que hi treballen o per institucions i organitzacions barcelonines que promouen o produeixen creacions o investigacions. Les obres guardonades han de contribuir al desenvolupament del fet cultural i han d'estar integrades en el teixit ciutadà en el qual participen els creadors, les associacions, les institucions públiques i les indústries culturals. Els guardonats del 2012 han estat:

Teatre

Jordi Casanovas, autor i director de l'obra *Pàtria*

Per la seva tasca com a dramaturg i dinamitzador de l'autoria catalana a través de la Sala FlyHard.

Menció especial a Toni Gomila, autor i intèrpret de l'espectacle *Acorar*.

Dansa

Álvaro de la Peña, pel treball coreogràfic de Barris en Dansa

Un projecte ambiciós conduït amb sensibilitat, risc i compromís social en col·laboració amb professionals i amateurs en tres centres de creació cabdals a la ciutat (La Caldera, el saT! i el Graner). Álvaro de la Peña és un artista que amb la seva experiència esperona la dansa a tots els àmbits: professional, pedagògic i social.

Circ	<p><i>Le Grand C</i>, de la companyia XY</p> <p>Per l'excel·lència en les tècniques acrobàtiques i d'equilibri, l'eficàcia dramàtica de la posada en escena i el treball d'investigació a partir de la tradició castellera.</p>
Arts visuals	<p>Idensitat</p> <p>Per l'exposició «Idensitat-5. Ciutats intervingudes» a La Capella de l'Antic Hospital. El jurat ha destacat de forma especial l'eficàcia d'aquesta plataforma de formació, recerca i producció, per la seva contribució al debat sobre el paper de les pràctiques artístiques en l'esfera pública i a la projecció internacional de la producció artística de la ciutat.</p> <p>Menció especial a l'artista Joana Cera per l'exposició «Sense mesura variable», produïda pel Nivell Zero de la Fundació Suñol.</p>
Audiovisuals	<p>Documental <i>Ensayo final para utopía</i>, del director i guionista Andrés Duque</p> <p>Pel seu compromís estètic, polític i personal, que reflecteix alhora una memòria col·lectiva i íntima amb un llenguatge arriscat.</p> <p>Menció especial al col·lectiu Venga Monjas per la web sèrie <i>Coneix la teva ciutat</i>, per la seva lectura lúdica i pel seu humor corrosiu sobre els tòpics de Barcelona.</p>
Música	<p>Heliogàbal</p> <p>Per la seva programació anual i perquè ha esdevingut espai de creació de referència, motor i punt de trobada de l'escena musical catalana.</p>
Cultura popular i tradicional	<p>Esbart Català de Dansaires pel projecte «Apel·les Mestres, artista complet i home polièdric»</p> <p>Pel treball de recerca que representa l'exposició, el catàleg i l'edició del disc <i>Cançons per a la mainada</i>.</p> <p>Menció especial a la productora El Cangrejo per la pel·lícula <i>Els últims</i>, perquè aprofundeix en els aspectes més humans de l'organització i la realització de les festes de barri.</p>
Traducció en llengua catalana	<p>Miquel Casacuberta, per la traducció d'<i>Els papers pòstums del Club Pickwick</i>, de Charles Dickens.</p>

El jurat ha subratllat la dificultat de traduir aquesta novel·la i ha lloat la capacitat del traductor d'aconseguir un estil que respecta l'antiguitat del llenguatge de Dickens i acosta l'obra als lectors contemporanis. També ha aplaudit la gosadia d'enfrontar-se a un text que comptava amb una traducció admirada històricament.

**Literatura en
llengua catalana**

Sense al·lè, de Josefa Contijoch

Perquè ha sabut conjugar materials molt diversos, i n'ha fet una experiència moral unitària i una reflexió sobre la mateixa representació literària.

**Literatura en
llengua castellana**

La hija del Este, de Clara Usón

Per la recreació històrica d'una època convulsa de l'Europa contemporània, i per la seva ambició literària.

Mitjans de comunicació

Rosa Badia, pel programa *Tot és comèdia*

Pel contingut cultural del programa *Tot és comèdia*, de Ràdio Barcelona, molt arrelat a la ciutat i obert a enfocaments de tot tipus i continguts vinculats a l'actualitat i d'interès general.

**Agustí Duran i Sanpere
d'història de Barcelona**

L'obra *Les dones soles a la baixa edat mitjana: una lectura sobre la viduïtat*, de Mireia Comas Via

Per la seva aportació innovadora, basada en una sòlida recerca, que posa en valor el paper de la dona en la història, amb una prosa atractiva, i estableix un diàleg amb problemes actuals.

Disseny

Associació Cultural Monogràfica

Per la iniciativa editorial de la revista electrònica *Monogràfica.org*, una plataforma sense ànim de lucre, independent i transversal, dirigida a l'elaboració i la difusió de continguts en el terreny del disseny.

Arquitectura i urbanisme

Fabra i Coats - Fàbrica de Creació de Barcelona, dels arquitectes Manuel Ruisánchez i Francesc Bacardit.

La intervenció prepara i condiciona un edifici històric de gran interès arquitectònic, i proposa noves opcions d'utilització dels seus espais al servei de la cultura i la societat contemporània mitjançant infraestructures versàtils, que permeten usos polivalents i simultanis.

Menció especial al projecte del Bloc 11 de Can Batlló, que suposa la recuperació per a l'ús ciutadà d'un edifici abandonat, a partir de l'acció dels mateixos veïns amb la coordinació del col·lectiu d'arquitectes LaCol.

Investigació científica	<p>Roderic Guigó</p> <p>Pels seus treballs en el consorci internacional ENCODE, en el qual ha liderat línies que porten a reinterpretar la informació continguda en el genoma i aplanen el camí cap a una interpretació funcional de la informació genètica i del concepte de <i>gen</i>.</p> <p>Menció especial a Àlvar Sánchez pel seu treball sobre la invisibilitat als camps magnètics.</p>
Assaig	<p>Eloy Fernández Porta per <i>Emocíonese así</i></p> <p>Per la innovadora crítica que fa de la cultura visual contemporània i l'impacte que aquesta té en la construcció de les emocions.</p>
Creativitat i innovació	<p>Filmin</p> <p>Per la consolidació de la plataforma digital com a model per la difusió del cinema independent, fet que l'ha convertit en prescriptor en la comunitat cultural.</p>
Educació	<p>Institut Moisès Broggi</p> <p>Per la transformació docent i social del centre impulsada per l'equip educatiu, que ha culminat amb una nova proposta de secundària i de formació professional, tot establint relacions amb entitats del barri i la ciutat.</p>
Gastronomia	<p>Quim Vila, per Vila Viniteca</p> <p>Per la seva labor en el món del vi. Ànima de Vila Viniteca, que des de Barcelona ha consolidat, aquest 2012, una gran empresa de promoció i distribució de la indústria cultural del món del vi, i ha esdevingut una baula essencial de la cadena que converteix Barcelona en una de les capitals de la gastronomia.</p>
Projecció internacional de la ciutat	<p>Associació Marató de l'Espectacle pel projecte Ciutats que Dansen</p> <p>Per la capacitat d'exportar a quaranta ciutats d'arreu del món un model de festival de dansa obert a tot tipus de públic en places, carrers i espais urbans rellevants.</p>

Menció especial a l'Assemblea Nacional Catalana per l'extraordinari impacte internacional de la manifestació de l'11 de Setembre que va tenir lloc a la ciutat de Barcelona.

Barcelona-Catalunya Film Commission

L'any 2012 la Barcelona-Catalunya Film Commission (BCFC) ha registrat un total de 2.594 produccions a tot Catalunya, un 12 % més que fa un any. A banda de les 2.140 produccions registrades a Barcelona, de les quals ja s'ha parlat, la resta de municipis catalans han acollit 454 produccions, un increment del 6 % respecte al 2011.

Les produccions que tenen més complexitat són els llargmetratges que l'oficina d'atenció als rodatges registra a Catalunya: enguany 40 d'aquests rodatges han passat per Barcelona (21 dels quals també han rodat en altres indrets del territori català), i uns altres 11 han rodat per la resta de municipis catalans. Són aquestes produccions, la preparació de les quals suposa mesos, i el rodatge, setmanes senceres, les que necessiten més atenció de la Film Commission. Per a aquest tipus de produccions, precisament a causa de la seva complexitat, la BCFC organitza reunions amb la productora i amb els diferents departaments de l'Ajuntament de Barcelona implicats en el rodatge, i duu a terme un seguiment continuat del tràmit de permisos de filmació a la ciutat. Una de les més rellevants d'aquest any ha estat la pel·lícula *Los últimos días*, dels germans Àlex i David Pastor, que presenta al món una Barcelona apocalíptica i anormalment deserta i inhabitada. Per recrear aquest escenari, s'han hagut d'efectuar talls a grans artèries de la ciutat, com ara la Via Laietana. També convé ressaltar en aquest sentit *Grand Piano*, d'Eugenio Mira, i *Una pistola en cada mano*, de Cesc Gay, per a les quals han calgut rodatges nocturns en localitzacions cèntriques de la ciutat.

En el camp de la promoció del territori i la indústria, la BCFC ha estat present a les principals cites cinematogràfiques de l'any, com ara al Festival Internacional de Cinema de Berlín i al Festival Internacional de Cinema de Canes.

Pel que fa a la xarxa territorial d'oficines d'atenció als rodatges, es constata que continua creixent cada any; l'atractiu dels rodatges com a eina de promoció territorial i de creació de treball fa que s'hi adhereixin nous membres. El 2012 la xarxa ha crescut un 3,6 % i ha tancat l'any amb un total de 172 membres.

Direcció Barcelona Capital

Grec Festival de Barcelona

El Grec Festival de Barcelona és la principal cita estiuenca de la ciutat amb el teatre, la dansa, la música i el circ. Es tracta d'un festival amb una llarga tradició, que ha esdevingut la proposta cultural més rellevant de l'estiu barceloní i també una referència al calendari europeu de festivals.

La nova edició del Grec, amb nova direcció (Ramon Simó), ha proposat un festival que cerqui establir una relació més propera, completa i participativa entre l'espectador i l'artista. Per això

aquest 2012 el Grec ha començat amb una inauguració ciutadana oberta a tothom al passeig Lluís Companys, la nit del 30 de juny, amb un espectacle de la companyia de teatre de carrer Theater Tol i la música de La Troba Kung-Fú i Canteca de Macao; hi han passat més de 20.000 persones. A causa de la pluja, s'ha hagut de cancel·lar el concert del músic Pascal Comelade i la Cobla Sant Jordi - Ciutat de Barcelona que estava previst per a l'estrena institucional l'1 de juliol al Teatre Grec.

De l'1 al 31 de juliol el Grec Festival de Barcelona ha ofert 59 espectacles de teatre, dansa, música, circ i altres propostes d'una alta qualitat escènica i pensades per a un públic divers, amb la finalitat d'acostar el món de les arts escèniques al màxim d'espectadors possibles. Montjuïc s'ha mantingut com a epicentre artístic i d'intercanvi professional. El Teatre Grec, el Mercat de les Flors, el Teatre Lliure i l'Institut del Teatre han aglutinat la part més important de la programació, i s'han complementat amb dos espais nous: la carpa Font Màgica, ubicada davant el Pavelló Mies van der Rohe, i la carpa HUB, a la plaça Margarida Xirgu.

El teatre ha tornat a ser el gran protagonista del festival, amb 22 produccions, i ha vingut carregat de noms cèlebres, com Calixto Bieito (*El gran teatro del mundo*), Joan Ollé (*À la ville de... Barcelona*), Carme Portaceli (*El vídeo no el veu ningú*) o Sílvia Munt (*Dubte*), per citar-ne alguns. De l'escena internacional cal ressenyar, entre d'altres, la companyia alemanya She She Pop amb *Testament*, els islandesos Vesturport i la seva innovadora versió de Kafka a *Metamorphosis*, la revisió del mite de Don Giovanni de David Marton amb *Don Giovanni. Keine Pause* i els britànics Complicité i Simon McBurney amb *The Master and Margarita*. El Grec ha coproduït espectacles amb quatre teatres de la ciutat: *Dubte* (Teatre Poliorama), *El principi d'Arquimedes* (Sala Beckett), *Senyoreta Júlia* (Teatre Romea) i *Pallarina, poeta i puta* (La Seca Espai Brossa).

El programa de dansa s'ha configurat amb *Ballant a la sorra*, de Maria Rovira; *Full evening*, de Contrapunctus Danceport; *Chuck & Bruce*, de Thomas Noone i Emilio Gutiérrez; *Concierto concepto*, dels Brodas Bros; la proposta de dansa i cant coral zulu de la coreògrafa Robyn Orlin; *32 rue Vandenbranden*, de la companyia belga Peeping Tom; *Bombyx Mori*, de la companyia israeliana Inbal Pinto & Avshalom Pollack Dance Company, o la proposta de La Caldera *Mov-i-ment #3*, entre d'altres.

Per garantir la presència del Grec a tota la ciutat, com a novetat d'aquest any s'han programat dos espectacles itinerants (*L'ànima del bus* i *Kamuyot*) que, en col·laboració amb els centres cívics, s'han dut a un barri diferent cada setmana.

Amb la voluntat de fer propostes que arribin als públics més dinàmics i en connexió amb les tecnologies de la imatge i de la comunicació, el festival ha incorporat una nova línia de treball, Grec Innova, dins el projecte Barcelona Innovació. En col·laboració amb la Direcció de Creativitat i Innovació de l'ICUB, s'han programat quatre espectacles de nou format que beuen de les arts escèniques, les arts plàstiques i les arts digitals, i que tenen com a denominador comú la innovació aplicada a la creativitat: *Viatges*, *Pseudo*, *Full Evening* i *La Nana Bunilda menja malsons*.

El circ ha tingut més presència que mai dins el conjunt de la programació: s'han pogut seguir les acrobàcies de la companyia francesa Cie XY, la celebració dels 35 anys de Tortell Poltrona, la triple proposta d'Escarlata Circus, l'espectacle dels francesos My! Laika, els tallers de circ i els cabarets de circ.

Una altra de les novetats de l'edició del 2012 ha estat la nova línia de programació adreçada al públic familiar. Les propostes per a aquest públic han inclòs teatre (*Raspall* i *La Nana Bunilda menja malsons*), música (concert de la Coral Cantiga), dansa (*Kamuyot* i *Kindur, vida aventurera de les ovelles a Islàndia*) i circ (*Le Gran C*, *Llenties i marabú*, *Els racons de la memòria* i els tallers de circ).

El Teatre Grec ha concentrat bona part del programa musical: Jane Birkin, Alfonso Vilallonga, Omar Farouk i Tomatito, Esperanza Spalding, Jordi Savall i Hespèrion XXI, Katie Melua o Els Amics de les Arts, entre d'altres. Com a novetat, el Grec ha començat a participar en coproduccions de música: el cicle *Off the Record*, a la carpa HUB, ha brindat l'oportunitat d'escoltar de ben a prop artistes amb un repertori inusual (Santi Balmes, Muchachito, Martirio i Raúl Rodríguez, i Quimi Portet); altres coproduccions s'han dut a terme amb Juan Perro, Carles Santos i CaboSanRoque.

I, com cada any, hi ha hagut activitats paral·leles, com ara una nova edició de l'Obrador d'estiu de la Sala Beckett, els cicles «Converses a les biblioteques» (tertúlies amb els protagonistes d'alguns dels espectacles programats al Grec) i «Juliol a La Cuina» a la Biblioteca Francesca Bonnemaison (propostes dels més joves creadors locals, enguany amb el periodisme com a tema central).

Projecció internacional i cooperació cultural

Una de les prioritats de l'Institut de Cultura de Barcelona és potenciar la projecció internacional dels agents que formen part del sistema cultural de la ciutat. Aquest 2012, l'ICUB ha donat suport als principals festivals de música de la nostra ciutat en la recerca de nous mercats internacionals, amb exemples com: la prospectiva per fer un Sónar a l'Amèrica del Nord, l'ajut al festival Cruïlla per captar públic de la Catalunya del Nord, Occitània i França, o l'organització de la biennial de la cultura catalana a l'Uruguai, liderada per BarnaSants. També ha donat suport al Come and See (en el marc del Grec Festival de Barcelona), a la Cobla Sant Jordi - Ciutat de Barcelona, perquè prengués part a l'Olimpíada Cultural de Londres, i als Castellers de Gràcia, perquè participessin al festival Sfinks Mixed (Flandes). En la mateixa línia, ha impulsat la presència de programadors internacionals als principals festivals de Barcelona, com el Primavera Sound, La Mercè o el Festival Internacional de Jazz de Barcelona, entre d'altres, així com la intensificació dels contactes entre els actors culturals de Barcelona i Mont-real, arran de la presència d'aquesta ciutat com a ciutat convidada a La Mercè 2012.

D'altra banda, en clau més institucional, aquest 2012 Barcelona ha deixat de presidir i coordinar la Comissió de Cultura de l'organisme internacional Ciutats i Guberns Locals Units (CGLU). Aquesta comissió aplega els governs locals, ciutats, associacions i institucions vinculats a l'Agenda 21 de la cultura i fou creada per la nostra ciutat (amb el suport d'altres, com Mont-real, Buenos Aires, Dakar o Melbourne) l'any 2004. A petició de la nova presidència (Lilla, França) i de l'equip de copresidents (districte federal de Mèxic, Mont-real i Buenos Aires), Barcelona ha acceptat romandre com a vicepresidenta de la Comissió fins a l'any 2016. Entre les fites de la Comissió del 2012 cal recalcar el lideratge dels temes culturals a la Cimera de Rio+20.

La presència del sistema cultural de Barcelona a les xarxes internacionals és clau per a l'intercanvi, l'aprenentatge, la negociació, la col·laboració i la coproducció. En aquest sentit, en el decurs del 2012, entre altres projectes, ha estat important la participació d'actors culturals de Barcelona a les xarxes Trans Europe Halles i IETM (Antic Teatre), l'European Dancehouse Network (Mercat de les Flors) o Arianna (liderada pel govern de Sardenya i dedicada a reforçar la visibilitat de les

cultures populars i tradicionals de la Mediterrània), i l'impuls a projectes emblemàtics, inequívocament associats amb Barcelona, com la Fundació Centre Internacional de Música Antiga (presidida per Jordi Savall).

En matèria de cooperació cultural, cal esmentar la signatura d'un conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Barcelona i el Conselh Generau d'Aran per promoure la cultura i la llengua araneses a Barcelona. El conveni posa de manifest l'interès de Barcelona, com a capital de Catalunya, de potenciar el patrimoni cultural divers i plural de tot el territori.

Així mateix, l'Ajuntament de Barcelona i l'Ajuntament de Cardona han signat un conveni de col·laboració que permetrà als dos ajuntaments impulsar accions conjuntes de promoció cultural i turística i cooperar per difondre la història de la Guerra de Successió, especialment durant els actes de commemoració del tricentenari dels fets de 1714, que tindran lloc a Barcelona entre setembre del 2013 i setembre del 2014.

Programa de Cultura Popular

L'any 2012 el Programa de Cultura Popular s'ha incorporat plenament a l'Institut de Cultura de Barcelona i s'han iniciat o impulsat un conjunt de projectes com la xarxa de Cases de la Festa, el suport directe a les activitats, a les entitats i a les associacions, els intercanvis nacionals i internacionals, la promoció exterior, el programa de promoció de la música de cobla, o el premi de cultura popular i tradicional dins dels Premis Ciutat de Barcelona. En l'apartat de subvencions atorgades específicament als projectes de cultura popular que han presentat les entitats de la ciutat, s'han distribuït 180.000 € entre 41 dels 60 projectes presentats.

Entre tots els projectes en els que ha col·laborat el Programa de Cultura Popular de l'ICUB durant l'any, cal fer menció especial del Congrés Internacional d'Art Efímer (celebrat a Barcelona del 21 al 24 de setembre en el marc de la Mercè 2012, i que ha reunit a Barcelona més de 1.000 participants de 28 delegacions); del 150è Aniversari del Pessebrisme (que, entre moltes altres activitats ha organitzat l'exposició Pessebres del Món, a La Seca i ha promogut la presència de pessebres a la seu de tots els districtes de la ciutat).

D'entre les activitats de cultura popular fora del nostre territori, en destaca la participació de la Colla Casteller de Gràcia al Festival SFINKS de Bèlgica, un dels referents a nivell europeu de la *worldmusic*. Així mateix la Cobla Sant Jordi – Ciutat de Barcelona ha estat present a la programació del London City Festival, i també a la Folk Academy Society. Les colles de cultura popular de Sants (castellers, diables, gegants...) han visitat la ciutat de Bilbao per participar al Basurto-Bilbao. Altres esdeveniments de l'any han estat les actuacions dels grups de cultura popular de Sant Andreu i l'Esbart Maragall als actes de dinamització de la Universitat Catalana d'Estiu a Prada.

D'altra banda, per primer cop l'Ajuntament de Barcelona, des de la Direcció de Barcelona Capital, ha estat present amb un estand propi a la Fira de la Mediterrània de Manresa. La presència d'aquest estand ha permès que diferents grups de Barcelona l'hagin utilitzat com a seu durant els dies de la Fira.

El 2012 ha estat l'any d'inici d'una proposta adreçada a mostrar la riquesa i la vitalitat de la cultura popular catalana, la **Festa Catalana**. Cada dissabte al vespre, des de maig fins a setembre, a la plaça de la Catedral s'ha pogut trobar una programació continuada d'espectacles de cultura

popular i tradicional especialment adreçada als turistes que visiten Barcelona. Sardanes, gegants, castellers, balls de bastons, falcons i esbarts dansaires, entre d'altres, són els protagonistes de la Festa Catalana.

Recuperació de la **Festa de Sant Joan**. La Flama del Canigó aquest 2012 ha arribat a la Plaça Sant Jaume. El dia 23 de juny la flama ha començat un recorregut per diversos carrers de la ciutat fins aturar-se, cap a les 19:30 hores, a la Plaça de Sant Jaume. Ha estat rebuda per la Cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona i pels Gegants de la ciutat i l'Àliga de Barcelona. Des de la Plaça de Sant Jaume ha continuat el recorregut per encendre un munt de fogueres dels barris. A la Casa dels Entremesos s'ha pogut veure també una exposició sobre la Nit de Sant Joan als Països Catalans i s'ha fet un nou web per difondre aquesta festa.

Medalles al mèrit cultural i artístic

A banda dels Premis Ciutat de Barcelona, l'Ajuntament de Barcelona reconeix cada any la feina feta per entitats i personalitats de la ciutat en l'àmbit de la cultura amb la Medalla d'Or al Mèrit Cultural. El 2012 aquesta medalla s'ha lliurat a Òmnium Cultural, pels cinquanta anys d'intens i ininterromput treball a favor de la llengua i la cultura catalanes, i al cantautor Raimon, en reconeixement a la trajectòria del cantant (que ha destacat per la promoció i defensa de la cultura i la llengua catalanes) i a cinquanta anys de carrera artística on Barcelona ha representat un paper clau.

Així mateix, el Ple del Consell Municipal de l'Ajuntament de Barcelona ha acordat atorgar la Medalla d'Or al Conservatori Superior de Música del Liceu (com a reconeixement als 175 anys de dedicació d'aquesta entitat a l'ensenyament, la promoció i la difusió de la cultura musical a Catalunya) i a l'empresari i mecenes Antoni Vila Casas, per la seva inestimable labor de mecenatge en la difusió i promoció de l'art contemporani.

Música

Banda Municipal de Barcelona

La Banda Municipal de Barcelona va ser fundada com a orquestra de vents i percussió l'any 1886. Actualment és formació resident de L'Auditori, on ofereix una temporada estable de concerts.

El 2012 la Banda Municipal de Barcelona ha tornat a dividir la seva activitat en tres aspectes generals: en primer lloc, la intervenció en els actes protocol·laris i festius de la ciutat (La Mercè, seguici d'autoritzats, ball de l'Àliga, Premis Ciutat de Barcelona, Jocs Florals, commemoració de la Diada de Catalunya...) i l'acostament de la música als ciutadans mitjançant actuacions als barris (festes majors de barri, cicle de concerts Música als Parcs...); en segon lloc, la participació en el projecte educatiu de L'Auditori amb concerts escolars i familiars (amb els espectacles *A tot vent* i *L'ocell de foc*), i finalment, la temporada pròpia de concerts (temporada estable d'octubre a maig amb 14 concerts i un cicle d'estiu de 3 concerts al juliol).

Durant l'any s'ha consolidat la temporada de concerts a L'Auditori, amb un increment notable de públic i del nombre d'abonaments. Aquest fet ha obligat a traslladar part de la temporada a la sala

Pau Casals amb la voluntat de donar resposta al progressiu augment de la demanda dels darrers anys.

Els directors de la formació d'enguany han estat Salvador Brotons, que n'és director titular des del 2008, i Juan Miguel Romero, com a director assistent. Entre els artistes convidats al llarg de l'any sobresurten els directors Vicent Soler, Rafael Sanz-Espert, José Miguel Rodilla i Jan Cober; solistes com Juan Manuel Gómez, Ximo Vicedo, Rosa Mateu, Maria Lluïsa Cantos, Jeroen Berwaerts, Vicente Campos, Antoni Besses, Josep M. Colom, Astrid Crone i Arno Bornkamp, i també la Coral Càrmina, que ha interpretat *L'home armat: una missa per la pau*, de Karl Jenkins, dins el marc del Grec Festival de Barcelona.

Un dels fets més rellevants de l'any ha estat l'enregistrament que la Banda Municipal ha dut a terme al juny amb obres de Ricard Lamote de Grignon i del seu pare, Joan Lamote de Grignon, dins de les activitats de la celebració dels *Aniversaris 2012*.

Cobla Sant Jordi – Ciutat de Barcelona

Fundada a Barcelona el 1983, la Cobla Sant Jordi té el títol de Cobla Ciutat de Barcelona, atorgat per l'Ajuntament d'aquesta ciutat, des del 1997. Conrea tots els àmbits del repertori propi de la cobla, si bé manifesta la voluntat d'atendre específicament la música de concert, amb obres de referència, obres oblidades i música de nova creació.

Al llarg del 2012 aquesta formació ha ofert 21 actuacions, a les quals s'han de sumar les vinculades al calendari festiu i cultural de la ciutat. Ha actuat bàsicament a Barcelona, en diversos districtes, però també fora de la ciutat, com ara al Teatre Comarcal de Solsona i, per primera vegada, a Londres, fruit de la col·laboració amb col·lectius dinamitzadors del món de la sardana.

La Cobla Sant Jordi - Ciutat de Barcelona ha pres part activa del calendari festiu de la ciutat, que és un moment de trobada i reconeixement entre la cobla i els ciutadans de Barcelona. Per això les activitats de La Mercè (amb el concert a la basílica de la Mercè) o de Santa Eulàlia (amb la tradicional ballada a la catedral) són esperades per un públic cada vegada més nombrós. També en el marc dels actes de proximitat, la Cobla ha tingut presència regular i continuada als barris, amb la celebració de ballades, concerts i aplecs, i ha participat en concerts organitzats per entitats i associacions sens ànim de lucre, com els Amics dels Concerts / Foment de la Sardana de Barcelona, entre d'altres.

En matèria d'enregistraments, s'han editat els CD *Roger Mas i la Cobla Sant Jordi - Ciutat de Barcelona* (Premi Enderrock al millor disc de l'any) i *Nadales*, que s'ha presentat amb un concert al Saló de Cent.

La proposta de difusió de caràcter més popular i pròxim a la ciutadania s'ha vist complementada per produccions artístiques de qualitat al marge del programa municipal, com ara el concert d'homenatge al director honorífic de la Cobla Sant Jordi, Manuel Oltra, o l'edició de la integral per a cobla del mestre Eduard Toldrà i el concert de presentació que es va fer d'aquest CD al Palau de la Música Catalana i, de manera prèvia, al Festival de Pasqua de Cervera.

La Cobla Sant Jordi també protagonitza moments emblemàtics del calendari cultural de la ciutat. Enguany ha estat nomenada l'encarregada del concert d'inauguració del Grec Festival de Barcelona (concert que, malauradament, s'ha suspès per motius meteorològics) amb la seva

proposta al costat del multiinstrumentista Pascal Comelade, una setmana després que aquesta proposta sonés al festival Printemps des Comédiens, a Montpeller.

En el decurs del 2012 s'han lliurat diversos guardons a la Cobla Sant Jordi - Ciutat de Barcelona fruit de les produccions recents d'aquesta formació amb Pascal Comelade, Niño Josele i Roger Mas: el Premi Ciutat de Barcelona 2011, un dels set Premis Altaveu i el Premi Nacional Agustí Borgunyó.

Direcció de Cultura de Proximitat

Festivals literaris

BCNegra. Trobada de Novel·la Negra de Barcelona

El festival BCNegra, Trobada de Novel·la Negra de Barcelona, cada febrer convoca autors i especialistes de novel·la negra d'arreu i ofereix un extens programa d'activitats al voltant de la novel·la negra. És un festival literari que ha arrelat amb força al calendari cultural barceloní i que continua creixent any rere any.

La setena edició del BCNegra ha tingut lloc del 2 a l'11 de febrer, i ha atret més de 5.000 visitants. Hi han participat més de 60 autors i especialistes en novel·la negra de Catalunya, Grècia, França, Anglaterra, Dinamarca, Noruega, Suècia, l'Argentina, els Estats Units i Itàlia, entre altres contrades. Aquest any, 36 editorials i 22 llibreries s'han sumat al festival.

El programa d'aquesta edició del BCNegra ha descabdellat més de 30 activitats entre converses, taules rodones, exposicions, intercanvi de llibres, clubs de lectura i signatura de llibres, amb la novel·la negra de teló de fons. Aquests actes han inclòs, entre d'altres, una taula rodona sobre màfies russes per homenatjar David Martínez Madero, primer director de l'Oficina Antifrau de Catalunya, traspassat el 2011, i participant del BCNegra; una taula rodona sobre l'obra de Josep Fornas, autor de les famoses 71 portades en groc i negre de la col·lecció «La Cua de Palla»; una promoció per anar a veure *La vampira del Raval*, i una exhibició de la Unitat Canina dels Mossos d'Esquadra que ha demostrat què fan aquests animals per combatre el crim.

Durant aquests dies Barcelona s'ha convertit en la capital del crim literari, amb Laura Fernández, David C. Hall, Toni Hill, Julián Sánchez i Carlos Zanón, autors que donen vida a una nova fornada de detectius, policies i investigadors que tenen Barcelona com a escenari.

El BCNegra 2012 ha donat a conèixer el millor de la collita del gènere negrecriminal publicada en el decurs del 2011 en català (Marta Banús, Jordi de Manuel i Carme Riera) i en castellà (Diego Ameixeiras, Juan Bas, Gabriela Cañas, Marcelo Luján, Javier Márquez i Carlos Salem). Al festival també hi han participat grans noms del panorama negre internacional, com ara David Peace, Anne Perry, Jussi Adler-Olsen, Gunnar Staalesen, Karin Slaughter, Maurizio de Giovanni, Patrick Bard o Claudia Piñeiro.

El premi Pepe Carvalho, en homenatge a Manuel Vázquez Montalbán, s'ha lliurat en aquesta ocasió a l'autor grec Petros Màrkaris, escriptor que, segons el jurat, és un dels representants més

clars del que s'ha anomenat *novel·la negra mediterrània*. L'endemà del lliurament del guardó al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona, els lectors han tingut l'oportunitat de conèixer la realitat grega actual seguint la conversa que Lorenzo Silva ha mantingut amb Petros Màrkaris.

Com cada any, Biblioteques de Barcelona aquests dies ha programat activitats al voltant de la narrativa negra i criminal: exposicions, com la dedicada a *Gimlet*, la revista sobre novel·la negra que va dirigir Manuel Vázquez Montalbán, o la que ha presentat per primera vegada, ordenada i classificada, la col·lecció de Joan Proubasta sobre Sherlock Holmes; trobades dels clubs de lectura de novel·la negra juvenil, amb Andreu Martín i Jordi Sierra i Fabra; xerrades en el marc del programa «Parlem amb...», i cicles de cinema negre. D'altra banda, 16 biblioteques de la ciutat han tornat a apropar el BCNegra al públic infantil amb l'activitat «Descobreix la teva biblioteca amb l'inspector Sito».

Enguany el BCNegra ha tingut presència en diferents xarxes socials i ha cobert en línia diverses activitats del seu programa.

Món Llibre

Món Llibre és un festival literari pioner i únic a Europa que té la finalitat d'apropar els llibres a infants i joves i despertar-los el gust per la lectura. La vuitena edició d'aquest festival, adreçat a nens i nenes de fins a 12 anys, s'ha desencadenat el cap de setmana del 14 i 15 d'abril. Organitzat per l'Institut de Cultura de Barcelona, aquest any ha comptat amb la col·laboració de les biblioteques barcelonines, més de 10 revistes, més de 40 editorials, Casa Amèrica Catalunya, els espais del CCCB i el MACBA, i també amb les dues llibreries (Laie i La Central) d'aquests dos centres culturals.

Més de 40 editorials s'han sumat aquest 2012 a Món Llibre amb prop de 60 activitats i tallers de tota mena repartits per diferents espais de la festa i han posat a l'abast una mostra significativa de les seves novetats i dels títols emblemàtics.

Biblioteques de Barcelona ha participat com cada any al festival amb les lectures dramatitzades de contes a la Ciutat dels Llibres, i també amb els consells d'Els Savis del Què Llegim, autèntics especialistes en literatura infantil i juvenil.

Una altra activitat que també ha tornat a tenir presència en aquesta edició ha estat la participació del convidat internacional, que enguany ha estat Benjamin Lacombe, destacat il·lustrador francès de llibres infantils i juvenils. Lacombe ha presentat el seu llibre *L'herbari de les fades*.

Al festival hi ha hagut diversos espais: n'hi ha hagut d'especials per als més grans, com l'espai Block Book, amb un entorn i uns continguts adaptats als interessos dels més grans de 9 anys, i també n'hi ha hagut per als més petits, com l'espai Nascuts per Llegir, pensat per a prelectors de 0 a 3 anys.

Artistes de diferents disciplines, tots exponents de la creació més contemporània, com ara Albert Pla, Ramón Colomina o Mariona Segarra i Borja González, han mostrat la seva manera d'apropar-se als llibres dins l'activitat «A la manera de...».

Altres activitats rellevants del festival han estat el taller familiar Brossa a Món Llibre, que ha acostat el món brossià als més petits, la mostra al vestíbul del CCCB del treball de les noves generacions d'il·lustradors sorgits de la Llotja, o les diferents sessions de l'espectacle multimèdia

La caputxeta galàctica i de l'espectacle de titelles *La vida de un piojo llamado Matías*. Un mercat d'intercanvi de llibres, portes obertes durant tot el cap de setmana al MACBA i al CCCB, i presentacions de llibres, narracions de rondalles, espectacles de dansa, xerrades, tallers d'art i poesia, jocs, lectures en veu alta, trobades amb autors, versions interactives de contes per a iPad, signatures de llibres, projeccions de cinema, tallers d'il·lustracions, teatre familiar i un munt d'espectacles proposats per les editorials han complementat l'oferta de Món Llibre. Han estat més de 100 activitats, que, d'una manera lúdica i participativa, faciliten a través de la lectura l'accés a altres àrees del coneixement, com la música, el medi ambient o l'art. A poc a poc, Món Llibre ha anat esdevenint una gran festa de format singular prèvia a Sant Jordi, una festa que aquest 2012 ha reunit 18.000 persones en un cap de setmana.

Barcelona Poesia

Barcelona Poesia, que inclou el Festival Internacional de Poesia, els Jocs Florals i la Setmana de la Poesia, ha arribat a la setzena edició, amb la consolidació del projecte, que implica més vinculació amb l'entramat cultural de la ciutat, augment de públic i de tipus de públic i més projecció internacional. L'objectiu és convertir l'esdeveniment en una cita ineludible del calendari de festivals de poesia d'Europa.

Un any més, Barcelona Poesia ha estat la celebració de la diversitat de la poesia. Durant 10 dies, del 8 al 17 de maig, ha desplegat més de 40 propostes poètiques d'entrada lliure, amb la participació de més de 100 autors nacionals i internacionals i més de 8.600 assistents.

El programa d'aquest any ha estat menys dens i ha ofert més espai per a cada proposta. Enfront de la confusió actual, ha volgut plantejar diàlegs entre poetes en un espai d'intimitat, proper als oïdors i interpel·ladors: Pere Gimferrer i Antoni Marí, Narcís Comadira i Josep Maria Fonalleras, Perejaume i Chantal Maillard, o Susanna Rafart i Biel Mesquida, per citar algun duet.

Ahora, el festival ha posat l'accent en la relació entre la poesia i les arts visuals i escèniques, amb la participació d'artistes de diferents disciplines com Mónica Valenciano, Benet Rossell, Caroline Bergvall i Frederic Amat.

L'element determinant en la programació del 2012 ha estat la poesia europea. En una època en què es posa en dubte el projecte europeu comú, Barcelona Poesia ha volgut reivindicar la força de la poesia europea presentant més poetes europeus que mai: Stefano Benni, Ileana Mălăncioiu, Svetlana Cârsteian, Vladimir Kopić i Milutin Petrović, entre d'altres.

També hi ha hagut espai per retre homenatge a grans noms de la literatura del nostre país, com Josep Maria de Sagarra, Joan Sales i Josefa Contijoch, de la Catalunya del Nord, com Jep Gouzy, i al poeta xilè Nicanor Parra.

El Festival Internacional de Poesia, el tradicional esdeveniment que té lloc cada any al Palau de la Música Catalana, ha tornat a inaugurar, per tercera vegada, el festival Barcelona Poesia. Amb el nom de Nit de Poesia al Palau, enguany se n'ha organitzat la 28a edició, i hi han recitat 9 poetes de diferents procedències i estils: Manuel Forcano, Carles Rebassa, Andrés Sánchez Robayna, Mónica Valenciano, Brigitte Oleschinski, Hélène Cixous, Mark Strand, Caroline Bergvall i Urayoán Noel.

L'altre acte tradicional emmarcat dins de Barcelona Poesia és el lliurament del Premi de Poesia

Jocs Florals de Barcelona, un dels premis de poesia més antics d'Europa, al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona. El guanyador de l'edició 2012 ha estat el poeta Carles Hac Mor, pel poemari *Dietari del pic de l'estiu*.

Barcelona Poesia 2012 ha tingut una cloenda poètica i musical a càrrec de Roger Mas i la Cobla Sant Jordi i d'Albert Pla i Diego Cortés, a la plaça del Rei.

Festes

La Cavalcada de Reis

La tarda del 5 de gener del 2012, com cada any, han arribat al Moll de la Fusta de Barcelona, a bord del pailebot Santa Eulàlia, Ses Majestats els Reis d'Orient, Melcior, Gaspar i Baltasar, acompanyats del seu seguici.

Aquest 2012 la Cavalcada ha tornat a apostar per unir tradició, creació artística i participació ciutadana. Companyies i artistes professionals del món del teatre, la música, la dansa i el circ, artistes plàstics, escenògrafs, coreògrafs i creadors diversos, amb l'ajut de voluntaris i ciutadania, han creat l'espectacle de carrer més gran i participatiu de Barcelona. Un any més, la Cavalcada de Reis ha superat les xifres d'assistència anteriors i s'estima que més de 500.000 persones l'han presenciat.

La Cavalcada d'enguany, que s'ha retransmès en directe per La 1 de Televisió Espanyola, ha recorregut més de 5 quilòmetres, ha repartit 12.000 quilos de caramels (tots aptes per a celíacs) i ha ofert 800 metres d'espectacle itinerant estructurada en 6 grans blocs (bloc Patge Estel, bloc dels xumets, seguici del Rei Melcior, seguici del Rei Gaspar, seguici del Rei Baltasar i bloc d'anar a dormir i del carbó), a més del bloc introductori. Creadors de diferents disciplines i les millors companyies d'arts de carrer de la ciutat s'han implicat en els diversos blocs i han aportat a la festa rigor tècnic i artístic. Hi han pres part més de 300 ballarins professionals acompanyats de més de 300 alumnes de 29 escoles de teatre, dansa i circ, i més de 250 voluntaris de diferents associacions de la ciutat. Un any més la Crida ha sol·licitat col·laboradors per a la Cavalcada i s'han escollit per sorteig 180 persones d'entre les gairebé 2.000 sol·licituds rebudes. En total s'han aplegat gairebé 1.150 participants entre ballarins, actors, xanquers, voluntaris, geganters, diables...

Entre les novetats d'aquest any cal ressaltar l'estrena de tres carrosses (la carrossa Barcelona, una nova carrossa de joguines del rei Melcior i la carrossa del carbó, que ha substituït el trenet del carbó), la incorporació de la comparsa dels estendards i de la comparsa d'anar a dormir (amb el Mag Lari) i la presentació de Twinga (una girafa de 7 metres d'alçada), de tres camells carregats de regals i de tres grans titelles africans a la comparsa del rei Baltasar. La comparsa dels xumets també ha acollit un nou personatge, una nina gegant creada per la il·lustradora Montse Ginesta, i la fàbrica de joguines ha comptat amb els membres de la companyia Brodas, que han treballat a ritme de hip-hop. A més, aquest any s'han adquirit noves llançadores de caramels a fi de garantir que els dolços arribin a tot arreu.

Festes de Santa Eulàlia

Del 10 al 12 de febrer s'han celebrat les Festes de Santa Eulàlia a diferents espais de la ciutat, amb la tradició com a puntal d'una programació que sempre procura oferir propostes per als més menuts i també per als adults que els acompanyen. Més de 50 entitats, institucions i escoles, coordinades per l'Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, han unit força i il·lusió per organitzar més de 60 activitats durant els tres dies de festa.

Alguns dels actes més significatius que han evocat la tradició han estat l'actuació de les Muixerangues d'Alghemesí, festa declarada Patrimoni Immaterial de la Humanitat per la Unesco el 2011; la celebració del 30è aniversari del seguici de Santa Eulàlia, amb una trobada multitudinària de gegants; la gran cercavila de tabalers «Els batecs de la Laia», i la inauguració del monument *Homenatge als castellers*, obra de l'escultor Antoni Llena.

Al costat de la tradició, la Festa Major d'hivern de Barcelona també ha volgut innovar i ha estrenat Llum-BCN, un nou festival d'il·luminació urbana que ha volgut posar en valor la il·luminació del patrimoni arquitectònic de la ciutat, amb projeccions en què art i tecnologia s'han unit per crear espectacles lumínics i una ruta per una setantena d'edificis il·luminats.

Com ja és habitual en els darrers anys, el pregó d'inici de la festa ha anat a càrrec de nens i nenes de primària, que l'han escrit amb l'ajuda dels mestres; l'eix temàtic del 2012 ha estat la participació ciutadana.

Aquest any, 31 museus i centres d'exposicions de la ciutat han obert portes a la ciutadania i han muntat activitats, i en 7 biblioteques de Barcelona l'Associació de Narradors i Narradores han explicat històries sobre la Laia.

El dissenyador i il·lustrador Eudald Palma ha creat el cartell de la festa i ha portat la gegantona barcelonina cap al camp de la tradició a través de la música. Una Laia tocant el tabal ens remet a una de les moltes cares de la cultura popular catalana.

Carnaval

El Rei Carnestoltes, el ball de màscares, l'enterrament de la sardina i les 33 rues als barris, amb la del Paral·lel com a protagonista, han estat els plats forts del Carnaval 2012. Tortell Poltrona ha pres el ceptre de Rei Carnestoltes i el dijous 16 de febrer, acompanyat dels set ambaixadors que representen les virtuts i els excessos, ha sortit a transitar pel passeig del Born i ha donat el tret de sortida de la festa d'aquest any.

L'Ajuntament de Barcelona ha apostat per un nou model de festa que s'inspira en els carnavals europeus d'hivern i recupera elements històrics, com els saraus i la taronjada, una guerra inofensiva amb globus i confeti de color taronja. Entre el dijous gras i el dimecres de cendra, han desfilat fins a 33 rues de barri, entre les quals destaquen les del Born (el Carnavallassu) i la del Paral·lel. Les rues són el gran moment de la festa als barris i inviten a la participació de veïns i entitats amb carrosses, comparses i disfresses. Com cada any, els mercats municipals han pres part activa al Carnaval amb disfresses, concursos, tallers i activitats familiars.

Sant Jordi

El dia 23 d'abril diada de Sant Jordi, com cada any COMRàdio ha fet la seva programació des de davant de la façana del Palau de la Virreina i a les taquilles de Tiquet Rambles s'han venut entrades per als teatres de la ciutat amb un 50% de descompte.

Montjuïc de Nit

El dissabte 14 de juliol del 2012, de les vuit del vespre a les quatre de la matinada, la muntanya de Montjuïc ha vibrat amb la música de la 5a edició de Montjuïc de Nit, la nit blanca de Barcelona, una nit d'accés lliure i popular dedicada a la música i a la cultura. Han estat més de 50 concerts programats pels festivals més reconeguts de la ciutat. A més, els museus i centres d'art ubicats a la muntanya (Museu Nacional d'Art de Catalunya, Museu Olímpic i de l'Esport Joan Antoni Samaranch, CaixaForum, Fundació Joan Miró i Museu d'Arqueologia de Catalunya) han ofert una jornada de portes obertes fins a la una de la matinada. Unes 110.000 persones s'hi han apropat i han gaudit de l'esdeveniment.

Diversos estils musicals com el pop, el rock, el blues, el hip-hop, el flamenc, el jazz, la música electrònica o la cançó d'autor han confluït en 10 escenaris diferents gràcies a la participació d'una cinquantena de grups i artistes de diversos països. Festivals com Sónar, BAM, Festival de Blues de Barcelona, Voll Damm Festival Internacional de Jazz de Barcelona, BarnaSants, Festival del Mil·lenni o San Miguel Primavera Sound, per citar-ne alguns i fins a un total de 18, s'han encarregat d'omplir els escenaris amb una programació extensa i multicultural.

Hi han actuat artistes com The Pinker Tones, Brighton 64, Hurricàde, Big Dani Pérez, Maria del Mar Bonet i Manel Camp, Very Pomelo, D'Callaos, ZPU, Manos de Topo, Flamenco Lab Taller de Músics, Cris Juanico, Guillamino, Cargo, Esperit!, Achilifunk, Le Petit Ramon i El Pont d'Arcalís, entre d'altres. A més, s'ha projectat cinema documental musical en el marc de l'In-Edit Festival i s'ha pogut gaudir del Piknic Electronik, que ha pres part a Montjuïc de Nit amb una sessió especial per a tots els públics, amb la intervenció de tres discjòqueis.

La Mercè

Pels volts del dia de la Mercè, Barcelona celebra la seva Festa Major, una festa que concentra en pocs dies centenars d'activitats de tota mena i que s'estructura al voltant de dos eixos que la caracteritzen: la modernitat i la tradició.

Entre el 21 i el 24 de setembre del 2012, La Mercè ha repartit per tota la ciutat més de 200 d'activitats per a tots els públics, entre concerts, espectacles de dansa, circ, arts de carrer i propostes relacionades amb la cultura tradicional, que han aplegat més d'1.400.000 persones.

Aquest 2012 ha tingut lloc la tercera edició del festival Mercè Arts de Carrer (MAC), un festival que es vol consolidar com el millor aparador perquè els artistes d'arts de carrer mostrin les seves creacions contemporànies. El MAC ha omplert de propostes teatrals, circ, dansa, música, llum i animació per a tots els públics els espais del parc de la Ciutadella, del Castell de Montjuïc i, com a novetat d'aquesta edició, els jardins del Palauet Albéniz. Més de 40 companyies catalanes i d'arreu del món hi han participat i més de 220.000 ciutadans han gaudit dels espectacles.

Com cada any, la música ha estat un dels plats forts de La Mercè: s'han proposat concerts de tots els estils i per a tots els gustos, als quals han assistit més de 346.600 persones. El BAM (Barcelona Acció Musical), el festival de músiques independents, ha arribat a la vintena edició, amb un gran protagonisme dels artistes locals i estatals, a més d'una selecció d'artistes internacionals. I el Mercè Música també ha ofert un gran nombre de concerts de diferents estils repartits pels escenaris de la ciutat. Els concerts amb més afluència de públic han estat els dels grups La iaia, Love of Lesbian i The Kooks, Mishima, Vetusta Morla i Tzarango.

Entre les activitats més participatives de la Festa Major del 2012 trobem la cavalcada, el correfoc, les diades castelleres i, per cloure la festa, el piromusical, que aquest any s'ha dedicat a les músiques de Barcelona i ha homenatjat els Jocs Olímpics del 1992 en el 20è aniversari de la seva celebració. S'han de mencionar especialment les projeccions a la façana de l'Ajuntament que, amb un públic proper a les 55.000 persones, per cinquè any consecutiu, s'han consolidat com un dels espectacles d'èxit de La Mercè. Cada vespre, la façana de l'Ajuntament s'ha convertit en *Barcelona, la casa de tots*, un espectacle de llum produït per Urano i dirigit per Franc Aleu. Aquest 2012 també s'han programat projeccions a la façana del Naixement de la Sagrada Família inspirats en Gaudí: *Ode à la vie*, un espectacle fet en col·laboració amb la ciutat convidada d'enguany, Mont-real, que ha superat totes les expectatives d'èxit: 113.000 visitants.

Un dels eixos que caracteritzen La Mercè és la tradició, i en aquest sentit s'han programat ballades de sardanes, passejades de dracs i bèsties de foc, matinades de grallers, balls de l'Àliga i de gegants, galejades de trabucaires, bastoners... I precisament una de les novetats del 2012 s'ha produït en una de les activitats tradicionals: al toc d'inici, al qual per primera vegada hi han pres part els esbarts, els falcons i els diables de les colles de la ciutat, que han estrenat nova coreografia.

També convé assenyalar com a novetats d'aquesta edició la presència de l'OBC per primer cop al carrer, a l'avinguda de la Catedral, i l'art de les catifes de flors, a l'avinguda de les Drassanes.

I, com cada any, la Festa Major ha acollit la cursa popular i altres activitats esportives, l'exhibició pirotècnica, el Festival Àsia i la Mostra d'Associacions de Barcelona, que ja ha fet disset anys. I un any més, durant aquestes dates hi hagut jornades de portes obertes a la majoria de museus i centres d'exposicions de la ciutat.

Jaume Plensa, un dels artistes catalans més rellevants del panorama de l'art internacional, ha estat l'autor del cartell de La Mercè 2012, i el científic Lluís Torner, director de l'Institut de Ciències Fotòniques de Barcelona, n'ha fet el pregó. La ciutat convidada en aquesta ocasió ha estat Mont-real, la ciutat més gran del Quebec, una metròpoli tan viva i plena d'activitat i de llum com creativa i innovadora.

Nadal 2012

L'any 2012 s'ha iniciat la celebració del 150è aniversari de la tradició pessebrista catalana, que es commemorarà el 2013. L'Ajuntament de Barcelona i les entitats que treballen el pessebrisme, com l'Associació de Pessebristes de Barcelona i la Federació Catalana de Pessebristes, han preparat un programa d'actes amb exposicions, conferències i simposis. Un dels pessebres més visitats de la ciutat (es calcula que més de 460.000 persones) ha estat el de la plaça Sant Jaume, que aquest any s'ha ubicat a l'interior de tres esferes que han representat tres de les escenes més

emblemàtiques del Nadal. A més, aquestes esferes han estat emmarcades dins de diferents espais tradicionals del patrimoni paisatgístic català. El programa d'actes coincideix amb la commemoració del centenari de la invenció de la tècnica del diorama a Catalunya, una tècnica que ha estat molt conreada i que ha dut el nom de la ciutat a molts indrets del món. Amb motiu d'aquesta efemèride vuit seus de districte de la ciutat han exposat diorames de diversos autors reconeguts. Durant l'acte de presentació d'aquesta celebració, la Cobla Sant Jordi - Ciutat de Barcelona ha presentat el seu últim treball, Nades, amb la veu de la solista Carme Canela.

S'han programat altres exposicions, com la dedicada a la figura d'Antoni Moliné, a qui s'atribueix l'origen de la tècnica del diorama, o l'exposició «Tarn, l'Orient al pessebre», instal·lada al pati de l'Ajuntament de Barcelona. Aquesta exposició, que ha mostrat durant 40 dies un conjunt d'excel·lents peces de pessebre orientalista realitzades per l'escultor i pessebrista Domènec Tarn (1812-1902), ha estat vista per unes 170.000 persones.

Una novetat del 2012 ha estat la presentació del capgròs L'Esperit del Nadal, que s'ha incorporat aquest any a l'imaginari festiu de Barcelona. L'Esperit del Nadal només apareix durant les festes de Nadal i va acompanyat habitualment del seu seguici, format per un grup de músics amb instruments tradicionals catalans que interpreten peces nadalenques, i de balladors de l'Esbart Català de Dansaires. Després de la presentació en públic del 28 de desembre, L'Esperit del Nadal i el seu seguici han fet un recorregut pels carrers de Ciutat Vella i han visitat diversos pessebres de la zona.

La factoria de joguines dels Reis Mags, que per primera vegada s'ha pogut veure a la fàbrica Fabra i Coats, ha estat visitada per prop de 9.000 persones. Aquesta instal·lació, obra de l'artista Xevi Bayona, ha il·luminat de colors la façana de la fàbrica, deixant entreveure els regals dels Reis d'Orient.

D'altra banda, i com ja és tradicional des de fa tres anys, el 28 de desembre l'Orfeó Català ha ofert un concert de nades a la plaça del Rei de Barcelona. L'actuació, organitzada per l'Ajuntament de Barcelona en el marc de les celebracions de Nadal, ha estat gratuïta i oberta a tota la ciutadania i ha estat seguida per 750 persones. Es tracta d'una oportunitat única per veure en directe l'Orfeó al cor de la ciutat de Barcelona.

Finalment, i com ja és habitual, durant el període nadalenc els museus de la ciutat han organitzat tota una sèrie de tallers, jocs de pistes, rutes i itineraris, visites dinamitzades i altres activitats pensades perquè hi participin ciutadans de totes les edats, des dels 3 anys en endavant.

Programa centres cívics

En aquest nou mandat, la coordinació de la xarxa de centres cívics ha estat assumit des de l'Àrea de Cultura, Coneixement, Creativitat i Innovació i concretament des de l'Institut de Cultura.

Amb trenta anys de trajectòria els centres cívics de la ciutat són una realitat consolidada, un referent per a milers de persones que participen diàriament en la construcció d'una cultura activa, innovadora i arrelada al dia a dia dels diversos territoris que conformen Barcelona.

L'any 2012 s'ha impulsat l'elaboració d'un Pla de treball de centres cívics que ha servit per consensuar els programes, els serveis i les característiques que ha de reunir un centre cívic com a equipament cultural de proximitat i de referència als barris de la ciutat. S'han creat 5 grups de

treball coordinats, des de l'ICUB i la Gerència Adjunta de Coordinació Territorial (en tractar-se d'equipaments que depenen orgànicament dels districtes), que ha d'establir les línies bàsiques de desenvolupament d'aquesta xarxa d'equipaments a curt i mig termini.

L'accent cultural amb què es vol caracteritzar l'activitat dels centres cívics s'ha començat a definir a partir de la proposta de noves activitats culturals a la xarxa (conferències, nous cursos i tallers, etc.). Aquesta línia de nous continguts i propostes amb lògica de xarxa de ciutat serà una de les que caldrà desenvolupar, de forma prioritària, en els propers anys.

Anys temàtics, commemoracions i homenatges

El 23 de març s'han donat a conèixer, amb la presentació d'una mesura de govern, les línies mestres de l'any temàtic 2014, en què se **celebraran els 300 anys dels fets de 1714**. El comissari d'aquest esdeveniment serà l'historiador, presentador de ràdio i televisió i escriptor català, Toni Soler i es proposa un programa d'actes obert a tota la ciutadania amb l'objectiu de reflexionar sobre la dimensió d'aquells fets respecte a la Catalunya d'avui i de demà. El futur centre cultural del Born serà l'epicentre de la commemoració.

L'any 2012 l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat de Catalunya, sota la coordinació de la comissària Laura Borràs, han commemorat també el centenari del naixement dels escriptors Joan Sales, Pere Calders i Avel·lí Artís Gener, Tísner, amb un extens programa d'activitats. La presentació oficial de les activitats de l'«**Any literari Sales, Calders, Tísner, 1912/2012**» ha tingut lloc el 6 de juny al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona.

Un any literari amb activitats de tota mena adreçades al gran públic, però que també ha incorporat els especialistes per contribuir a l'estudi d'aquests autors. La vida i l'obra dels tres escriptors barcelonins han estat presents a la ciutat i en altres indrets de Catalunya a través de més de 150 actes: activitats de caràcter artístic i acadèmic al costat de cicles de conferències, taules rodones amb escriptors actuals, rutes literàries, reescriptures contemporànies en el teatre, la música o el cinema, exposicions i clubs de lectura en biblioteques.

Malgrat que la inauguració oficial ha estat al mes de juny, pel que fa a Barcelona, ja des del març s'han posat en marxa algunes de les activitats incloses al programa de l'Any literari, com el cicle de Biblioteques de Barcelona dedicat a Pere Calders o el recital de Francesc Orella a partir de textos de Joan Sales dins les activitats de Barcelona Poesia. La vida i els llibres dels tres autors han estat presents en els clubs de lectura de les biblioteques i també al CNL, que els ha triat per treballar-los a les seves classes de català.

En el camp acadèmic, s'han dut a terme cicles de conferències, com ara la de l'Ateneu Barcelonès *Escriure en temps difícils* o la de Biblioteques de Barcelona *Veus de l'exili*, i simposis, com el II Simposi Internacional Pere Calders i el seu temps, a la Universitat Autònoma de Barcelona. Una obra de cada autor que tenen en comú la Guerra Civil (*Incerta glòria*, *Unitats de xoc* i *556 Brigada mixta*) han estat analitzades per tres historiadors en el decurs d'una jornada d'estudi al Museu d'Història de Barcelona. I a l'IEC escriptors de totes les procedències geogràfiques del català han participat a la jornada *La llengua de Sales, Calders i Tísner* i a la taula rodona «Els models del català literari».

Al llarg de l'any s'han organitzat rutes literàries per Barcelona per resseguir els llocs on van viure els tres escriptors, pel barri del Coll i del Carmel de Joan Sales i el de Sant Antoni de Calders i Tísner. Però també s'han creat rutes literàries virtuals a través del portal web de l'any literari, com ara «La ruta de la guerra» o «La ruta de l'exili».

Al novembre el Casinet d'Hostafrancs ha brindat l'homenatge musical a Joan Sales La roca i el núvol, un espectacle del Brossa Quartet de Corda, amb la col·laboració de la cantant Judit Neddermann, l'actor Francesc Orella i set percussionistes del grup Coetus.

L'obra de Pere Calders també ha pujat als escenaris amb La màgia de Calders, un espectacle dirigit i protagonitzat per l'actriu Imma Colomer, al Museu Frederic Marès, i Raspall, de Teatre Nu, al Mercat de les Flors, dins el Grec Festival de Barcelona.

La Biblioteca de Catalunya ha acollit l'exposició «Tísner: escriptor-ninotaire polifacètic». La figura d'Avel·lí Artís Gener també ha estat el tema central de les taules rodones «Tísner i els escriptors», al Palau de la Virreina, que ha analitzat la seva intensa tasca en defensa dels escriptors com a president de l'AELC, i «Els altres Tísner», al Col·legi de Periodistes de Catalunya, que s'ha centrat en el Tísner articulista, il·lustrador, traductor i guionista.

La Sala Gran del Teatre Nacional de Catalunya ha estat l'escenari d'un dels actes centrals de l'Any Sales, Calders, Tísner: un espectacle dirigit per Toni Casares que s'ha centrat en un dels eixos que van vertebrar la vida d'aquests tres intel·lectuals: l'exili. L'homenatge s'ha bastit amb contes, articles periodístics, cartes i memòries, acompanyats de retrats dels tres intel·lectuals, fotos de l'època i l'acompanyament musical al piano d'Albert Guinovart.

El tancament institucional de l'Any literari ha tingut lloc a Casa Amèrica Catalunya, amb una sessió que ha fet balanç de la commemoració del centenari del naixement d'aquests tres grans escriptors catalans. La commemoració també ha estat present al portal literari www.salescalderstisner.cat, que ha inclòs tota mena d'informació dels tres autors, a més d'un espai 2.0 dedicat a les xarxes socials. Ha estat un portal en constant construcció, que al llarg de l'any s'ha anat actualitzant per incorporar-hi nous materials. A més, personalitats de la societat civil i política catalana hi han fet la seva aportació amb la lectura de fragments breus d'obres dels tres escriptors o amb explicacions sobre l'empremta que Sales, Calders i Tísner han deixat a la memòria col·lectiva més recent. El seguiment de l'Any literari a través dels diferents comptes de Facebook i Twitter (que han arribat als 5.000 seguidors) ha estat un element innovador en les commemoracions literàries.

En definitiva, l'Any literari Sales, Calders Tísner ha permès confrontar passat amb present per projectar la trajectòria literària d'aquests autors de cara al futur i fer sentir les seves veus a partir dels seus textos.

El 29 de gener del 2012 s'han complert **25 anys de la mort del poeta Josep Vicenç Foix** (1893-1987). Per commemorar aquest aniversari, la Fundació J. V. Foix i diverses institucions i entitats del país han volgut retre homenatge al cèlebre poeta amb activitats que s'han anat desgranant durant l'any per tot el territori català: rutes literàries, lectures de poemes, recitals de poesia, instal·lacions, a més d'articles periodístics al voltant del poeta, reedicions de les seves obres, biografies, blogs... La figura de Foix també ha estat present en moltes de les iniciatives que s'organitzen anualment a l'entorn de la literatura, com el Dia Mundial de la Poesia, la Nit de Poesia al Palau, en el marc del festival literari Barcelona Poesia, o la Setmana del Llibre en Català.

Així mateix, l'acte institucional de celebració de l'11 de Setembre també ha reservat un espai per homenatjar el poeta amb un recital de l'actriu Carme Sansa. Per la seva banda, el Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, amb la Fundació J. V. Foix, s'ha sumat a la commemoració amb la presentació el 19 de juliol de «FestFoix. 25 anys amb/sense J. V. Foix». L'acte, dirigit per David Castillo i emmarcat dins les activitats de «Kosmopolis. Cap al 2013», ha combinat veus joves i emergents amb algunes de les veus més consolidades del panorama poètic català actual. Poetes i músics com Vicent Fibla, Feliu Formosa, Enric Hernàez, Núria Martínez, Francesc Parcerisas, Marta Pessarrodona, Gerard Quintana o Màrius Sampere, entre d'altres, han posat veu a J. V. Foix, amb motiu del 25è aniversari de la seva mort.

Quant a la commemoració del **20è aniversari de la mort de M. Aurèlia Capmany**, iniciada el 2011, el 27 de febrer ha tingut lloc al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona un acte d'homenatge a l'escriptora, durant el qual s'ha presentat el llibre <<Els camins de Maria Aurèlia Capmany, escriptora i dona d'acció>>, escrit per Jordi Font i editat per l'Ajuntament de Barcelona, un llibre que fa un recorregut per la vida i l'obra de l'escriptora barcelonina, des del seu naixement, l'any 1918, fins a la seva mort, el 1991. En el decurs de l'acte, l'actriu Carme Sansa ha llegit fragments de textos de Maria Aurèlia Capmany, com ara del llibre *Retrobar Barcelona*, dedicat al Saló de Cent, i la «Carta d'una resignada a Nora, la combativa», del llibre *Cartes impertinents*. La cantant Marina Rossell ha tancat l'homenatge amb la interpretació de dues cançons acompanyada pel guitarrista Eduard Iniesta.

El 2012 també ha estat l'any del **50è aniversari de la mort d'Eduard Toldrà**, músic, compositor i fundador i primer director de l'OBC. L'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona han celebrat l'aniversari amb un acte institucional al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona, el dia 24 d'octubre.

També s'ha col·laborat en les celebracions del **50è aniversari de la revista Cavall Fort**, l'abril del 2012, amb els **50 anys d'Edicions 62**, editorial emblemàtica que ha publicat més de 5.000 títols i que té un catàleg de més de 2.000 autors, o en la **27a Nit de l'Edició 2012**, trobada dels professionals del sector per transmetre a la societat quina és la funció social dels editors i per reivindicar el valor de la cultura. En el transcurs de l'acte s'ha homenatjat les empreses agremiades que han complert 25, 50, 75 o 100 anys d'activitat editorial continuada.

El dia 12 de setembre, amb motiu de la celebració de l'Onze de Setembre, **Diada Nacional de Catalunya**, el periodista i comissari dels actes de commemoració dels 300 anys de l'11 de Setembre de 1714, Toni Soler, ha pronunciat la conferència «2014: saber guanyar» al Saló de Cent.

Direcció de Creativitat i Innovació

Un impuls important per a la creativitat i la innovació en el camp de la cultura ha estat la presentació al Consell Plenari de l'Ajuntament de Barcelona al juny de la mesura de govern *Barcelona Innovació*, que posa la creativitat i la innovació en el centre de l'acció cultural municipal. En el marc d'aquesta mesura de govern, l'Institut de Cultura de Barcelona ha posat en marxa diversos projectes, com el programa *Barcelona Laboratori (BcnLab)* i les jornades *Barcelona The Lab*, o el primer festival de jocs de taula *Dau Barcelona*.

Al mes de desembre s'ha presentat una altra mesura de govern que defineix la reorientació del projecte del Canòdrom com a espai per incentivar el talent creatiu i la innovació a la ciutat, en connexió amb les empreses creatives i els creadors.

Barcelona Laboratori

A l'efecte de convertir Barcelona en un laboratori cultural ha nascut Barcelona Laboratori (BcnLab), un programa que té per objectiu dissenyar i desenvolupar un espai d'innovació obert a la ciutat. És el primer pas per dotar Barcelona d'una estructura d'innovació cultural oberta, com ja existeix a d'altres capitals culturals, que faci possible la convergència del món creatiu, la innovació i el món digital. BcnLab treballa en diferents iniciatives amb la finalitat de crear un pont de col·laboració entre les institucions oficials de recerca i innovació, les comunitats creatives i culturals de la ciutat i la ciutadania.

Les jornades Barcelona The Lab (que han tingut lloc a Fabra i Coats el 30 de novembre i l'1 de desembre) són la primera experiència que s'ha dut a terme en el marc de BcnLab. En col·laboració amb la Fundación Española para la Ciencia y la Tecnología (FECYT), s'han posat en contacte les comunitats de la ciutat que treballen en els diferents àmbits de la innovació i la creativitat amb els representants de projectes similars a d'altres ciutats del món (Colònia, Hèlsinki i Nova York) que treballen per convertir-se en ciutats de creativitat i innovació obertes. Hi han participat 140 persones de diferents comunitats de científics, empreses i institucions. S'han proposat 23 projectes en 6 àmbits de treball i 71 accions per desplegar aquests projectes.

Un altre projecte que ha engegat el 2012 és el 1r Festival de Jocs de Taula Dau Barcelona (el 15 i 16 de desembre a Fabra i Coats), que s'ha revelat com el punt de trobada dels amants dels jocs de taula, editors i creadors. Amb el suport del Consorci per a la Normalització Lingüística i la Plataforma per la Llengua, el festival ha exhibit els valors creatius i d'innovació dels jocs de taula, i també ha significat un impuls per al sector i per als creadors catalans. Atesa la bona acollida per part del públic (al voltant de 4.000 participants), Dau Barcelona s'afegeix a la llista de festivals adreçats al públic familiar i es consolida com a cita anual a l'agenda cultural de la ciutat.

D'altra banda, des de la Direcció de Creativitat i Innovació s'ha donat suport a altres iniciatives que s'han portat a terme a la ciutat com la segona edició del Mercat d'Idees Disseny (MID), una iniciativa que busca posar en contacte creadors i emprenedors amb empreses i inversors interessats a apostar per propostes innovadores; la fira de videojocs més important del sud d'Europa, Gamelab, que ha tancat les portes amb rècord de visitants, al voltant de 20.000 persones el saló de l'emprenedoria BizBarcelona, que s'ha esdevingut a la Fira de Barcelona els dies 13 i 14 de juny, etc.

Per acabar, convé posar l'atenció en la proposta anomenada experiments col·lectius. Sota aquesta denominació, diferents entitats utilitzen les ciències i impliquen la ciutadania en la generació de coneixement. En el transcurs la Festa de la Ciència i la Tecnologia, de la que se'n parla a continuació, s'ha realitzat el primer experiment col·lectiu sobre mobilitat humana a la ciutat. Hi han participat 15 investigadors de la Universitat de Barcelona, del Centre d'Estudis Avançats de Blanes (CSIC) i del Centre de Regulació Genòmica, amb el suport de la Secretaria d'Universitats de la Generalitat de Catalunya i l'Institut de Cultura. La idea era conèixer i estudiar científicament el moviment dels participants durant la seva estada a la festa a través d'una aplicació mòbil gratuïta.

Hi han participat 502 persones, i s'ha obtingut coneixement científic rigorós sobre una cinquantena llarga d'aquestes.

El Dau Barcelona a Fabra i Coats ha acollit el segon dels experiments, que ha girat al voltant de la cooperació dels humans segons l'edat. Hi han pres part 168 persones des dels 11 fins a més de 80 anys. El repte era conèixer el comportament humà a través d'un dilema social molt conegut en teoria de jocs: el dilema del presoner. Els participants rebien una recompensa econòmica extreta d'un projecte científic finançat pel Ministeri d'Educació, Cultura i Esport. Els resultats preliminars indiquen més predisposició a la cooperació en persones d'avançada edat (a partir dels 60) mentre que amb els més joves succeeix just el contrari. En l'experiment hi han participat de manera directa 5 investigadors de la Universitat de Barcelona, la Universidad Carlos III de Madrid i la Universitat de Saragossa (Institut BIFI). L'experiment s'ha acceptat com a comunicació en el congrés IMEBE de l'abril del 2013.

Finalment, esmentar en aquest apartat la iniciativa Grec Innova, en el marc del Grec Festival de Barcelona, de la que se n'ha parlat anteriorment. Amb el segell Grec Innova s'han agrupat els espectacles interactius que trenquen les fronteres del gènere i inventen nous formats.

Barcelona Ciència

Des del programa Barcelona Ciència, i coincidint amb la celebració a Barcelona del congrés de la Federació Europea de Societats de Neurociències (la trobada neurocientífica internacional, que ha aplegat a la ciutat els millors especialistes d'aquest camp), l'Institut de Cultura de Barcelona, conjuntament amb la Sociedad Española de Neurociencia (SENC), ha impulsat el programa Barcelona Neurociència, un programa especial d'activitats de divulgació neurocientífica per a tots els públics, que representa una oportunitat immillorable per acostar la neurociència a la ciutadania i afavorir la transmissió del coneixement científic a la nostra ciutat.

Barcelona Neurociència ha inclòs diversos cicles de xerrades, activitats familiars, fires científiques i exposicions per a tots els públics. D'entre totes les propostes destaca el cicle de conferències El cervell envaeix la ciutat, una sèrie de 15 xerrades organitzades conjuntament amb l'Obra Social "la Caixa", un programa formatiu per a tots els públics que s'ha centrat en la relació de la neurociència amb diferents aspectes de la societat, la cultura i la creativitat. Dansa, literatura, música, educació i aprenentatge, llei, economia i màgia han estat alguns dels temes que han tractat científics de prestigi internacional com Semir Zeki, Manuel Carreiras, Gary Marcus, Margalida Coll, Robert Zatorre, Antonio Rangel, o Susana Martínez-Conde, entre d'altres. Per les 15 xerrades, que han tingut lloc en espais com el Palau de la Virreina, Fabra i Coats, CosmoCaixa, l'Ateneu Barcelonès i el Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona, hi han passat gairebé 3.000 persones.

Un altre cicle remarcable ha estat Els secrets del cervell, que ha portat la neurociència a vuit centres cívics. Més de 800 persones han seguit el conjunt de xerrades que han tractat sobre què fa el cervell quan no fa res, el llenguatge de les neurones, la possibilitat de teletransportar-se, les tècniques de neuroimatge o la neuronavegació.

Per la seva banda, Fabra Coats ha acollit la fira «Cervell, música i intel·ligència artificial», a la qual s'han presentat diversos exemples de la recerca més avançada en la interfície cervell-ordinador,

en pròtesis neuronals, en neurorehabilitació i en màquines capaces de moure's de manera autònoma. La col·laboració del Grup de Recerca en Sistemes Sintètics, Perceptius, Emotius i Cognitius (SPECS) de la Universitat Pompeu Fabra (UPF) ha estat fonamental per preparar set microxerrades i cinc instal·lacions, pel conjunt de les quals hi han passat 350 persones.

Altres propostes de Barcelona Neurociència han estat la taula rodona «Ben dins del cervell», en el marc del BCNegra; la fira de les ciències «Les il·lusions del cervell» i la xerrada del neurobiòleg Javier de Felipe «Sobre lo bello, el arte y la evolución del cerebro» al Museu Blau; el taller infantil «Una de neurones! Primeres aproximacions a la neurociència» i l'exposició «El cervell amb ulls d'artista» a la Biblioteca Sagrada Família, i les activitats per a escolars organitzades per l'Institut d'Educació de Barcelona amb la col·laboració de diversos centres de recerca. Totes les iniciatives han contribuït a fer que més 12.500 persones s'hagin apropiat als coneixements més recents i rellevants sobre el funcionament del cervell.

Seguint en el marc del programa Barcelona Ciència, els dies 16 i 17 de juny s'ha celebrat al parc de la Ciutadella la ja tradicional Festa de la Ciència i la Tecnologia. La sisena edició d'aquesta festa ha deixat un balanç molt positiu, tant pel que fa al nombre de públic assistent, 13.400 persones, com per la participació de més de 100 institucions, divulgadors científics i empreses, que han fet possible concentrar 90 activitats i 18 microxerrades en dos dies. A més de tallers i demostracions, instal·lacions, exposicions i jocs, els continguts i formats aquest 2012 han tingut un marcat accent tecnològic, i han sobresortit especialment les connexions internacionals amb centres de recerca i projectes d'arreu i les propostes que promouen la participació del públic a través de les ciències ciutadanes. Quant als temes tractats, enguany s'han abordat especialment les energies sostenibles i la neurociència juntament amb les matemàtiques, la química i la física, les ciències naturals, les ciències del mar i la navegació, l'astronomia i les TIC. A més d'acostar el coneixement científic i tecnològic a la societat d'una manera lúdica, la festa ha mostrat la recerca i la innovació d'alt nivell d'alguns dels centres de recerca i tecnològics de Barcelona i d'arreu del món.

Al mes de novembre ha tingut lloc la quarta edició de les Tertúlies de Ciència al Palau de la Virreina, que han girat a l'entorn de la relació entre la salut, els gens i els factors ambientals. Han estat tres xerrades, impartides per científics de renom. El cicle ha comptat amb la col·laboració de l'Institut d'Investigació Biomèdica de Bellvitge (IDIBELL) i del Centre de Regulació Genòmica de Barcelona (CRG) i hi ha assistit 150 persones.

Com ja és habitual des del 2007, quan comença un nou curs escolar es posa en marxa el programa EscoLab: l'Escola al Laboratori, una plataforma de contacte entre centres de recerca i estudiants de secundària, batxillerat i cicles formatius de Barcelona que ha anat creixent fins a connectar prop de 40 centres de recerca amb 16.000 estudiants. L'objectiu principal d'EscoLab és mostrar als estudiants la realitat dels laboratoris de recerca actuals i que experimentin en primera persona la feina que duen a terme els investigadors a partir de prop de 80 activitats gratuïtes que combinen formats com la presentació dels centres i les seves línies de recerca amb l'experimentació. Aquest any hi han participat 36 centres de recerca amb una oferta de 3.090 places.

La darrera setmana de novembre, amb motiu de la 17a Setmana de la Ciència, s'han organitzat, juntament amb l'Obra Social "la Caixa", Biblioteques de Barcelona i la llibreria Laie, un conjunt de

propostes per donar a conèixer les principals novetats en la literatura de divulgació científica i per apropar la ciència al públic general.

Programes transversals amb l'àmbit de l'educació

Alguns dels programes que s'han presentat fins ara es treballen en coordinació amb l'àmbit de l'educació. Amb l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona, amb el Consorci d'Educació de Barcelona o amb entitats com Rosa Sensat. Però amb la creació de la nova àrea de Cultura, Coneixement, Creativitat i Innovació aquests vincles s'han fet més efectius i permetran, a més d'una millora en la coordinació, la generació de noves propostes.

Una de les iniciatives emblemàtiques d'aquest treball conjunt és el projecte Creadors en Residència als instituts de Barcelona que es consolida, després del seu inici el curs 2009-2010. O també el programa Barcelona Ciència del que se n'acaba de parlar-

Altres programes destacats en aquest context són el que es fan als centres culturals i que s'incorporen al Programa d'Activitats Escolars (PAE). Museus, centres d'exposicions, auditoris o teatres proposen activitats adreçades als escolars tant per fomentar la creativitat com per apropar-los a la cultura que es fa a la ciutat. Un altre programa és el de Barcelona Ciència, que té per objectiu potenciar la cultura científica, emprenedora i artística als escolars.

A un nivell més especialitzat, des de diferents museus s'han continuat impulsant cursos o programes de formació de postgrau a través d'acords amb diferents universitats.

Direcció de Programes de Difusió Cultural

Des de l'Institut de Cultura de Barcelona es treballen temes transversals de comunicació que afecten molts dels programes i dels equipaments que gestiona. Així, l'ICUB estableix convenis de col·laboració amb entitats de la ciutat per ampliar progressivament l'oferta de venda d'entrades d'espectacles culturals a la taquilla ubicada al Palau de la Virreina, el Tiquet Rambles. En aquest sentit, el 2012 l'ICUB ha fixat acords amb el Club TR3SC i amb el Teatre Nacional de Catalunya. Aquestes incorporacions, afegides a les ja existents, milloren l'abast i la qualitat de la prestació d'aquest servei i signifiquen un pas endavant en la consecució del seu objectiu principal de posar a l'abast del públic un punt de venda únic on es pot trobar tota l'oferta cultural de la ciutat.

Pel que fa al web Barcelona Cultura, se n'ha actualitzat el format gràfic i s'ha obert la nova secció «Menú familiar», adreçada al públic infantil, on es presenta una selecció de les activitats infantils i familiars més interessants. També s'ha estat treballant en la creació dels webs de La Mercè, la col·lecció filatèlica Ramon Marull, la Carta Arqueològica, Fabra i Coats - Fàbrica de Creació de Barcelona, Fabra i Coats - Centre d'Art Contemporani de Barcelona, les Cases de la Festa, Sant

Joan, el Born Centre Cultural, el tricentenari dels fets de Barcelona 1714, el festival Dau Barcelona i Barcelona The Lab.

Quant a aplicacions per a telèfons mòbils, al febrer s'ha presentat la versió per a Android de l'aplicació BCN Cultural (de la qual també s'ha actualitzat la versió per a iPhone) i s'ha presentat l'aplicació BCN Visual (en versió per a Android i per a iPhone), que permet visualitzar fotografies antigues d'edificis i carrers de Barcelona. D'altra banda, s'han dissenyat i posat en marxa noves aplicacions per a telèfons intel·ligents per accedir als programes actualitzats dels diferents programes festius de la ciutat: Grec Festival de Barcelona, La Mercè, Sant Joan o la Festa de la Ciència.

És important l'aposta decidida de l'Institut de Cultura de Barcelona per posar el coneixement a l'abast dels ciutadans i difondre continguts i fons digitals culturals perquè arribin al màxim nombre de persones. En aquest sentit, a més d'algunes iniciatives que ja s'han comentat (com la Carta Arqueològica, la col·lecció Ramon Marull o l'extensió dels fons documentals i les col·leccions a internet), cal mencionar la difusió amb tècniques de reproducció en temps real per internet dels programes i activitats que s'impulsen des de l'ICUB (amb una referència especial a les retransmissions fetes durant La Mercè) i el projecte adreçat a actualitzar i millorar els continguts de les entrades de la Viquipèdia que parlen dels museus de la ciutat.

Altres projectes que s'han desplegat des de l'Institut de Cultura el 2012 en matèria de sistemes d'informació són, per exemple, el desenvolupament d'una aplicació informàtica amb la finalitat que els ciutadans es puguin inscriure a l'oferta formativa dels centres cívics de la ciutat per internet; la monitorització de serveis, que permet disposar d'informació en temps real sobre la disponibilitat dels diferents portals i serveis web de l'ICUB, o la publicació del primer conjunt de dades de l'Institut de Cultura en el marc del projecte Open Data, el servei de dades obertes de l'Ajuntament de Barcelona.

Direcció de Recursos

L'Institut de Cultura de Barcelona gestiona una bona part de la despesa total que l'Ajuntament de Barcelona dedica a cultura. Concretament, el pressupost del 2012 de l'ICUB ha estat de 117 milions d'euros.

Amb referència als ingressos, s'ha notat una certa davallada deguda, especialment, a la dificultat d'obtenir nous patrocinis i a la no renovació dels acords de finançament de Barcelona com a cocapital de l'Estat espanyol.

Quant a la despesa, prop d'un 33 % del pressupost de l'Institut de Cultura s'ha destinat als grans equipaments de la ciutat (museus, teatres i biblioteques en consorci amb l'Ajuntament). La resta del pressupost s'ha destinat al funcionament bàsic i a les activitats dels programes i centres que depenen de l'Institut de Cultura.

La inversió en infraestructures pròpies o consorciades ha permès que en el transcurs del 2012 s'hagin pogut fer actuacions als espais de Fabra i Coats, al Castell de Montjuïc, al Disseny Hub Barcelona i al Museu Marítim, entre altres equipaments.

Pel que fa a la gestió dels recursos, s'ha de ressaltar l'esforç que ha fet l'Institut de Cultura per adaptar-se a la Llei 15/2010 de mesures contra la morositat en les operacions comercials. L'aplicació de diverses mesures correctores en la gestió econòmica de l'Institut ha fet possible reduir el termini de pagament de factures. La mitjana de dies de pagament de les factures ha passat de 33 dies el 2011 a 28,02 dies aquest 2012.

Per concloure, també cal assenyalar la importància del capital humà que treballa directament en el terreny de la cultura sota el paraigua de l'actuació municipal. Tots aquests projectes són possibles gràcies a la implicació i a la feina diària d'unes 434 persones de plantilla mitjana que treballen directament des de l'Institut de Cultura de Barcelona. Aquest any es constata una disminució important de la plantilla a causa, especialment, del traspàs de personal al Consorci del Museu de Ciències Naturals de Barcelona.

Bona part de les actuacions esmentades no haurien estat possibles sense l'aportació i la participació del sector privat.

En aquest sentit, l'any 2012 ha continuat sent clau per a l'ICUB la seva vinculació a la **Fundació Barcelona Cultura (FBC)**, el principal òrgan per a la promoció i projecció de la cultura barcelonina amb el suport del sector privat. L'objectiu de la FBC és la promoció de la cultura en totes les seves manifestacions, vetllant pel foment de la diversitat cultural, el suport a tota mena d'accions i d'iniciatives destinades a la conservació, exhibició i difusió del patrimoni cultural i artístic, i la projecció i divulgació internacional de la cultura catalana.

La Fundació Barcelona Cultura i l'Institut de Cultura de Barcelona han renovat el marc de col·laboració i participació establert en el conveni atès l'interès de la FBC de tenir un marc d'actuació en el camp de l'activitat cultural pública, i de l'ICUB d'obtenir el suport de la iniciativa privada per ajudar a finançar les activitats culturals que es promouen des de l'Institut. Enguany la Fundació Barcelona Cultura ha formalitzat diversos acords de patrocini o mecenatge per més de 417.000 euros.

Una activitat remarcable que s'ha dut a terme el 2012 ha estat el seminari Col·leccionisme privat actual i mecenatge, una iniciativa del Museu Picasso de Barcelona i la Fundació Francisco Godia. Presentat en el marc de l'exposició del Museu Picasso «Ceràmiques de Picasso. Un regal de Jacqueline a Barcelona», el seminari s'ha plantejat com una exploració dels diversos àmbits on l'empenta privada genera patrimoni públic: el col·leccionisme, el mecenatge, la donació d'obra i els distints marcs legals que promouen i faciliten aquesta transferència de béns culturals a la societat.

Estats financers de l'Institut de Cultura a 31 de desembre de 2012

Xifres en milers d'euros

Balanç		Compte de pèrdues i guanys	
Actiu		Ingressos	
Actiu fix	2.072		
Béns patrimoni històric, artístic i cultural	1.112	Import net xifra de negocis	12.248
Immobilitzat intangible	293	Tranf. program. i per serveis Ajt	95.843
Immobilitzat material	467	Altres transferències	735
Immobilitzat financer	193	Transferències de capital	8.078
Inversions financeres LL/T	7,5	Altres ingressos	
Actiu circulant	21.052	Total ingressos d'explotació	116.904
Existències	-	Costos	
Deutors	18.673	Aprovisionaments	-6
Inversions financeres temporals	42	Personal	-21.779
Tresoreria	1.688	Treballs, subminis. i serveis externs	-36.085
Ajustaments per periodificació	649	Altres despeses	-
Total actiu	23.124	Subvencions	-58.834
Passiu		Provisions	58
Recursos a llarg termini	5.998	Amortitzacions	-224
Patrimoni	-	Imputació subvencions immobilitzat	80
Resultat de l'exercici	155	Deteriorament i pèrdues immobilitzat	14
Resultat d'exercicis anteriors	4.515	Total costos d'explot. abans financers	116.776
Subvencions de capital	249	Resultat d'explotació abans financers	128
Provisions	957	Ingressos financers	3
Passius per impost diferit	0,9	Deteriorament i pèrdues	24
Altres creditors a llarg termini	121	Despeses financeres	-0,01
Recursos a curt termini	17.126	Resultat d'explotació	155
Creditors financers	-	Despeses extraordinàries	-
Creditors comercials	15.124	Resultat abans d'impostos	155
Altres creditors	1.878	Impost de societats	-0,23
Ajustaments per periodificació	124	Resultat de l'exercici	155
Total passiu	23.124		

Consortcis i fundacions

L'Ajuntament de Barcelona participa, a través de l'ICUB, en els consorcis i fundacions que gestionen les principals institucions culturals de la ciutat. La partida destinada als diferents consorcis i fundacions en els que l'Ajuntament participa en la seva direcció ha estat de 45.761.451 euros de transferències corrents i 4.359.577 euros de transferències de capital.

Biblioteques de Barcelona

El 2011 es va presentar el document <<Biblioteques de Barcelona: 10 anys +. Nous reptes i noves oportunitats. Del Pla de Biblioteques de Barcelona del 1998 a les propostes del 2020>> al Ple de l'Ajuntament de Barcelona, en què es van establir dotze àmbits de treball i les línies d'actuació que s'hauran d'anar desglossant fins al 2020 per poder fer front als reptes que els canvis en la societat i en els sistemes de transmissió del coneixement van exigint cada dia.

Seguint els 12 àmbits de treball i les línies d'actuació que proposa aquest document, en el transcurs del 2012 des de Biblioteques de Barcelona s'ha desenvolupat una tasca continuada en l'àmbit de la cultura i la cohesió social. En aquest sentit, s'ha treballat amb diverses organitzacions públiques o privades, i s'ha prioritzat treballar en col·laboració amb l'Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports de l'Ajuntament de Barcelona, amb la finalitat de sumar recursos i compartir objectius i programes.

Amb aquesta àrea s'han establert acords en vuit àmbits d'actuació, que s'han concretat en la participació de Biblioteques de Barcelona en programes específics, com ara «A l'estiu Barcelona t'acull», dirigit a joves provinents del programa de reagrupament familiar que arriben a la ciutat un cop finalitzat el curs escolar, o «Temps de barri, temps per a tu», un espai on els familiars de menors amb discapacitat disposen de temps personal de lleure, alhora que els seus fills gaudeixen d'una activitat socialitzadora a la biblioteca. També s'han realitzat clubs de lectura fàcil a residències municipals de gent gran i un club de lectura per a persones amb discapacitat auditiva; s'ha portat a terme una campanya de difusió del servei de lectura i préstec a domicili per a persones amb dificultat de mobilitat, així com una campanya de divulgació específica dels serveis per a persones amb discapacitat auditiva i visual.

L'any 2012 la xarxa de biblioteques de la ciutat s'ha ampliat amb un nou equipament de proximitat, amb el qual s'arriba a les 38 biblioteques públiques, i un dels equipaments existents s'ha traslladat a una nova seu.

El 10 de març s'ha inaugurat la Biblioteca Trinitat Vella - José Barbero, la nova biblioteca de proximitat, en un edifici de nova planta de més de 1.200 metres quadrats del carrer Galícia, al barri de la Trinitat Vella.

El nom de la biblioteca és un homenatge a José Barbero, membre de l'Associació de Veïns i Veïnes de la Trinitat Vella, un home compromès en les reivindicacions per la millora del barri que va morir sobtadament el 2009.

La biblioteca disposa d'espai multimèdia i del servei «Internet i +», i d'una petita sala d'actes accessible també des del carrer per donar servei al barri. Té un fons especial dedicat als moviments socials, atesa la seva ubicació en un barri de llarga tradició associativa i participativa. És la quarta biblioteca del districte.

L'1 de desembre ha obert les portes la Biblioteca Camp de l'Arpa - Caterina Albert, una biblioteca de proximitat situada al carrer de la Indústria, al districte de Sant Martí, en una antiga fàbrica tèxtil reconvertida en fàbrica de plàstics, dins un conjunt que conté altres equipaments culturals, socials i educatius del barri. En aquest cas el nom de la biblioteca homenatja la figura de l'escriptora Caterina Albert, més coneguda com a Víctor Català, autora de la famosa novel·la Solitud.

Es tracta d'un equipament de gairebé 2.500 metres quadrats que substitueix l'antiga biblioteca Garcilaso, que ocupava un espai de poc més de 500 metres quadrats al districte de Sant Andreu. En aquest cas el trasllat ha comportat un canvi de districte, ja que tots dos edificis se situen prop de la frontera entre Sant Martí i Sant Andreu, de manera que l'àrea d'influència de la biblioteca actual respecta i amplia la cobertura d'aquest servei a la ciutat.

L'ampliació de superfície de la nova biblioteca ha permès introduir serveis que l'antiga biblioteca no podia oferir, com ara un espai multimèdia adequat i nombrosos punts d'accés a internet, o una sala d'actes per a activitats culturals i de foment de la lectura, a més d'un fons documental més extens.

És important destacar que és la primera biblioteca de la ciutat que incorpora el sistema de radiofreqüència en la gestió de la col·lecció. Aquest sistema ha portat a posar en marxa el servei d'autoprèstec, una eina que millora l'autonomia dels usuaris. Es tracta d'un primer pas cap a la implantació d'aquest sistema al conjunt de les biblioteques de la ciutat, una fita que a llarg termini farà millorar la gestió integral de la col·lecció.

Biblioteques de Barcelona forma part del comitè permanent de la Secció de l'IFLA Metropolitan Libraries (MetLib), l'organització internacional que aglutina associacions i xarxes de biblioteques d'arreu del món. Aquesta secció convoca anualment una conferència per reflexionar sobre el present i el futur de les biblioteques públiques de les grans ciutats. En aquesta ocasió l'encarregada de l'organització ha estat Biblioteques de Barcelona.

Del 20 al 25 de maig un centenar de professionals de les biblioteques de 16 països s'han trobat a la Biblioteca Jaume Fuster, on ha tingut lloc la conferència MetLib. Sota el lema La història interminable: adaptant les biblioteques públiques en una societat canviant, s'han centrat els debats, les presentacions d'experiències i els tallers al voltant de dos grans eixos: els perfils professionals de les biblioteques públiques i la gestió en moments de dificultats.

Pel que fa a la Comissió de Lectura Pública, l'espai de participació municipal relacionat amb la lectura pública promogut pel Consorci de Biblioteques de Barcelona, el 2012 s'han realitzat dues reunions plenàries. A la primera, s'han presentat les bases per a la formulació del PAM de Cultura, Coneixement, Creativitat i Innovació 2012-2015 al conjunt de membres de la Comissió. A la segona, s'ha mostrat el resultat del grup de treball de la Comissió que durant el 2012 ha elaborat

un informe sobre el públic de les institucions culturals i la cooperació amb les biblioteques públiques, així com quatre bones pràctiques a l'entorn d'aquest tema.

Finalment, aquest 2012 ha estat lliurat al Ministeri d'Educació, Cultura i Esport el Projecte bàsic de la futura Biblioteca Central Urbana de Barcelona, efectuat per l'arquitecte barceloní Josep M. Miró, de l'equip Nitidius Arquitectes, i només pendent de validar per la Comissió de Seguiment.

Museu d'Art Contemporani de Barcelona. MACBA

El Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA) és un referent de la creació artística dels últims cinquanta anys en els àmbits local, estatal i internacional, i s'ha convertit en una plataforma d'investigació, difusió i experimentació entorn de la cultura i l'art contemporanis.

El programa d'exposicions del 2012 ha estat format per set exposicions temporals, a més de vuit projectes que en el transcurs de l'any han mostrat diferents aproximacions al patrimoni i fons de la col·lecció MACBA. Cal remarcar l'exposició dedicada a l'artista Rita McBride «Oferta Pública / Public Tender», la mostra «Centre Internacional de Fotografia de Barcelona (1978-1983)», l'exposició «La utopia és possible», que ha recuperat la memòria del congrés de l'ICSID (International Council of Societies of Industrial Design) a Eivissa l'any 1971, i «Lluís Claramunt. El viatge vertical», dedicada a la recuperació de la figura de l'artista Lluís Claramunt.

D'entre els vuit projectes específics de la col·lecció MACBA destaca l'exposició «Volum! Obres de les col·leccions de la Fundació "la Caixa" i del MACBA», que reuneix 350 obres de 75 artistes del fons comú de les dues fundacions, i «Episodis crítics (1957-2011). Col·lecció MACBA», que desplega una seqüència de sis moments de crisi de l'art contemporani.

Pel que fa a les activitats, s'han desenvolupat diverses propostes dirigides al públic local que han tingut una acollida molt positiva. En són un bon exemple el programa «MACBA es viu», que els dissabtes a la tarda conjumina activitats que complementen la visita al Museu i que volen acostar l'art contemporani al públic menys especialitzat des de noves perspectives; el programa «MACBA en família», que cada cap de setmana ofereix tallers per a nens i nenes amb els seus pares entorn de les exposicions i dels artistes presentats al MACBA, i l'ampliació d'horaris els divendres i dissabtes al vespre durant l'estiu. També han estat iniciatives molt ben rebudes la jornada de portes obertes amb motiu de la celebració del 25è aniversari de la Fundació MACBA i la Nit dels Museus.

D'altra banda, al llarg del 2012 les propostes per al públic més especialitzat han estat configurades per nombrosos seminaris, conferències i projeccions de pel·lícules. Té gran rellevància internacional el PEI (Programa d'estudis independents), un programa de màster propi que el MACBA organitza en col·laboració amb la Universitat Autònoma Barcelona.

Museu Nacional d'Art de Catalunya. MNAC

El Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC), situat al Palau Nacional de Montjuïc, custodia, estudia i exhibeix valuoses col·leccions d'art que van des de l'art romànic fins a les avantguardes del segle xx (a més del Gabinet Numismàtic de Catalunya i la Biblioteca d'Art), i ofereix un viatge a través de mil anys d'art català.

Els principals objectius que s'ha fixat el MNAC per al 2012 han estat obrir-se a nous públics, impulsar la investigació i la recerca, i aconseguir més projecció a escala nacional i internacional.

Enguany, la col·lecció del Museu ha demostrat la seva força i qualitat i la possibilitat de noves interpretacions i lectures. La incorporació al discurs expositiu de dues obres d'Antoni Tàpies, de les fotografies d'Agustí Centelles i una tria de fotografia catalana d'avantguarda, i també de l'arxiu complet del fotògraf Joan Colom han demostrat la voluntat de trencar els límits cronològics del MNAC. A les sales de la col·lecció, s'ha mostrat el treball de recerca i investigació que es realitza diàriament al Museu: s'ha exhibit el procés de restauració i atribució d'una obra de Juan Bautista Maíno, el vessant com a gravador de Fortuny i la digitalització i publicació en línia de tot el fons d'aquest artista.

El programa d'exposicions temporals ha inclòs la mostra «Catalunya 1400. El gòtic internacional», a través de la qual el MNAC ha posat en valor els seus importants fons d'art medieval i els ha fet dialogar amb grans obres mestres d'aquest període procedents de col·leccions públiques i privades tant nacionals com internacionals. L'altra exposició del 2012, «El museu explora. Obres d'art a examen», ha servit per mostrar al públic les descobertes fruit de la investigació que duen a terme els equips de conservació i restauració del centre.

Quant a la programació d'activitats, s'han iniciat projectes de tipologia diversa en col·laboració amb algunes de les principals institucions culturals del país: concerts (en col·laboració amb l'Escola Superior de Música de Catalunya, ESMUC), un cicle de cinema sobre art (coorganitzat amb la Filmoteca de Catalunya), dansa (amb la companyia Sol Picó), dibuix (amb el Cercle Artístic de Sant Lluc) i cicles de conferències (amb la fundació Amigos del Románico i Atri dels Gentils). La voluntat de ser presents en la vida cultural de la ciutat s'ha fet palesa en la participació en propostes per a tots els públics, com ara la Nit dels Museus i el Dia Internacional dels Museus, les Festes de la Mercè i de Santa Eulàlia, Montjuïc de Nit, Dies de Dansa, Screen Festival o el 48H Open House BCN.

Pel que fa al món acadèmic i universitari, s'han organitzat activitats amb la Universitat de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat Oberta de Catalunya i el Grup Tècnic (Associació Professional dels Conservadors-Restauradors de Béns Culturals de Catalunya), entre d'altres.

En l'àmbit territorial, s'han fet els primers passos per crear la Xarxa de Museus d'Art de Catalunya i s'ha iniciat la cooperació amb les associacions i entitats del país per atraure visitants de tot Catalunya.

A escala internacional, destaquen la designació del MNAC com a seu del Congrés Internacional del Romànic el 2014, la codirecció del congrés MuseumNext 2012, efectuat a Barcelona, i la presència com a jurat al premi Best of the Web del congrés internacional Museums and the Web. El projecte amb la Viquipèdia i la participació al Google Art Project i al programa Partage Plus d'Europeana han reforçat la projecció de la col·lecció a l'exterior. També en l'àmbit digital, el MNAC ha apostat clarament per augmentar la seva presència a les xarxes socials, i ha duplicat el nombre de seguidors a Twitter.

En definitiva, al llarg del 2012 el MNAC ha desplegat una àmplia activitat que és fruit de l'estratègia marcada pel nou equip directiu, encapçalat pel director Pepe Serra, encaminada a convertir el Museu Nacional d'Art de Catalunya en una institució cultural de primer nivell compromesa amb la societat i al servei dels ciutadans.

Centre de Cultura Contemporània de Barcelona. CCCB

El Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) organitza i produeix exposicions, debats, festivals i concerts, programa cicles de cinema, cursos i conferències, fomenta la creació a partir de les noves tecnologies i llenguatges, impulsa la investigació artística en àmbits com el multimèdia, potencia la recerca en el format expositiu, exporta les seves produccions a altres centres culturals, museus i entitats d'àmbit nacional i internacional, alhora que genera debat, pensament i reflexió al voltant de la ciutat i l'espai públic i també sobre els temes que vertebraven l'actualitat. Després de més de quinze anys de programació continuada, el CCCB s'ha consolidat com un pol d'atracció cultural i creativa per a la ciutat de Barcelona, per al conjunt de Catalunya i a escala internacional.

Durant el 2012, el CCCB ha presentat exposicions relacionades amb el món de la imatge. L'inici de l'any ha dominat la imatge audiovisual, amb el final de l'exposició «Totes les cartes. Correspondències fílmiques», que ha mostrat les correspondències fílmiques entre diversos duets de cineastes, i l'exposició «Pantalla global», una reflexió sobre el paper de les pantalles (i el llenguatge audiovisual) en la societat dels últims anys. Després han vingut tres mostres amb domini de la fotografia; dues d'aquestes, de fotoperiodistes: «Més fotoperiodisme. Visa pour l'Image - Perpignan», amb una selecció de reportatges de la mostra de Perpinyà, i «World Press Photo 12», una mostra internacional de periodisme professional amb reportatges guanyadors d'aquest concurs i un complement sobre Samuel Aranda i les revoltes del Pròxim Orient. La tercera mostra amb domini de la fotografia ha estat una exposició d'artista que reflexionava sobre el turisme i el col·leccionisme: «Souvenir. Martin Parr, fotografia i col·leccionisme». Per acabar l'any, el CCCB ha traslladat el fenomen de l'avinguda del Paral·lel d'abans de la guerra, com a reflex de la societat de l'època i centre de la cultura popular, a l'exposició «El Paral·lel 1894-1939. Barcelona i l'espectacle de la modernitat».

En el camp de la reflexió, el CCCB ha organitzat diversos debats i conferències de temes d'actualitat. El gran debat d'aquest 2012 ha estat Virtuts, amb Tzvetan Todorov, Joanna Bourke, Salvador Cardús, Nancy Fraser, António Lobo Antunes i Juan Marsé, entre d'altres. En col·laboració amb Biocat, també s'ha desenvolupat amb gran èxit el debat Als orígens de la ment humana, amb la intervenció d'Ignacio Morgado i Kathinka Evers, entre d'altres. Enguany han presentat llibres al CCCB personatges de renom com ara Paul Auster, Amin Maalouf, George R. R. Martin, Paul Preston, Abraham B. Yehoshua i Teju Cole. En el transcurs de l'any també hi ha hagut espai per a diferents congressos coorganitzats, com ara les jornades Públic global en cultura. Ciutats globals, públic local (organitzades conjuntament amb els museus del grup articketBCN), el IX Congrés Internacional d'Ontologia o el Museum Next, el congrés europeu més important sobre xarxes socials, noves tecnologies i museus.

El CCCB continua apostant pels festivals, i n'és una prova la quantitat de festivals de diferents disciplines i formats que hi han estat presents al llarg de l'any: Emergència!, Festival de Flamenco

Ciutat Vella, Festival Àsia, Sónar, Hipnotik Festival, L'Alternativa, Zeppelin, The Influencers, Dies de Dansa, Drap-Art i Gandules, el cinema a la fresca de cada estiu. Aquest any s'ha provat un format nou en el camp de les arts escèniques, amb Primera Persona, i s'han incorporat dos festivals nous destinats al públic infantil i familiar, que han acompanyat el ja clàssic Món Llibre, promogut per l'Institut de Cultura: es tracta de Punto y Raya Junior, un festival al voltant de l'art i la ciència, i el festival de literatures infantil i juvenil Flic. En l'àmbit del cinema, ha tingut continuïtat la programació de l'Xcèntric (el cinema del CCCB), les sessions de Fora de Programa i la col·laboració amb l'Animac, la Mostra Internacional de Cinema d'Animació de Catalunya.

Fundació Joan Miró

La Fundació Joan Miró, situada a Montjuïc, en un singular edifici de Josep Lluís Sert, acull la col·lecció pública més completa d'obra de Joan Miró, integrada per pintures, escultures, ceràmiques, tèxtils, gravats i dibuixos de l'artista de totes les èpoques.

En el transcurs del 2012 la Fundació Joan Miró ha continuat articulant les seves activitats a partir de dos eixos fonamentals: posar en valor i difondre la figura i l'obra de Joan Miró, i presentar exposicions d'art contemporani en les seves sales, apostant per la creació més emergent a l'Espai 13.

Pel que fa a l'obra de Joan Miró, l'any ha començat amb l'excel·lent exposició «Joan Miró. L'escala de l'evasió», una de les exposicions més importants de l'obra de Miró que s'han vist a Europa en els últims vint anys. La mostra, que va engegar el 2011, ha restat oberta fins al 18 de març i ha estat visitada per més de 255.000 persones.

Posteriorment, i pel que fa a la difusió d'artistes del segle xx i xxi, s'ha presentat l'exposició fotogràfica «Joaquim Gomis. De la mirada obliqua a la narració visual». Durant el període estiuenc, s'ha exhibit la mostra «Mona Hatoum. Projecció», guanyadora de la tercera edició del Premi Joan Miró, atorgat conjuntament amb l'Obra Social "la Caixa". La darrera de les exposicions temporals presentada enguany ha estat «Explosió! El llegat de Jackson Pollock», una mostra que investiga la pintura d'acció, la qual va obrir un immens camp de possibilitats que es van traduir en l'art de la performance i en l'art conceptual.

A l'Espai 13, destinat a presentar l'art més emergent, s'hi han pogut veure artistes emmarcats en dos cicles: el cicle corresponent al curs 2011-2012 «The End Is Where We Start From», comissariat per Karin Campbell, amb la participació dels artistes Mireia C. Saladrigues, Mariona Moncunill, Daniela Ortiz, Alex Reynolds i Mireia Sellarès, i el cicle corresponent al curs 2012-2013 «Perplexitat», comissariat per David Armengol, amb els artistes Jordi Mitjà, Gabriel Pericàs, Julia Montilla, Arrieta/Vázquez i Samuel Labadie.

Cal explicitar que tota l'oferta d'exposicions permanents i temporals ha continuat acompanyada de visites comentades i tallers per a estudiants de tots els cicles educatius i per a públic familiar i adult.

També s'han mantingut les propostes ubicades a l'Auditori de la Fundació Joan Miró, com ara espectacles infantils, concerts i activitats diverses relacionades amb la cultura en general i la contemporània en particular.

Fundació Antoni Tàpies

La Fundació Antoni Tàpies va ser creada l'any 1984 per l'artista Antoni Tàpies amb l'objectiu de promoure l'estudi i el coneixement de l'art modern i contemporani.

La mort d'Antoni Tàpies el 6 de febrer del 2012, a Barcelona, ha marcat l'any de la institució. Com a gest de dol, la Fundació ha obert les portes durant dos dies per facilitar a la ciutadania l'accés lliure a les obres exposades de l'artista. La iniciativa ha estat un èxit de públic, i en el transcurs de les dues jornades de portes obertes s'han recollit milers de mostres de condol. El 2012 la Fundació ha experimentat un creixement d'un 31 % de públic respecte al 2011, que en part s'explica per l'homenatge ciutadà a l'artista, però que també confirma l'interès creixent tant per l'obra d'Antoni Tàpies com per la programació i les activitats de l'entitat en l'àmbit de les pràctiques artístiques contemporànies.

Tanmateix, l'interès per l'obra de Tàpies ha estat una constant al llarg de l'any. En aquest sentit, l'exposició «Antoni Tàpies. Cap, braços, cames, cos» ha rebut més de 27.000 visitants durant els mesos que ha durat, i per les diverses mostres d'obres de Tàpies del fons de la col·lecció hi han passat més de 40.000 visitants.

L'exposició «Antoni Tàpies. Cap, braços, cames, cos» s'ha concentrat sobretot en els deu darrers anys de treball de l'artista, per bé que ha establert vincles amb els diversos períodes creatius de Tàpies. S'ha articulat a partir d'una tria d'obres en què l'objecte central és el cos, i s'ha desplegat en diferents espais expositius de la Fundació en els quals els visitants passen d'una relació més íntima amb les obres sobre paper a la confrontació brutal i monumental amb obres sobre tela o fusta.

La Fundació també ha instal·lat exposicions temporals d'altres artistes. La primera ha estat «Retrospectiva», una exposició i, alhora, una retrospectiva del treball coreogràfic de Xavier Le Roy concebuda com una coreografia d'accions que executen uns performers mentre dura l'exposició. L'obra és viva, està en moviment, en interacció directa amb el visitant, que per això mateix es converteix en espectador i en interlocutor.

A la tardor s'ha presentat John Cage. Sons en llibertat, un programa de jornades dedicades a escoltar música i a reflexionar sobre el sentit que pren l'obra de John Cage amb relació a la creació musical i artística contemporània. El projecte, de Carme Pardo i Lluís Nacenta, ha anat acompanyat de diverses activitats relacionades, com ara una lectura d'extractes d'empty words de John Cage, la performance Mallarmé revisé / malarmat revisat o la interpretació a càrrec de Bcn216 i Bitstream Charter Interpretem John Cage.

L'any ha acabat amb «A Performing Archive», comissariada per Bettina Knaup i Beatrice Ellen Stammer. Es tracta d'una exposició internacional itinerant i un projecte arxivístic que recorre set ciutats europees des del 2011 fins al 2013. Compta com a base amb un arxiu de 200 obres d'art de performance i de crítica política de les dècades de 1960 i 1970, i també amb una selecció d'obres contemporànies.

Museu Marítim de Barcelona. MMB

El Museu Marítim de Barcelona té l'objectiu de conservar, estudiar i difondre una de les col·leccions de patrimoni marítim més importants de la Mediterrània. Té més de 75 anys d'història i és dels pocs museus en què el contingut (patrimoni marítim) i el continent (construcció naval) van lligats pel mateix discurs temàtic. Es troba ubicat a l'edifici de les Drassanes Reials de Barcelona, un dels edificis d'art gòtic civil més important i més ben conservat del món, amb més de set-cents anys d'història. El 2006, el Museu Marítim de Barcelona va ser declarat Museu d'Interès Nacional.

Actualment, l'edifici i l'exposició de la col·lecció del Museu Marítim es troben en procés de renovació. D'una banda, s'estan duent a terme obres de restauració i millora de l'edifici; de l'altra, s'està treballant en la renovació de la museografia.

El 2012 ha estat l'any de la culminació d'un llarg procés de rehabilitació de les Drassanes Reials de Barcelona amb la finalització dels treballs de restauració al cos central de l'edifici, les naus d'estil gòtic. Amb aquesta intervenció es clou l'execució del Pla director de les Drassanes de Barcelona, que es va iniciar el 1986.

Els treballs, en aquesta darrera fase, han consistit a substituir la coberta, per tal de millorar les condicions de l'interior de l'edifici, tant per als visitants com per a les col·leccions, i a adequar noves instal·lacions que permetran gestionar de forma més eficaç i sostenible tant l'exposició permanent com els espais dedicats a la conservació dels fons i col·leccions i a la realització d'activitats.

El desenvolupament del Pla director de les Drassanes ha anat acompanyat d'un seguit d'intervencions arqueològiques, que han estat cabdals per reinterpretar la història de l'edifici: han permès afinar la cronologia arquitectònica i han aportat indicis sobre les activitats que es duïen a terme a les instal·lacions. A partir d'aquí, s'han impulsat accions de divulgació sobre aquesta reconstrucció de la història de les Drassanes, a través de presentacions en congressos i jornades, publicacions especialitzades i revistes de divulgació.

Vinculat directament amb aquesta renovació del Museu Marítim, s'ha continuat treballant en el projecte museogràfic, aprofundint en la conceptualització dels elements que el componen, seleccionant acuradament els objectes i documents que s'hi incorporaran i afinant els detalls de la nova museografia.

Paral·lelament a la conclusió de les obres, el Museu ha mantingut la seva activitat ordinària i ha desplegat un ampli ventall d'activitats: el programa educatiu aplega 46 activitats que enguany han estat seguides per prop de 39.000 escolars; 4.000 persones han participat a les activitats familiars, i prop de 55.000 ho han fet a les activitats organitzades per al públic general. Cal posar en relleu l'exposició temporal «Titanic. The Exhibition», que va rebre un total de 173.000 visitants durant els sis mesos de duració.

El Museu Marítim de Barcelona ha continuat present en el territori més proper, participant en les activitats culturals del Raval i de la ciutat de Barcelona, i en el més llunyà, a través de les xarxes en les quals participa i dels viatges i les estades del pailebot Santa Eulàlia a diversos ports de la Mediterrània. Ha participat en fòrums de debat on s'han exposat les experiències i els projectes

del Museu i ha continuat impulsant accions per sensibilitzar el conjunt de la societat en relació amb el patrimoni i la cultura marítimes.

Mercat de les Flors. Dansa i Arts del Moviment

El Mercat de les Flors és l'equipament escènic de referència dedicat a la dansa i les arts del moviment. El 2012 ha reformulat la seva estratègia (amb la signatura d'un nou contracte programa 2012-2015 amb les administracions integrades al seu consorci), que es fonamenta en el suport al talent i la seva promoció internacional. Les línies estratègiques inclouen proposar referents i models, potenciar la participació, incentivar el coneixement, impulsar la creativitat i crear un sistema sostenible. A més, l'encàrrec, per part de l'ICUB, de la gestió de la fàbrica de creació del Graner ha permès destinar recursos a projectes de recerca i creació.

En aquesta nova etapa, el Mercat de les Flors ha posat en marxa un projecte de companyies associades, amb una vinculació a mitjà i llarg termini, que compta amb noms tan notoris com Mal Pelo, Israel Galván, La Veronal, Roberto Oliván i Baro d'Evel, juntament amb equipaments internacionals de referència, com ara Théâtre de la Ville (París), Agora de la Danse (Montreal) o Teatro Real (Madrid), i també festivals emblemàtics, com BIPOD (Beirut), SIDance (Seül), Tanzmesse (Düsseldorf), CIRCa (Auch, França) i Temporada Alta de Girona, entre d'altres.

Quant a propostes d'internacionalització, el Mercat de les Flors ha organitzat a Cadis la quarta edició del mov-s, un espai de treball col·laboratiu que ha culminat en una trobada iberoamericana de professionals i col·lectius vinculats a la dansa, les arts del moviment i la creació contemporània. El Mercat també lidera el projecte Modul-dance (coparticipat amb una vintena de centres de dansa d'Europa), en el si del qual s'ha organitzat el festival SÂLMON.

La programació artística ha inclòs coproduccions, amb espectacles de la companyia de dansa Mar Gómez, Sònia Gómez, Blanca Li, Projecte Galilei i Baro d'Evel. Altres companyies reconegudes participants en la temporada artística han estat el Ballet National Algérien, Rachid Ouramdane, Nacera Belaza, Danza Contemporánea de Cuba, Ana Eulate, Imaginart, Lia Rodrigues, DV8 Physical Theatre, Rocío Molina i La Tremendita, Compañía Nacional de Danza i Brodas Bros.

Per als més inquilts, enguany s'ha presentat la nova Secció Irregular, amb muntatges escènics, instal·lacions, conferències i tallers que posen l'èmfasi en la capacitat especulativa de les propostes artístiques. També s'ha potenciat la col·laboració amb altres equipaments escènics i entitats culturals: trobades Te Veo en Danza, Xavier Le Roy, festival NEO, festivals Ciutat Flamenco i Flamenc Empíric, Grec Festival de Barcelona, la tercera edició del Dansalona i Espais en Danza, Indisciplines, festival Ulls i el festival El Més Petit de Tots.

Pel que fa a publicacions i projectes audiovisuals, el Mercat ha continuat generant la revista Reflexions entorn de la dansa, la col·lecció editorial de dansa i pensament «Cos de Lletra», la col·lecció de DVD educatius i la producció de retrats coreogràfics.

Per acabar, el treball amb els públics ha esdevingut un dels eixos fonamentals de la programació, especialment en l'àmbit educatiu i familiar: s'ha organitzat el cicle per a escoles i famílies «Dan Dan Dansa», cursos de formació per a mestres (amb el Teatre Lliure), l'eina la «Maleta didàctica», les sessions de contextualització prèvies als espectacles «Mitja horeta abans», la mostra Tot

Dansa, el programa anual SUDANSA - Encontres de Dansa a l'Escola i, finalment, el projecte educatiu Trànsit 6.1. I, per al públic general, s'han ofert converses amb coreògrafs, sessions de mitja hora abans i també activitats que potencien la idea del Mercat de les Flors com a punt de trobada de tots els amants i practicants de la dansa, com ara les sessions «10xballar» o l'activitat de ball «BailongualMercat».

Teatre Lliure

El Teatre Lliure s'ha consolidat com un dels referents escènics del panorama teatral nacional. La seva programació és innovadora i inclou una àmplia presència dels llenguatges escènics contemporanis en espectacles nacionals i internacionals. L'any 2001 va inaugurar la nova seu a l'antic Palau de l'Agricultura, a la muntanya de Montjuïc, i el 2010 va reobrir la seu restaurada de Gràcia.

Seguint el seu interès pels textos teatrals que suposen un repte per a la interpretació, en el decurs del 2012 el Teatre Lliure ha presentat com a produccions pròpies de teatre contemporani 7 espectacles a les sales de Montjuïc i Gràcia, 6 dels quals han configurat el cicle «Cartes Lliures», coordinat i dirigit per Pau Carrió, i el setè ha estat Buchettino, un muntatge de Claudia Castellucci dirigit per Chiara Guidi, dins el cicle «El Lliure dels nens».

Enguany el Teatre Lliure ha treballat amb altres teatres i entitats en la coproducció de 12 espectacles. Els coproductors han estat el Centro Dramático Nacional (CDN) per a Persèfone (amb Comediants i el Txékhov Festival Internacional de Teatre de Moscou) i Quitt, sota la direcció de Lluís Pasqual; el Centre d'Arts Escèniques de Reus per a Hedda Gabler, dirigit per David Selvas (amb el Teatro de La Abadía) i Espiadimonis, dirigit per Iban Beltran (amb La Troca Produccions); El Canal - Centre d'Arts Escèniques Salt/Girona per a Coriolà, dirigit per Àlex Rigola, Els jugadors, de Pau Miró, Schubertnacles humits, de Carles Santos (amb el CAET - Centre d'Arts Escèniques de Terrassa i el Théâtre de l'Archipel), i Pàtria (que també s'ha vist al Teatre Poliorama), escrit i dirigit per Jordi Casanovas. També han estat coproductors el Teatro de La Abadía a En la luna, d'Alberto Sanzoli; Imaginart a Lava, de Studio Orka, i les companyies Farrés Brothers i Cia. a Un bosc de cames, i Gelabert Azzopardi Companyia de Dansa a Cesc Gelabert V.O. +.

Com cada any, durant els mesos de juny i juliol el Lliure ha acollit el Grec Festival de Barcelona amb 11 propostes signades per artistes de primera línia nacional i internacional: 5 muntatges a la Sala Fabià Puigserver i 6 a l'Espai Lliure de Montjuïc. Així mateix, el 2012 han fet gira els espectacles següents: Caín & Caín, Après moi, le déluge, La consagració de la primavera, Pendent de votació, Cesc Gelabert V.O.+, Belmonte, Sensefi/Conquassabit, Dues dones que ballen, En la luna, Espiadimonis, Buchettino, Coriolà, Hedda Gabler, Quitt, L'espera i Lava (4).

Aquest 2012, prenent el relleu a l'antic Radicals Lliure, s'ha organitzat el festival NEO - Noves Escenes Obertes, en coproducció amb el Mercat de les Flors, l'Institut del Teatre, la Diputació de Barcelona i La Seca Espai Brossa, dins del qual s'han ofert als espais del Teatre Lliure 4 espectacles.

L'Auditori

L'Auditori és un centre polivalent dedicat a la música, que compta amb una gran sala simfònica per a 2.200 espectadors (sala Pau Casals) i tres sales més de diferents aforaments. Hi tenen la seu l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC) i el Museu de la Música. Això converteix L'Auditori en un focus de la vida musical de la ciutat en els diferents camps de la divulgació, la docència i la recerca. Aquest centre assumeix el repte d'oferir una programació musical global que combina excel·lència artística, diversitat, creativitat i reflexió. L'ampli abast social de la programació es complementa amb un servei educatiu orientat a tots els públics.

Pel que pertoca a l'activitat duta a terme durant el 2012, han continuat els cicles i temporades estables habituals de concerts, que abracen una gran diversitat de línies musicals: orquestres simfòniques, concerts de cambra, recitals de piano, música contemporània, jazz, cançó, pop, rock, música tradicional, folk, flamenc, rumba, música antiga, música de cobla, corals...

Els concerts de cambra han seguit comptant amb el Quartet Casals com a grup resident, i els de música contemporània, amb el grup resident Bcn216. Totes dues formacions han participat a Aniversaris 2012, iniciativa que coordina el Centre Robert Gerhard i que integra, per primera vegada, la programació dedicada a la difusió del patrimoni musical català dels tres grans equipaments musicals del país: L'Auditori, el Palau de la Música Catalana i el Gran Teatre del Liceu. Aniversaris 2012 aplega els concerts realitzats als tres equipaments en el transcurs del 2012 amb motiu de la commemoració dels aniversaris de 5 grans compositors catalans: el centenari del naixement de Xavier Montsalvatge, el 50è aniversari de les morts d'Eduard Toldrà i Ricard Lamote de Grignon i el 25è aniversari de les morts de Frederic Mompou i Manuel Blancafort. L'Auditori ha acollit diversos concerts inclosos a Aniversaris 2012, com ara el del Quartet Casals, amb obres de Schubert, Toldrà i Xostakóvitx, Montsalvatge, interpretat per Bcn216, Pia Freund i Ernest Martínez-Izquierdo, o el concert de Mompou que han ofert Josep Colom i Maria Beloso.

També cal destacar l'èxit obtingut en els concerts de l'Orquesta Sinfónica Simón Bolívar, dirigida per Gustavo Dudamel, i en els concerts de música antiga que han tingut lloc a L'Auditori, concretament el concert de Giovanni Antonini amb la formació Il Giardino Armonico, i l'òpera Belshazzar, de Händel, dirigida per William Christie i de la mà de Les Arts Florissants.

Aquest ha estat el setè any d'existència de <<L'Auditori: Apropa>>, programa social pioner d'assistència a concerts destinat a acostar la música a un preu reduït als col·lectius d'exclusió social, amb la col·laboració de l'Institut Català d'Assistència Social de la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Barcelona i l'Ajuntament de Barcelona.

Finalment, el dia 26 d'abril s'ha presentat Joaquim Garrigosa com a nou director de l'Auditori

Quant a l'activitat pròpia de l'**Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya**, el 2012 ha estat continuador de les celebracions d'aniversaris de distints compositors, com ara de Gustav Mahler, Eduard Toldrà, Brahms, Beethoven i Béla Bartók, que ha generat un eix propi dins la temporada L'Auditori Més. L'OBC també ha concebut un tema transversal de Joana d'Arc, amb motiu dels 600 anys del seu naixement, del qual ha destacat l'oratori d'Arthur Honegger Joana d'Arc a la foguera.

En el marc de les Festes de la Mercè, l'OBC ha brindat un concert d'obertura a la ciutat de Barcelona, un concert únic perquè per primer cop l'orquestra ha sortit al carrer, concretament a l'avinguda de la Catedral, i ha interpretat el repertori més popular de la música clàssica, amb un gran èxit de públic.

En matèria de política de col·laboracions amb altres institucions culturals, cal posar en relleu la monografia d'Eduard Toldrà al Palau de la Música Catalana i els concerts de l'Orquestra Simfònica del Gran Teatre del Liceu dins de la temporada de l'OBC (programa Wagner). En contrapartida, l'OBC ha ofert al Liceu la versió escenificada de La flauta màgica, amb la producció de Comediants. Com ja és habitual, la Jove Orquestra Nacional de Catalunya (JONC) ha concebut un programa dins de la temporada de concerts de l'OBC, aquest any a l'entorn de Bartók. I com a novetat, s'ha estrenat la col·laboració entre l'OBC i l'ESMUC, amb un concert sota la batuta de Pablo González en què les dues orquestres han interpretat plegades simfonies de Xostakóvitx i Mozart. A banda de continuar amb el cicle dels ballets russos en col·laboració amb CaixaForum, una altra col·laboració significativa de cada any són els concerts amb cors participatius organitzats per l'Obra Social "la Caixa": aquest 2012 s'ha interpretat el Rèquiem de Brahms.

En el marc del conveni d'intercanvi amb l'Orquestra Nacional del Capitoli de Tolosa, aquesta orquestra ha efectuat dos concerts. Igualment, l'OBC ha convidat l'Orquestra de Cambra de París i li ha planejat una petita gira per Catalunya.

A propòsit de la direcció de l'orquestra, a més del titular, Pablo González, l'OBC ha comptat amb batutes tan reconegudes com Hartmut Haenchen, Lothar Zagrosek, Josep Pons, Christian Zacharias, Kazushi Ono o Pinchas Steinberg, entre d'altres.

Al llarg de l'any ha continuat el cicle «OBC: Converses», amb trobades entre el públic i el director titular, els principals directors i solistes convidats, i experts del món de la música. En col·laboració amb L'Auditori:Educa, l'OBC ha generat els espectacles familiars i escolars Orquestra't i Sabies que t'agrada. I amb L'Auditori:Apropa ha executat el concert participatiu Et toca a tu. Pel que fa a la difusió dels concerts, l'OBC ha seguit col·laborant amb la plataforma digital de reproducció en temps real Medici.tv d'àmbit internacional, que ha difós tres concerts: Midori interpreta Brahms, El cant de la terra i l'oratori Joana d'Arc a la foguera, protagonitzat per l'oscaritzada actriu Marion Cotillard, amb un èxit aclaparador d'audiència mai assolit per aquesta plataforma: 200.000 persones a tot el món l'han seguit en directe. Amb referència als enregistraments, s'ha enregistrat un monogràfic de Montsalvatge, un de Meyerbeer, un de Massenet i un de dedicat al modernisme simfònic a Catalunya.

Museu de la Música

El 2012, el Museu de la Música ha seguit consolidant els seus principals programes i establint les línies estratègiques i d'actuació per continuar treballant en el futur, fruit de la seva trajectòria i de la relació amb les diferents direccions i serveis de L'Auditori i l'ESMUC i la complicitat d'entitats musicals, museològiques i culturals en general del país i d'arreu. Al mes de novembre, Jaume Ayats s'ha incorporat com a nou director del Museu.

Un dels objectius principals el Museu és adreçar-se a un públic ampli. Els consolidats programes educatius i familiars, les visites i els cursos per a especialistes i, més recentment, el programa

Apropa i les activitats dels diumenges a la tarda i del juliol són la resposta al variat i eclèctic projecte d'atenció al públic visitant. Si, a més, hi sumem les visites per a públic general dels diumenges, tenim un conjunt d'activitats en què el públic és el protagonista d'un equipament musical únic a la ciutat que durant el 2012 s'ha mantingut en xifres properes als 32.000 visitants i 50.000 usuaris.

Com a novetat del programa educatiu d'aquest any, i dins els actes de commemoració del 25è aniversari de la mort d'Eduard Toldrà, s'ha programat «Canta'm un conte», aprofitant la incorporació a la col·lecció del primer violí del mestre, donat per la seva filla Narcisa Toldrà.

Amb referència a les exposicions, «El so de la llum: Mompou/Gaudí», dins els actes de commemoració del 25è aniversari de la mort del mestre Mompou, reflecteix un diàleg subtil de l'arquitectura d'Antoni Gaudí amb la música de Frederic Mompou. Entre els actes paral·lels a l'exposició, cal subratllar el Simposi Mompou, organitzat per l'ESMUC, que ha culminat amb el concert El so de la llum, a L'Auditori. Una altra mostra que s'ha de posar en relleu és «Joaquim Malats (1872-1912), un pianista per redescobrir», dins els actes de celebració del centenari de la mort de Malats. D'altra banda, la novetat del 2012 de participar en petites mostres expositives del fons patrimonial del Museu a L'Auditori, coincidint amb actes conjunts com ara la presentació de la nova temporada de l'OBC o amb motiu del concert d'El Pessebre de Pau Casals, han contribuït a la difusió i visualització del Museu.

La música en viu és un dels actius que singularitza les activitats del Museu. El sisè cicle «La música del Museu» ha recuperat el so original d'instruments històrics i patrimonials. Del cicle d'aquest 2012 han estat remarcables el piano Mompou, el clavicèmbal Zell del 1737, els clarinets històrics o l'orgue barroc Pérez Molero.

La col·laboració amb l'ESMUC continua sent un dels eixos principals i prioritaris. Promou recursos compartits en diferents modalitats de programes, com el curs d'organologia, les sessions tècniques, els programes de recerca o els projectes de fi de carrera. Sobresurt el programa «Silenci, fem música», un projecte en què joves alumnes amb talent interpreten música amb instruments històrics mentre el públic visita el Museu. En aquesta iniciativa, que enguany arriba a la tercera edició, hi han participat 14 alumnes i 1.150 persones de públic.

Dels programes de conservació, restauració i recerca de les col·leccions en deriven i se'n nodreixen moltes de les activitats. El projecte del claviorgue Hauslaib ha estat la culminació de tot un procés d'estudi i intervenció conjunta entre lutiers i musicòlegs per recuperar el so d'aquesta joia del 1590, i s'ha presentat el primer enregistrament conservat d'Els segadors, realitzat a Barcelona el 1900, amb harmonització d'Enric Morera i interpretat pel cor Catalunya Nova.

Palau de la Música Catalana

El Palau de la Música Catalana, obra de l'arquitecte Lluís Domènech i Montaner, va ser construït entre el 1905 i el 1908 com a seu de l'Orfeó Català. És l'única sala de concerts modernista declarada Patrimoni de la Humanitat per la Unesco (1997), i actualment és un punt de trobada ineludible de la vida musical, cultural i social de Barcelona i de tot Catalunya.

Els concerts organitzats per la Fundació Orfeó Català - Palau de la Música durant el 2012 omplen de contingut la programació pròpia del Palau i contribueixen a situar aquesta sala de concerts al nivell d'un auditori de referència internacional. Els concerts s'han repartit en 14 cicles: 11 dedicats majoritàriament a la música clàssica i la resta orientats al vessant pedagògic (Escoles al Palau i Concerts Familiars al Palau) i als gèneres populars (BandAutors al Palau).

Palau 100 és el cicle estrella. A més, la presència de grans orquestres internacionals (Staatskapelle, Gewandhaus Orchester, Wiener Philharmoniker, entre d'altres) i dels solistes i directors més emblemàtics (com Daniel Barenboim, Riccardo Chailly, Daniele Gatti) ha atorgat un espai considerable al gènere coral instrumental, amb l'Orfeó Català i el Cor de Cambra del Palau, el cor i l'orquestra del Collegium Vocale Gent i Philippe Herreweghe, o el Monteverdi Choir, la Mahler Chamber Orchestra i Sir John Eliot Gardiner. Palau 100 ha commemorat el 50è aniversari de la mort d'Eduard Toldrà amb una audició de la seva òpera *El giravolt de maig*, dirigida per Antoni Ros Marbà.

D'acord amb l'esperit fundacional de l'Orfeó Català i amb la història del Palau, el Cicle Coral Orfeó Català referma la centralitat del cant coral en la programació amb la intervenció de l'Orfeó Català i tots els cors de l'Escola Coral, juntament amb altres agrupacions corals catalanes (Cor de Cambra de Granollers, Lieder Càmera), de l'Estat espanyol (Sociedad Coral de Bilbao) i estrangeres (Nederlands Kamerkoor). Paral·lelament, enguany el Cor de Cambra del Palau ha presentat el seu cicle amb una programació imaginativa, titulada «Un recorregut per Europa».

Fruit de la col·laboració amb Ibercamera, aquest 2012 ha nascut el cicle *Da Camera*, que convoca tant conjunts instrumentals consagrats com clarament emergents. I s'ha celebrat la dissetena edició del cicle *El Primer Palau*, que brinda als joves intèrprets la possibilitat de debutar al Palau.

La Fundació també col·labora amb els cicles de l'Orquestra Simfònica del Vallès (Simfònics al Palau) i de l'Orquestra Nacional Clàssica d'Andorra (ONCA al Palau) i dóna protagonisme a l'històric i ja centenari orgue Walcker a través del cicle *Orgue al Palau*, que compta amb insignes organistes catalans i estrangers.

Un repertori marcadament popular (folk, gospel, espirituals, musical americà, música per a cobla), que no està renyit amb la qualitat, domina la temporada de *Tardes al Palau*, que promou l'acostament de públic nou. La divuitena temporada del cicle ha comprès les actuacions de Quico el Célio, el Noi i el Mut de Ferreries i Pep Gimeno «Botifarra», l'Orquestra Simfònica Julià Carbonell de les Terres de Lleida, el grup Gospel Soul i la Banda Municipal de Barcelona, entre d'altres.

També cal esmentar el cicle *Guitarra al Palau* (una col·laboració amb la productora Poema), que agrupa quatre prestigiosos guitarristes: Zoran Dukic, David Russel, Manuel Barrueco i Àlex Garrobé. I, finalment, els concerts de migdia destinats als visitants estrangers, *Matinals al Palau*, en què les sopranos Elena Copons i Maria Hinojosa, amb el pianista Francisco Poyato, ofereixen obres de Toldrà, Mompou, Montsalvatge, Granados, Albéniz, Falla, García Lorca i Chapí.

Gran Teatre del Liceu

El Gran Teatre del Liceu, inaugurat el 1847 a La Rambla, és un teatre d'òpera que ha mantingut al llarg dels anys la seva funció de centre cultural i artístic. Destruït per un incendi l'any 1994 i reinaugurat el 1999, és un dels símbols identificadors de Barcelona i un equipament fonamental del patrimoni cultural de la ciutat.

El Liceu ha estrenat l'any 2012 amb les darreres funcions de Linda di Chamounix, de Donizetti, amb dos dels cantants més cèlebres d'aquest moment: Diana Damrau i Juan Diego Flórez. A continuació, ha contrastat dos compositors representatius del segle XVIII: Mozart i Vicent Martín i Soler, amb les òperes Les noces de Fígaro i Il burbero di buon cuore. Seguidament, ha reposat La Bohème, amb quatre repartiments diferents i figures de renom com Ainhoa Arteta, Ramón Vargas, Fiorenza Cedolins o Carlo Colombara, entre d'altres.

L'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya ha tornat al Liceu per interpretar La flauta màgica, de Mozart, en la ja coneguda producció signada per Comediantes. I Adriana Lecouvreur, de Francesco Cilea, ha aplegat el bo i millor de la professió: Roberto Alagna, Fabio Armiliato, Dolora Zajick i Barbara Frittoli, entre d'altres, en una coproducció del Liceu amb els grans escenaris del món: Royal Opera House (Londres), Opéra National de Paris, Staatsoper (Viena) i San Francisco Opera.

Enguany ha arribat al Liceu una producció mítica: Pelléas et Mélisande, de Claude Debussy, un espectacle que ha gaudit del reconeixement unànim dels espectadors. I també Aïda (amb els decorats clàssics de Josep Mestres Cabanes), de Verdi, amb la soprano nord-americana Sondra Radvanovsky (considerada actualment el referent en aquest paper) i el gran baríton català Joan Pons, que amb les representacions d'aquesta òpera s'ha acomiadat dels escenaris al mateix teatre on va debutar.

Pel que fa a les distincions, el Liceu ha començat el 2012 fent un sentit homenatge a Montserrat Caballé, amb motiu del 50è aniversari del seu debut al Liceu, amb un concert, una exposició i un triple CD. D'altra banda, el teatre ha participat en l'homenatge conjunt, emmarcat dins d'Aniversaris 2012, que els tres grans auditoris de la ciutat han fet a Eduard Toldrà en el cinquantenari de la seva mort, i ha ofert l'òpera de Xavier Montsalvatge El gato con botas per homenatjar el músic en el centenari del seu naixement. Amb la finalitat de commemorar el 200 aniversari del naixement de Richard Wagner, el Liceu ha acollit la prestigiosa companyia del Festival de Bayreuth, que ha rebut llargs aplaudiments amb les interpretacions de L'holandès errant, Lohengrin i Tristany i Isolde. També ha programat alguna de les 14 funcions de La forza del destino, que ha representat un primer tast de l'obra de Verdi, que el 2013 celebra el 200 aniversari del seu naixement.

Com a resposta a la difícil situació econòmica del Liceu, els treballadors del teatre han organitzat el Concert de l'ànima, que ha aplegat, de forma desinteressada, grans professionals en un gest de suport al Liceu i a la cultura en general.

Amb referència a la dansa, aquest 2012 han passat pel Liceu, entre d'altres, la companyia de dansa d'Àngel Corella, amb El llac dels cignes, la companyia de dansa brasilera Grupo Corpo i dues de les companyies de dansa nord-americanes més emblemàtiques: l'ètnica Alvin Ailey American

Dance Theater i l'American Ballet Theatre, que ha presentat una versió íntegra del ballet Don Quixot.

Finalment, el Gran Teatre del Liceu ha concebut un gran nombre de funcions escolars i familiars incloses en el cicle «Petit Liceu».

Indicadors culturals de Barcelona 2012

A continuació trobareu els principals indicadors de l'activitat cultural de la ciutat de Barcelona. Aquests mateixos indicadors els podeu trobar també en línia a la publicació digital:

www.bcn.cat/barcelonacultura12

INDICADORS CULTURALS DE BARCELONA 2012

DADES GLOBALS

La cultura en xifres, 2009-2012

Altres dades de Barcelona

MUSEUS I CENTRES D'EXPOSICIONS

Dades resum

Centres municipals i consorciats

Centres d'altres institucions públiques

Centres privats

Exposicions temporals d'arts visuals i disseny

Exposicions temporals d'història

Exposicions temporals de ciències

ARXIU I BIBLIOTEQUES

Dades per centre

BIBLIOTEQUES DE BARCELONA

Dades resum

Dades per centre

277

ARTS ESCÈNIQUES

Dades resum

Sales de més de 200 localitats

Sales de menys de 200 localitats

Sales especials

Obres de més de 25.000 espectadors

MÚSICA

Dades resum

Grans auditoris

Macroconcerts

Sales de música en viu

AUDIOVISUALS

Rodatges a Barcelona

Cinemes del circuit comercial

FESTIVALS

Dades resum

Grec Festival de Barcelona

Festivals per àmbits

FESTES I TRADICIONS

Festes de ciutat

La Mercè

Dades globals

LA CULTURA EN XIFRES, 2009-2012

	2009	2010	2011	2012	% de variació 2012/2011
MUSEUS I CENTRES D'EXPOSICIONS					
Equipaments	39	39	42	48	
Usuaris	17.187.877	17.576.997	18.663.609	17.136.761	-8
Visitants	12.597.470	12.463.751	13.405.613	13.398.453	-0,1
ESPAIS D'INTERÈS ARQUITECTÒNIC					
Equipaments	7	7	7	7	
Visitants	4.628.701	5.077.253	6.173.300	6.190.331	0,3
ARXIUS¹					
Equipaments	3	8	8	7	
Usuaris	15.651	50.209	54.684	43.454	-21
Consultes	113.828	223.019	223.804	212.200	-5
BIBLIOTEQUES DE BARCELONA (xarxa pública)					
Equipaments	35	36	37	38	
Visites	6.119.285	5.982.936	6.178.297	6.439.112	4
Préstecs	4.390.993	4.439.460	4.467.274	4.639.242	4
ARTS ESCÈNIQUES					
Sales	45	49	58	58	
Espectadors	2.710.771	2.538.896	2.816.283	2.609.020	-7
% d'ocupació	56	53	54	53	-1
MÚSICA²					
Equipaments	25	20	21	23	
Espectadors	2.442.742	2.346.031	2.269.446	2.338.858	3
% d'ocupació als grans auditoris	76	75	72	69	-3
CINEMES DEL CIRCUIT COMERCIAL³					
Sales	198	194	203	193	
Espectadors	8.664.843	7.494.529	7.125.274	6.421.532	-10
Nombre de pel·lícules exhibides	756	706	773	742	-4
FESTIVALS					
Nombre	128	144	141	154	9

1. L'any 2010 es van incorporar les dades d'alguns arxius privats i dels Arxius Municipals de Districte.

2. Inclou les dades dels tres auditoris de la ciutat (Gran Teatre del Liceu, L'Auditori i Palau de la Música Catalana), dels concerts amb més de 5.000 espectadors i de les sales de música en viu.

3. Les dades de l'any 2012 dels cinemes del circuit comercial són provisionals.

Fonts: dades de les biblioteques: Biblioteques de Barcelona; dades d'arts escèniques: Associació d'Empreses de Teatre de Catalunya (ADETCA); dades de les sales de música en viu: Associació de Sales de Concerts de Catalunya (ASACC); dades d'audiovisuals: Institut Català de les Empreses Culturals (ICEC), Generalitat de Catalunya; resta de dades: cada centre o programa.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Dades globals

ALTRES DADES DE BARCELONA, 2012

Població de la ciutat	1.620.943
Població del Consorci de l'Àrea Metropolitana	3.239.337
Turistes.....	7.440.113
Consultes als punts d'informació turística	3.378.693

Font: Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona i Turisme de Barcelona.
Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Museus i centres d'exposicions

DADES RESUM, 2012

	Nombre d'equipaments	Visitants	Usuaris
Arts visuals i disseny			
Museus i col·leccions.....	15	2.875.754	4.516.671
Centres d'exposicions.....	10	3.150.143	3.588.459
Història i memòria			
Museus i col·leccions.....	15	3.601.668	3.970.118
Arxius	2	34.714	37.102
Espais d'interès arquitectònic.....	7	6.190.331	6.297.607
Ciències			
Museus i col·leccions.....	6	3.736.174	5.024.411
TOTAL.....	55	19.588.784	23.434.368

Font: cada centre.
Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Museus i centres d'exposicions

CENTRES MUNICIPALS I CONSORCIATS, 2012

	Visitants	Visites a exposicions	Usuaris d'activitats i serveis	Total d'usuaris
MUSEUS I COL·LECCIONS	4.918.309			6.880.233
Arts visuals i disseny				
Museu Picasso.....	948.869	1.063.246.....	24.519.....	1.087.765
Fundació Joan Miró.....	548.817	958.531.....	111.776.....	1.070.307
Museu Nacional d'Art de Catalunya. MNAC.....	409.345	806.052.....	72.533.....	878.585
Museu d'Art Contemporani de Barcelona. MACBA.....	351.247	630.304.....	80.162.....	710.466
Disseny Hub Barcelona ¹	68.363	122.550.....	11.130.....	133.680
Fundació Antoni Tàpies.....	92.305	78.786.....	14.536.....	93.322
Museu de Ceràmica.....	46.738	92.354.....	2.764.....	95.118
Museu Frederic Marès.....	33.785	39.794.....	831.....	40.625
Museu Barbier-Mueller d'Art Precolombí ²	24.548	24.548.....	3.656.....	28.204
Història i memòria				
Museu d'Història de Barcelona. MUHBA.....	548.783	541.710.....	48.078.....	589.788
Museu Marítim de Barcelona. MMB.....	356.348	379.334.....	99.370.....	478.704
Museu dels Autòmats del Tibidabo.....	125.527	125.527.....	-.....	125.527
Museu Olímpic i de l'Esport Joan Antoni Samaranch.....	84.783	171.930.....	28.249.....	200.179
Museu de la Música.....	31.887	31.887.....	17.728.....	49.615
Museu Etnològic de Barcelona ³	-	-.....	-.....	-
Ciències				
Museu de Ciències Naturals de Barcelona.....	166.777	178.814.....	39.347.....	218.161
Zoo de Barcelona.....	1.080.187	1.029.103.....	51.084.....	1.080.187
CENTRES D'EXPOSICIONS	443.683			444.434
Centre de Cultura Contemporània de Barcelona.....	313.472	149.796.....	163.676.....	313.472
La Virreina Centre de la Imatge.....	62.220	60.137.....	2.236.....	62.373
La Capella.....	57.755	57.755.....	118.....	57.873
Fabra i Coats - Centre d'Art Contemporani ⁴	10.236	10.236.....	480.....	10.716
ARXIU	34.714			37.102
Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona.....	20.293	20.293.....	1.415.....	21.708
Arxiu Fotogràfic de Barcelona.....	14.421	14.421.....	973.....	15.394
ESPAIS D'INTERÈS ARQUITECTÒNIC	1.560.533			1.657.347
Castell de Montjuïc.....	1.159.042	1.159.543.....	96.307.....	1.255.850
Espais patrimonials del MUHBA.....	315.541	315.541.....	-.....	315.541
Pavelló Mies van der Rohe.....	85.950	85.956.....	-.....	85.956

1. El 2012 el Disseny Hub Barcelona ha estat preparant el trasllat a la nova seu de la plaça de les Glòries: la seu de Montcada ha tancat el 30/5/2012 i la seu de Pedralbes ha tancat el 31/12/2012.
2. El Museu Barbier-Mueller d'Art Precolombí ha tancat definitivament el 15/9/2012.
3. El Museu Etnològic està tancat des del 3/10/2011 amb motiu de les obres de millora.
4. El Centre d'Art Contemporani de Barcelona Fabra i Coats ha obert el 28/9/2012.

Font: cada centre.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Museus i centres d'exposicions

CENTRES D'ALTRES INSTITUCIONS PÚBLIQUES, 2012

	Visitants	Visites a exposicions	Usuaris d'activitats i serveis	Total d'usuaris
MUSEUS I COL·LECCIONS.....	229.168			267.317
Història i memòria				
Museu d'Història de Catalunya.....	188.987	188.987.....	7.410.....	196.397
Museu d'Arqueologia de Catalunya	40.181	52.122.....	18.798.....	70.920
CENTRES D'EXPOSICIONS	852.342			852.342
Palau Robert.....	734.450	725.000.....	9.450.....	734.450
Arts Santa Mònica.....	117.892	117.892.....	-.....	117.892
ESPAIS D'INTERÈS ARQUITECTÒNIC	254.609			255.071
Palau Güell.....	254.609	254.609.....	462.....	255.071

Font: cada centre.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Museus i centres d'exposicions

CENTRES PRIVATS, 2012

	Visitants	Visites a exposicions	Usuaris d'activitats i serveis	Total d'usuaris
MUSEUS I COL·LECCIONS.....	5.066.119			6.363.650
Arts visuals i disseny				
Can Framis. Fundació Vila Casas	17.430	11.930.....	5.500.....	17.430
Fundació Fran Daurel.....	215.735	215.735.....	470.....	216.205
Fundació Francisco Godia.....	11.366	13.666.....	1.399.....	15.065
Fundació Suñol	11.503	20.869.....	1.188.....	22.057
Museu Europeu d'Art Modern. MEAM	82.216	82.216.....	10.996.....	93.212
Museu del Modernisme Català	13.487	13.487.....	1.143.....	14.630
Història i memòria				
Hash Marihuana Càñamo & Hemp Gallery Museum	7.654	7.654.....	509.....	8.163
Museu de Cera.....	197.048	197.048.....	-.....	197.048
Museu de la Moto	8.453	8.453.....	-.....	8.453
Museu de la Xocolata	140.821	140.821.....	33.307.....	174.128
Museu de l'Eròtica.....	53.484	53.484.....	-.....	53.484
Museu del Futbol Club Barcelona	1.540.648	1.540.648.....	-.....	1.540.648
Museu Egipci de Barcelona.....	277.064	277.064.....	-.....	277.064
Ciències				
CosmoCaixa	788.176	1.520.935.....	503.238.....	2.024.173
L'Aquàrium	1.647.163	1.647.163.....	-.....	1.647.163
Museu d'Idees i Invents de Barcelona. MIBA.....	49.193	49.193.....	-.....	49.193
Museu Geològic del Seminari de Barcelona	4.678	4.944.....	590.....	5.534
CENTRES D'EXPOSICIONS	1.854.118			2.291.683
CaixaForum.....	971.101	1.615.551.....	464.629.....	2.080.180
Espais VolART i VolART2. Fundació Vila Casas.....	6.784	6.784.....	-.....	6.784
Fundació Foto Colectania.....	14.650	14.650.....	1.240.....	15.890
La Pedrera	861.583	135.507.....	53.322.....	188.829
ESPAIS D'INTERÈS ARQUITECTÒNIC	4.375.189			4.385.189
Casa Batlló.....	780.466	780.466.....	10.000.....	790.466
Casa Museu Gaudí.....	361.197	361.197.....	-.....	361.197
Temple Expiatori de la Sagrada Família.....	3.233.526	3.233.526.....	-.....	3.233.526

Font: cada centre.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Museus i centres d'exposicions

EXPOSICIONS TEMPORALS D'ARTS VISUALS I DISSENY, 2012

	Dates	Visites ¹
MUSEU PICASSO²		142.220
Picasso 1936. Emprems d'una exposició.....	30/11/2011 - 19/02/2012.....	-
Un collage abans del collage	06/03/2012 - 03/06/2012.....	8.858
Vilató (1921-2000). Barcelona-París. Un camí de llibertat. Gent.....	17/05/2012 - 11/11/2012.....	42.580
Economia: Picasso.....	25/05/2012 - 02/09/2012.....	39.169
Ceràmiqes de Picasso. Un regal de Jacqueline a Barcelona	26/10/2012 - 01/04/2013.....	51.613
FUNDACIÓ JOAN MIRÓ		440.440
Joan Miró. L'escala de l'evasió.....	16/10/2011 - 18/03/2012.....	103.238
Joaquim Gomis. De la mirada obliqua a la narració visual	20/04/2012 - 03/06/2012.....	81.662
Mona Hatoum. Projectió	22/06/2012 - 24/09/2012.....	140.002
Explosió! El llegat de Jackson Pollock	24/10/2012 - 24/02/2013.....	77.983
Espai 13		
Recursos humans. Daniela Ortiz	25/11/2011 - 08/01/2012.....	2.069
Menjadors. Mariona Moncunill.....	20/01/2012 - 04/03/2012.....	3.995
Spinario. Alex Reynolds.....	16/03/2012 - 29/04/2012.....	6.506
S'escapà nua. Un projecte sobre la veritat (Caracas 2011-2012).....	10/05/2012 - 08/07/2012.....	9.717
Monument. Lladres de filferro. Jordi Mitjà	05/10/2012 - 02/12/2012.....	15.268
MUSEU NACIONAL D'ART DE CATALUNYA. MNAC		357.527
La moneda falsa. De l'antiguitat a l'euro	11/06/2010 - 09/01/2012.....	1.711
La maleta mexicana. El redescobriment dels negatius de la Guerra Civil espanyola	06/10/2011 - 15/01/2012.....	15.562
Déus i mites de l'antiguitat. L'evidència de la moneda d'Hispania	23/02/2012 - 29/09/2013.....	72.108
Catalunya 1400. El gòtic internacional	29/03/2012 - 15/07/2012.....	157.851
El museu explora. Obres d'art a examen	23/11/2012 - 24/02/2013.....	110.295
MUSEU D'ART CONTEMPORANI DE BARCELONA. MACBA		630.304
Centre Internacional de Fotografia de Barcelona (1978-1983)	27/01/2012 - 26/08/2012.....	106.576
Rita McBride. Oferta pública / Public Tender	19/05/2012 - 24/09/2012.....	77.199
La utopia és possible. ICSID. Eivissa, 1971.....	21/06/2012 - 20/01/2013.....	90.360
Luis Claramunt. El viatge vertical.....	12/07/2012 - 28/10/2012.....	60.554
Filtracions. Nasrin Tabatabai i Babak Afrassiabi	27/10/2012 - 20/01/2013.....	13.612
Exposicions temporals entorn de la col·lecció MACBA		280.725
Volum! Obres de les col·leccions de la Fundació "la Caixa" i del MACBA	09/11/2011 - 23/04/2012	
Muntadas. Between the Frames.....	28/10/2011 - 03/06/2012	
Lejos de los árboles. Jacinto Esteva	09/02/2012 - 23/04/2012	
Aleksandr Sokurov. Sèries militars	09/02/2012 - 20/05/2012	
Le Corbusier i Jean Genet al Raval.....	07/06/2012 - 21/10/2012	
Gordon Matta-Clark	07/06/2012 - 21/10/2012	
Roberto Rossellini. Filmant Beaubourg	07/06/2012 - 21/10/2012	
Episodis crítics (1957-2011). Col·lecció MACBA.....	08/11/2012 - 16/06/2013	
Capella		
Ebb & Flow. A Onda Traz, O Vento Leva.....	30/05/2012 - 04/06/2012.....	1.278
DISSENY HUB BARCELONA		29.979
Disseny HUB Barcelona. Montcada		
Espai 0		
Disseny de sistemes: Escola d'Ulm.....	20/09/2011 - 20/05/2012.....	20.793
Espai 1		
I/O/I. Els sentits de les màquines	21/06/2011 - 27/05/2012.....	9.186

FUNDACIÓ ANTONI TÀPIES.....78.786

En el primer cercle. Un projecte d'Imogen Stidworthy	06/10/2011 - 05/02/2012.....	3.034
Antoni Tàpies. Col·lecció #2	07/02/2012 - 24/04/2012.....	15.670
Xavier Le Roy. Retrospectiva	24/02/2012 - 22/04/2012.....	12.940
Antoni Tàpies. Col·lecció #3	28/04/2012 - 10/06/2012.....	13.459
Antoni Tàpies. Cap, braços, cames, cos.....	21/06/2012 - 04/11/2012.....	28.213
Antoni Tàpies. Col·lecció #4	15/11/2012 - 17/02/2013.....	628
A Performing Archive.....	15/11/2012 - 17/02/2013.....	4.842

MUSEU DE CERÀMICA.....46.845

Terracotes de l'antiguitat. Confluències en l'entorn mediterrani	03/11/2011 - 04/03/2012.....	5.592
Gerard Moliné. Argila. Disseny i creació.....	20/03/2012 - 24/09/2012.....	27.948
Un jardí singular. Ceràmica d'Iznik. Segle XVI.....	08/10/2012 - 03/03/2013.....	9.092
Contemplatio	15/11/2012 - 03/03/2013.....	4.213

MUSEU FREDERIC MARÈS^a.....6.009

Trans·formare. Lectures de la transformació del Museu Frederic Marès	14/05/2011 - 04/03/2012.....	4.729
Vilatò (1921-2000). Barcelona-París. Un camí de llibertat. En bronze	16/05/2012 - 11/11/2012.....	-
La Barcelona irreverent	04/12/2012 - 26/05/2013.....	1.280

MUSEU BARBIER-MUELLER D'ART PRECOLOMBÍ.....24.548

Camí de l'inca. El passat dels Andes	09/06/2011 - 15/09/2012.....	24.548
--	------------------------------	--------

CENTRE DE CULTURA CONTEMPORÀNIA DE BARCELONA. CCCB.....149.796

284

Totes les cartes. Correspondències filmiques.....	11/10/2011 - 19/02/2012.....	6.239
Pantalla global	23/01/2012 - 28/05/2012.....	27.633
Més fotoperiodisme. Visa pour l'Image - Perpignan	29/02/2012 - 03/06/2012.....	31.626
Souvenir. Martin Parr, fotografia i col·leccionisme	29/05/2012 - 21/10/2012.....	33.608
El Paral·lel 1894-1939. Barcelona i l'espectacle de la modernitat	26/10/2012 - 24/02/2013.....	25.250
Word Press Photo 12 + Samuel Aranda	28/11/2012 - 06/01/2013.....	25.440

LA VIRREINA CENTRE DE LA IMATGE.....60.137**Virreina Exposicions**

Claude Cahun	28/10/2011 - 05/02/2012.....	5.823
Iñaki Bonillas. Arxiu J. R. Plaza	24/02/2012 - 06/05/2012.....	7.364
Número tres. De la casa a la fàbrica	30/05/2012 - 30/09/2012.....	12.397
Tal qual. A l'entorn de la fotografia de Miki Kratsman //		
Aïm Deüelle Lüschi. Imatges residuals	25/10/2012 - 13/01/2013.....	8.995

Virreina Lab

¡Cataluña termina aquí! ¡Aquí empieza Murcia! // No serà el mateix	14/07/2011 - 08/01/2012.....	801
Flatstock 34: the world of music posters	15/05/2012 - 03/06/2012.....	3.195
Michal Batory. Cartells.....	10/07/2012 - 29/07/2012.....	2.570
Emanuel Pimenta. Imatges del silenci. Homenatge a John Cage.....	06/09/2012 - 26/09/2012.....	5.145
De la factory al món: fotografia i la comunitat de Warhol	10/10/2012 - 25/11/2012.....	12.059
Arnau Puig. Pensar la imatge	14/12/2012 - 10/02/2013.....	1.788

LA CAPELLA.....57.755

Deriva i control. Interferències en el procés creatiu	16/12/2011 - 29/01/2012.....	5.684
Artesans. Construccions col·lectives de l'espai social	05/03/2012 - 23/04/2012.....	8.462
ClaResil 2012mg	09/05/2012 - 17/06/2012.....	9.244
Sisyphus, Rhopography and a Headless Chicken // Beat Box	27/06/2012 - 31/08/2012.....	16.073
Primer plano de ella gritando // Aparell per mesurar la voluntat segons l'índex de Scheuermann	14/09/2012 - 21/10/2012.....	8.273
Seminari Gramsci // The end of.....	30/10/2012 - 09/12/2012.....	7.724
La condició narrativa	18/12/2012 - 27/01/2013.....	2.295

FABRA I COATS - CENTRE D'ART CONTEMPORANI.....10.236

Això no és una exposició d'art, tampoc.....	28/09/2012 - 27/01/2013.....	10.236
---	------------------------------	--------

ARTS SANTA MÒNICA..... 117.892

Camps invisibles. Geografies de les ones de ràdio	15/10/2011 - 03/03/2012.....	-
Chema Alvargonzalez. Mehr licht (Més llum).....	16/11/2011 - 22/01/2012.....	-
Juan Eduardo Cirlot. L'habitació imaginària.....	16/11/2011 - 29/01/2012.....	-
Claret Serrahima. De cap a peus	23/11/2011 - 11/02/2012.....	-

FUNDACIÓ FRANCISCO GODIA 2.300

Palazuelo. Línia i pla a l'espai	10/10/2012 - 06/01/2013.....	2.300
--	------------------------------	-------

FUNDACIÓ SUÑOL 20.869

Luis Frangella. La jarra vertiente o Máquina de dibujar	29/09/2011 - 28/01/2012.....	-
Escultura/Objecte	15/02/2012 - 01/09/2012.....	7.381
L'estatge de l'home. Fotografies de la col·lecció Martin Z. Margulies.....	23/02/2012 - 16/06/2012.....	5.342
El festí fràgil. Hannah Collins.....	06/07/2012 - 01/09/2012.....	1.243
5è aniversari 2007/2012. Col·lecció Josep Suñol	27/09/2012 - 02/03/2013.....	2.703

Nivell Zero

ACTE 21. Francesc Ruiz. The Paper Trail	23/12/2011 - 04/02/2012.....	-
ACTE 22. Joana Cera Bernad. Sense mesura variable.....	08/03/2012 - 28/04/2012.....	1.467
ACTE 23. Ricardo Trigo. Fácil. Complicar en discurso. Sin el ni un.....	08/05/2012 - 23/06/2012.....	1.591
ACTE 24. Documents i memòria. Arxiu Col·lecció Josep Suñol	30/10/2012 - 16/03/2013.....	1.142

CAN FRAMIS. FUNDACIÓ VILA CASAS..... 4.650

Niebla. Dilatar els límits de la percepció.....	02/01/2012 - 12/02/2013.....	356
L'art de col·leccionar. Antoni Puig	24/01/2012 - 22/04/2012.....	668
Laurent Jiménez-Balaguer. L'emergència del signe	05/03/2012 - 22/07/2012.....	743
Pedro Madueño. Seqüències.....	14/05/2012 - 22/07/2012.....	756
Agustí Centelles. Una crònica fotogràfica. Anys 30	26/09/2012 - 19/02/2013.....	2.127

285

MUSEU EUROPEU D'ART MODERN. MEAM 1.845

Et in Arcadia	08/05/2012 - 15/06/2012.....	1.845
---------------------	------------------------------	-------

CAIXAFORUM..... 1.615.551

Modernisme-modernitat.....	02/01/2010 - 31/12/2013.....	128.515
----------------------------	------------------------------	---------

Sala 1

L'art ets tu	29/05/2012 - 02/09/2012.....	54.480
Justícia alimentària. Sembrant esperança.....	11/10/2012 - 05/01/2013.....	30.294

Sala 2

La ciutat de Sagnier. Modernista, eclèctica i monumental	14/09/2011 - 08/01/2012.....	11.377
Bestué-Vives. Accions a l'univers. Col·lecció d'art contemporani Fundació "la Caixa"	08/02/2012 - 28/05/2012.....	163.682
Cellers: cooperativisme + modernisme.....	06/07/2012 - 14/10/2012.....	92.481
Què pensar. Què desitjar. Què fer. Col·lecció d'art contemporani Fundació "la Caixa"	09/11/2012 - 25/08/2013.....	46.771

Sala 3

Els ballets russos de Diaghilev. 1909-1929. Quan l'art balla amb la música	05/10/2011 - 15/01/2012.....	17.475
Delacroix (1798-1863).....	15/02/2012 - 20/05/2012.....	232.340
Torres i gratacels. De Babel a Dubai	20/06/2012 - 09/09/2012.....	84.273
Les arts de Piranesi. Arquitecte, gravador, antiquari, vedutista i dissenyador	05/10/2012 - 20/01/2013.....	79.271

Sala 4

Impressionistes. Mestres francesos de la col·lecció Clark	16/11/2011 - 12/02/2012.....	108.621
Goya. Llums i ombres	16/03/2012 - 24/06/2012.....	293.581
Cartografies contemporànies. Dibuint el pensament.....	25/07/2012 - 28/10/2012.....	71.324
Abans del diluvi. Mesopotàmia 3500-2100 aC	30/11/2012 - 24/02/2013.....	45.433

Sala 5

Ombres i veritat	13/01/2012 - 04/03/2012.....	43.431
Pedro Madueño. Retrats periodístics. 1977-2012	27/03/2012 - 24/06/2012.....	62.625
Ángel Ferrant	11/07/2012 - 28/10/2012.....	46.934
Joseph Beuys. Instal·lació.....	09/11/2012 - 25/08/2013.....	2.643

ESPAIS VolART i VolART2. FUNDACIÓ VILA CASAS 6.784**Espai VolART**

Josep Cisqueu. Es prega tocar	19/01/2012 - 01/04/2012.....	1.847
Francesc Artigau. L'exaltació del quotidià.....	19/04/2012 - 24/06/2012.....	1.970
Patrim'11	05/07/2012 - 29/07/2012.....	-
Premi Internacional de Dibuix Ynglada Guillot	05/07/2012 - 29/07/2012.....	681
Victor Pérez-Porro. Els colors de Berlín van fer formes en el meu cap	20/09/2012 - 16/12/2012.....	2.286

Espai VolART2

Romà Vallès. Memòria 88	19/01/2012 - 29/04/2012.....	-
Vilató (1921-2000). Barcelona-París. Un camí de llibertat. Bestioles	17/05/2012 - 22/07/2012.....	-
Daniel Enkaoua. Creure-crear	20/09/2012 - 16/12/2012.....	-

FUNDACIÓ FOTO COLECTANIA 150.157

L'estatge de l'home. Fotografies de la col·lecció Martin Z. Margulies.....	23/02/2012 - 16/06/2012.....	4.430
Chorus.....	26/06/2012 - 28/07/2012.....	2.928
Barcelona 1957. Leopoldo Pomés.....	19/09/2012 - 02/02/2013.....	7.292

LA PEDRERA 135.507

Ai Perejaume, si veies la munió d'obres que t'envolten, no en faries cap de nova! 24/10/2011 - 12/02/2012.....	29.420
Artigas. L'home del foc.....	17/04/2012 - 02/09/2013..... 83.133
Les altres Pedreres. Arquitectura i disseny al món a principis del segle XX.....	13/11/2012 - 24/02/2013..... 22.954

1. Dades corresponents als dies oberts durant l'any 2012.

2. Les exposicions «Picasso 1936. Emprerms d'una exposició» i «Un collage abans del collage» han estat vistes per tots els visitants de l'exposició permanent del Museu Picasso.

3. L'exposició «Vilató (1921-2000). Barcelona-París. Un camí de llibertat. En bronze», ubicada al verger del Museu Frederic Marès, l'han vista 344.400 persones.

Font: cada centre.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Museus i centres d'exposicions

EXPOSICIONS TEMPORALS D'HISTÒRIA, 2012

	Dates	Visites ¹
MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA. MUHBA		148.586
MUHBA a Fabra i Coats		
L'enginy de postguerra. Microcotxes de Barcelona	08/12/2012 - 15/03/2013	3.507
MUHBA El Call		
Salomó ben Adret de Barcelona, 1235-1310. El triomf d'una ortodòxia	01/12/2010 - 01/02/2020	3.815
MUHBA Monestir de Pedralbes		
Murals sota la lupa. Les pintures de la capella de Sant Miquel	05/07/2011 - 28/02/2013	-
MUHBA Plaça del Rei		
Capella de Santa Àgata		
Imaginary/BCN. La mirada matemàtica, les arts i el patrimoni	17/03/2012 - 06/05/2012	19.507
Il·lusió i moviment. De les ombres al film	09/10/2012 - 27/01/2013	23.489
Galeries Casa Padellàs		
Laboratori MUHBA. Col·leccionem la ciutat	07/11/2011 - 30/06/2013	32.920
Saló del Tinell		
Indianes, 1736-1847. Els orígens de la Barcelona industrial	18/05/2012 - 03/03/2013	65.348
MUSEU MARÍTIM DE BARCELONA. MMB		173.283
Titanic. The Exhibition	24/03/2012 - 30/09/2012	167.499
Moll de la Fusta		
Visita nau <i>Victoria</i>	12/01/2012 - 31/05/2012	5.353
Visita galió <i>La Pepa</i>	11/06/2012 - 02/07/2012	431
MUSEU OLÍMPIC I DE L'ESPORT JOAN ANTONI SAMARANCH		90.557
La llum que captura l'esport	15/11/2011 - 10/02/2012	4.925
Barcelona. Els Jocs del Mediterrani 1955	11/02/2012 - 24/05/2012	33.256
COBI. Ara que tinc 20 anys	25/05/2012 - 30/09/2012	34.751
III Premi internacional d'Aquarel·la i		
Altres Tècniques Sobre Paper. Temàtica esportiva	04/10/2012 - 30/11/2012	9.427
100 years of Athletics Excellence	15/10/2012 - 24/11/2012	5.774
Exposició fotogràfica de l'Intermón Oxfam Trailwalker	01/12/2012 - 20/01/2013	2.424
MUSEU DE LA MÚSICA		
Pessebre de temàtica musical	17/01/2012 - 28/01/2012	-
El so de la llum. Mompou/Gaudí	12/12/2012 - 03/06/2013	-
ARXIU HISTÒRIC DE LA CIUTAT DE BARCELONA		20.293
Figurins 1914-1935. Luxe i modernitat	08/11/2011 - 30/04/2012	4.232
Cu-cut! Sàtira política en temps trasbalsats, 1902-1912	11/05/2012 - 31/10/2012	13.699
Barcelona a mà. Guies urbanes, 1776-2004	08/11/2012 - 30/04/2013	2.362
ARXIU FOTOGRÀFIC DE BARCELONA		14.421
Jacques Léonard. Barcelona gitana	02/06/2011 - 14/01/2012	783
Refotografiar Barcelona amb Mark Klett	02/02/2012 - 19/05/2012	6.630
Consuelo Bautista. Raval	13/06/2012 - 01/04/2013	7.008
CASTELL DE MONTJUÏC		177.413
La maternitat d'Elna	14/10/2011 - 15/01/2012	501
Aviadors de la República	14/12/2011 - 30/03/2012	56.788
Catalunya bombardejada	30/03/2012 - 28/10/2012	73.101
Retrat Companys	15/10/2012 - 31/12/2012	25.678
Desenterrant el silenci	22/11/2012 - 31/12/2012	21.345

287

MUSEU D'HISTÒRIA DE CATALUNYA..... 74.670

Joan Miró. Cartells d'un temps, d'un país16/10/2011 - 18/03/2012..... -
Contes infantils de la guerra01/12/2011 - 05/02/2012..... -

MUSEU D'ARQUEOLOGIA DE CATALUNYA..... 52.122

Ànimes de vidre. Les col·leccions Amatller.....28/10/2011 - 15/01/2012..... 7.224
PlayStories. Juga i aprèn amb els Clicks06/12/2011 - 15/01/2012..... 6.310
Ötzi. La mòmia del gel03/02/2012 - 24/09/2012..... 18.677
Històries de tocador. Cosmètica i bellesa a l'antiguitat.....20/12/2012 - 17/06/2013..... 2.535
Anella central
Mas Bonet. Vida i culte al neolític empordanès03/02/2012 - 29/04/2012..... 8.037
Art sobre art. Del llibre científic al llibre d'artista.....12/06/2012 - 30/09/2012..... 7.688
Aqua. Domini i mites19/11/2012 - 10/12/2012..... 1.651

PALAU GÜELL..... 254.609

La restauració del Palau26/05/2011 - 31/12/2012..... 254.609

MUSEU DE LA MOTO

24 hores de Montjuïc.....01/07/2012 - 01/07/2013..... -

1. Dades corresponents als dies oberts durant l'any 2012.

Font: cada centre.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Museus i centres d'exposicions

EXPOSICIONS TEMPORALS DE CIÈNCIES, 2012

	Dates	Visites ¹
MUSEU DE CIÈNCIES NATURALS DE BARCELONA.....		11.612
Jardí Botànic de Barcelona		
Com menjar-nos el Sud.....	29/09/2012 - 30/11/2012.....	-
Vivers		
Col·lecció de bonsais.....	05/02/2011 - 22/06/2020.....	11.612
Museu Blau		
Bestiari.....	27/03/2011 - 05/02/2012.....	-
Aliens, la invasió de les espècies exòtiques.....	25/03/2012 - 08/01/2013.....	-
El Hierro. L'erupció amagada.....	25/03/2012 - 05/06/2012.....	-
Espai Terra: Catalunya com tu l'has vist.....	12/06/2012 - 03/02/2013.....	-
Patchwork amb materials reciclats.....	27/11/2012 - 17/12/2012.....	-
COSMOCAIXA		855.932
Reciclatge. Reduir, reutilitzar i reciclar	03/06/2010 - 29/01/2012.....	19.032
Dinosaures. Tresors del desert de Gobi.....	19/02/2011 - 18/03/2012.....	123.781
Epidèmia! Com les malalties han modelat la història de la humanitat	27/03/2012 - 10/02/2013.....	303.862
TecnoRevolució. L'era de les tecnologies convergents	26/04/2012 - 05/05/2013.....	390.030
Llegat Ramon y Cajal.....	12/07/2012 - 30/09/2012.....	19.227

1. Dades corresponents als dies oberts durant l'any 2012.

Font: cada centre.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Arxius i biblioteques

DADES PER CENTRE, 2012

	Usuaris	Consultes
ARXIUS.....	43.454	212.200
Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	8.880	22.574
Arxiu Fotogràfic de Barcelona.....	1.411	93.650
Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona	14.009	36.807
Arxius Municipals de Districte	12.947	38.108
Arxiu de la Corona d'Aragó	3.049	6.914
Arxiu Fotogràfic del Centre Excursionista de Catalunya.....	695	695
Arxiu Històric de Protocols de Barcelona.....	2.463	13.452
BIBLIOTEQUES.....	190.182	130.577
Biblioteca de Catalunya.....	46.751	12.833
Biblioteca de l'Ateneu Barcelonès	133.614	105.022
Biblioteca General i Biblioteques Departamentals de l'Ajuntament de Barcelona.....	6.598	8.804
Biblioteca Pública Arús	3.219	3918

Font: cada centre.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

290

Biblioteques de Barcelona

DADES RESUM, 2012

Equipaments	38
Metres quadrats	58.937
Visites.....	6.439.112
Nous carnets	61.971
Persones inscrites (carnets)	880.436
Documents prestats.....	4.639.242

Font: Biblioteques de Barcelona.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Biblioteques de Barcelona

DADES PER CENTRE, 2012

	Superfície (m²)	Fons documental	Punts de lectura	Visites	Préstecs
DISTRICTE DE CIUTAT VELLA					
Biblioteca Barceloneta - La Fraternitat	836	48.111	87	98.285	93.012
Biblioteca Francesca Bonnemaison	1.663	94.684	222	156.952	163.541
Biblioteca Gòtic - Andreu Nin	994	30.966	155	100.093	80.282
Biblioteca Sant Pau i Santa Creu	1.127	61.056	124	198.286	117.584
DISTRICTE DE L'EIXAMPLE					
Biblioteca Esquerra de l'Eixample - Agustí Centelles	3.097	73.135	239	338.199	244.398
Biblioteca Fort Pienc	1.091	54.450	97	217.659	142.788
Biblioteca Joan Miró	750	74.436	207	161.011	133.876
Biblioteca Sagrada Família	2.641	93.885	294	398.097	316.752
Biblioteca Sant Antoni - Joan Oliver	1.480	47.045	109	169.975	121.275
Biblioteca Sofia Barat	535	44.042	74	104.098	92.801
DISTRICTE DE SANTS-MONTJUÏC					
Biblioteca Francesc Candel	2.091	56.927	183	160.344	115.432
Biblioteca Poble Sec - Francesc Boix	539	40.767	93	104.731	84.757
Biblioteca Vapor Vell	2.000	101.622	294	364.372	193.646
DISTRICTE DE LES CORTS					
Biblioteca Can Rosés	770	45.512	111	112.574	73.386
Biblioteca Les Corts - Miquel Llongueras	1.431	90.122	203	207.517	128.179
DISTRICTE DE SARRIÀ-SANT GERVASI					
Biblioteca Clarà	762	55.829	102	113.273	108.984
Biblioteca Collserola - Josep Miracle	468	31.757	73	34.932	36.804
DISTRICTE DE GRÀCIA					
Biblioteca Jaume Fuster	5.636	108.970	325	660.125	349.990
Biblioteca Vallcarca i els Penitents	1.219	21.114	97	61.771	49.627
Biblioteca Vila de Gràcia	1.029	54.510	153	216.008	158.966
DISTRICTE D'HORTA-GUINARDÓ					
Biblioteca El Carmel - Juan Marsé	2.400	91.810	314	185.796	149.799
Biblioteca Guinardó - Mercè Rodoreda	2.060	95.787	214	250.649	174.014
Biblioteca Horta - Can Mariner	1.702	46.350	125	181.691	125.762
Biblioteca Montbau - Albert Pérez Baró	570	39.266	179	40.724	50.026
DISTRICTE DE NOU BARRIS					
Biblioteca Canyelles	450	31.198	68	17.412	22.974
Biblioteca Les Roquetes	1.194	38.075	129	89.445	61.690
Biblioteca Nou Barris	2.010	85.448	276	281.618	149.483
Biblioteca Vilapicina i la Torre Llobeta	1.400	32.386	33	129.259	106.045
Biblioteca Zona Nord	1.462	43.709	140	94.723	49.082
DISTRICTE DE SANT ANDREU					
Biblioteca Bon Pastor	1.574	50.812	109	89.614	61.996
Biblioteca Ignasi Iglésias - Can Fabra	3.788	132.289	389	407.460	279.701
Biblioteca La Sagrera - Marina Clotet	2.212	43.738	183	80.404	83.015
Biblioteca Trinitat Vella - J. Barbero ¹	1.297	13.888	166	89.254	28.866
DISTRICTE DE SANT MARTÍ					
Biblioteca Camp de l'Arpa - Caterina Albert ²	2.489	41.318	234	87.579	71.194
Biblioteca Poblenou - Manuel Arranz	1.550	50.692	184	188.084	168.736
Biblioteca Ramon d'Alòs-Moner	380	33.135	80	43.841	42.215
Biblioteca Sant Martí de Provençals	280	31.080	89	65.979	59.296
Biblioteca Xavier Benguerel	1.960	114.417	120	137.278	149.268
TOTAL	58.937	2.244.338	6.274	6.439.112	4.639.242

1. La Biblioteca Trinitat Vella - J. Barbero s'ha inaugurat el 10 març del 2012.

2. La Biblioteca Camp de l'Arpa - Caterina Albert s'ha inaugurat l'1 de desembre del 2012.

Arts escèniques

DADES RESUM, 2012

	Sales de teatre de +200 localitats	Sales de teatre de -200 localitats	Sales de teatre especials ¹	Total
Sales	30	24	4	58
Espectacles	513	538	95	1.146
Funcions.....	7.418	4.915	305	12.638
Aforament	4.347.676	517.134	71.666	4.936.476
Entrades venudes	2.137.605	209.490	22.902	2.369.997
% de venda.....	49	41	32	48
Espectadors	2.330.780	240.519	37.721	2.609.020
% d'ocupació	54	47	53	52,9

1. Espais singulars de la ciutat on s'han fet representacions teatrals.

Font: ADETCA.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Arts escèniques

SALES DE MÉS DE 200 LOCALITATS, 2012

Sala	Nombre d'espectacles	Espectadors	% d'ocupació
Alexandra Teatre (Sala 1).....	28	44.789	37,8
Arteria Paral·lel	30	85.575	45,3
Barcelona Teatre Musical.....	1	69.896	44,4
Club Capitol (Sala 2).....	9	68.643	56,5
Club Capitol (Sala Pepe Rubianes).....	29	69.921	32,5
Coliseum.....	40	167.828	61,3
Cúpula Las Arenas.....	1	30.227	80,3
El Molino.....	7	27.155	51,0
Fundació Joan Miró.....	7	8.736	48,5
Gran Teatre del Liceu.....	50	299.805	81,8
Guasch Teatre.....	22	45.161	38,5
Jove Teatre Regina.....	16	42.599	55,1
La Villaroel.....	11	52.200	45,5
Mercat de les Flors (Sala Maria Aurèlia Capmany)	35	27.163	66,1
Mercat de les Flors (Sala Ovidi Montllor).....	18	5.488	42,1
saT! Sant Andreu Teatre	57	36.158	53,3
Teatre Apolo	8	83.569	30,8
Teatre Borràs.....	5	102.594	47,0
Teatre Condal	12	79.665	40,7
Teatre Goya Codorníu	7	78.206	50,7
Teatre Lliure (Gràcia).....	16	31.845	88,9
Teatre Lliure (Sala Fabià Puigserver)	20	44.799	60,3
Teatre Nacional de Catalunya (Sala Gran).....	6	95.148	74,4
Teatre Nacional de Catalunya (Sala Petita).....	5	26.517	70,8
Teatre Nacional de Catalunya (Sala Tallers)	7	10.416	63,4
Teatre Poliorama	22	126.445	61,4
Teatre Romea.....	12	81.399	56,8
Teatre Tívoli	3	251.254	59,7
Teatre Victòria.....	11	158.206	53,3
Teatreneu (Sala Xavier Fàbregas)	18	79.373	47,4
TOTAL.....	513	2.330.780	54

Font: ADETCA.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Arts escèniques

SALES DE MENYS DE 200 LOCALITATS, 2012

Sala	Nombre d'espectacles	Espectadors	% d'ocupació
Alexandra Teatre (Cafè Teatre).....	1	5.151	66,7
Alexandra Teatre (Espai Atòmic)	1	1.416	66,3
Alexandra Teatre (Sala 5).....	17	5.844	44,2
Almeria Teatre.....	33	10.800	24,3
Antic Teatre.....	76	6.378	54,6
Biblioteca de Catalunya.....	3	21.248	86,1
Cafè Teatre Llantiol	21	6.689	18,8
Círcol Maldà	35	6.592	56,3
La Puntual.....	26	7.264	65,9
La Seca Espai Brossa.....	44	15.868	44,4
Mercat de les Flors (Pina Bausch).....	26	4.788	79,7
Nau Ivanow	30	4.537	56,3
Sala Atrium.....	13	2.937	49,3
Sala Beckett.....	16	9.838	66,0
Sala Muntaner.....	15	22.835	38,7
Teatre Akadèmia	5	1.882	42,9
Teatre del Raval.....	42	18.493	50,7
Teatre Gaudí Barcelona (Sala Gran).....	16	20.794	47,4
Teatre Gaudí Barcelona (Sala Petita).....	4	1.939	59,6
Teatre Lliure (Espai Lliure).....	11	9.384	76,0
Teatre Tantarantana.....	50	20.285	45,0
Teatreneu (Sala Cafè Teatre).....	37	24.320	45,0
Teatreneu (Sala del Mig).....	2	549	45,8
Versus Teatre.....	14	10.688	43,4
TOTAL.....	538	240.519	47

Font: ADETCA.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Arts escèniques

SALES ESPECIALS, 2012

Sala	Nombre d'espectacles	Espectadors	% d'ocupació
Teatre Grec	12	17.292	51,3
Institut del Teatre (totes les sales).....	39	10.974	74,7
Mercat de les Flors (altres espais).....	15	3.490	67,6
Altres espais escènics.....	29	5.965	32,9
TOTAL.....	95	37.721	53

Font: ADETCA.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Arts escèniques

OBRES DE MÉS DE 25.000 ESPECTADORS, 2012

Títol	Sala	Funcions	Espectadors	Aforament	% d'ocupació
<i>Campanades de boda</i>	Teatre Tívoli	296	209.841	337.736	62,13
<i>Los miserables</i>	Barcelona Teatre Musical	81	69.896	157.464	44,39
Carlos Latre.....	Coliseum	51	58.420	69.744	83,76
<i>Agost</i>	TNC (Sala Gran).....	55	46.705	47.410	98,51
<i>La familia irreal</i>	Teatre Victòria	50	44.688	52.108	85,76
<i>Cop de Rock</i>	Teatre Victòria	71	44.219	78.455	56,36
<i>Toc Toc</i>	Teatre Borràs	111	43.814	81.591	53,7
<i>La Bohème</i>	Gran Teatre del Liceu	18	39.452	41.256	95,63
<i>Improshow</i>	Teatreneu (Sala Xavier Fàbregas).....	156	33.081	56.280	58,78
<i>Splenda</i>	Teatre Tívoli	57	32.540	74.100	43,91
<i>Incendis</i>	Teatre Romea	76	32.283	32.440	99,52
<i>Forever Young</i>	Teatre Poliorama.....	63	31.202	40.203	77,61
<i>El sopar dels idiotes</i>	Teatre Apolo.....	108	31.151	101.520	30,68
<i>Violines y trompetas</i>	Teatre Borràs	107	30.617	79.059	38,73
<i>Grease</i>	Cúpula Las Arenas	25	30.227	37.650	80,28
<i>Los hombres no mienten</i>	Teatre Apolo.....	94	26.719	88.360	30,24
<i>El nom</i>	Teatre Goya.....	77	26.675	38.500	69,29
<i>Confessions de dones de 30</i> ..	Club Capitol (Sala 2).....	154	25.564	38.962	65,61
<i>La gran depresión</i>	Arteria Paral·lel	53	25.528	49.555	51,51
<i>La forza del destino</i>	Gran Teatre del Liceu	14	25.129	32.088	78,31

Font: ADETCA.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Música

DADES RESUM, 2012

	Nombre d'equipaments	Concerts	Espectadors
Grans auditoris	3.....	1.219	987.598
Macroconcerts	3.....	16	283.920
Sales de música en viu	17.....	3.773	1.067.340

Font: cada centre, Societat General d'Autors i Editors (SGAE) i Associació de Sales de Concerts de Catalunya (ASACC).

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Música

GRANS AUDITORIS, 2012

	Concerts	Espectadors	Aforament	% d'ocupació
L'Auditori	469	354.226	478.115	74
Palau de la Música Catalana	558	350.646	598.547	59
Gran Teatre del Liceu	192	282.726	352.180	80

Font: cada centre.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

296

Música

MACROCONCERTS, 2012

	Data	Lloc	Espectadors
Bruce Springsteen.....	17/05/2012 i 18/05/2012	Estadi Olímpic	90.000
Extremoduro	06/10/2012	Recinte Fòrum	34.603
Madonna.....	20/06/2012 i 21/06/2012	Palau Sant Jordi	30.693
Serrat i Sabina.....	13/09/2012 i 14/09/2012	Palau Sant Jordi	29.128
Lady Gaga	06/10/2012	Palau Sant Jordi	16.304
Estopa.....	25/02/2012	Palau Sant Jordi	16.091
El Barrio.....	21/01/2012	Palau Sant Jordi	14.289
<i>Les nostres cançons contra la sida</i>	08/06/2012	Palau Sant Jordi	12.879
Luis Miguel	10/05/2012	Palau Sant Jordi	10.647
Miguel Bosé.....	27/09/2012	Palau Sant Jordi	8.849
Il Divo.....	26/04/2012	Palau Sant Jordi	7.878
Arctic Monkeys	28/01/2012	Palau Sant Jordi	7.493
Laura Pausini.....	21/04/2012	Palau Sant Jordi	5.066
TOTAL.....			283.920

Font: SGAE.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Música

SALES DE MÚSICA EN VIU, 2012

	Nombre de concerts	Assistents
Apolo	310	232.000
Apolo. La [2]	358	74.300
Be Good	87	3.480
Bikini.....	60	21.620
Harlem Jazz Club	322	45.000
Heliogàbal	152	10.300
Jamboree	364	24.476
Jazz Sí Club	340	23.000
Koiton Club	50	1.000
L'Ovella Negra	44	2.640
Luz de Gas	400	80.000
Music Hall	125	21.800
Razzmatazz.....	289	381.316
Sala BeCool.....	91	9.828
Sala Monasterio.....	292	27.740
Sidecar.....	126	14.023
Tarantos	363	94.817
TOTAL.....	3.773	1.067.340

Font: ASACC.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Audiovisuals

RODATGES A BARCELONA, 2012

Llargmetratge (cinema de ficció)	27
Llargmetratge (film per a televisió / minisèrie)	8
Llargmetratge documental	5
Reportatge / Documental	183
Curtmetratge / Exercici acadèmic	359
Entreteniment / Sèrie de televisió	197
Fotografia	583
Espot publicitari	399
Videoclip	84
Corporatiu / Institucional	92
Altres filmacions	203
TOTAL	2.140

Font: Barcelona-Catalunya Film Commission.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Audiovisuals

CINEMES DEL CIRCUIT COMERCIAL, 2012¹

Sales	193
Butaques	43.468
Pel·lícules exhibides	742
Sessions	245.997
Espectadors	6.421.532

1. Dades provisionals en tancar aquesta publicació.

Font: ICEC.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Festivals

DADES RESUM, 2012

Àmbit	Nombre de festivals ¹	Assistents
Arts visuals	7	328.328
Literatura	7	37.577
Arts escèniques	15	253.939
Música	33	767.689
Audiovisuals.....	24	157.780
Multidisciplinaris (inclou el Grec)	17	141.895
TOTAL.....	103.....	1.687.208

1. Festivals dels quals es disposa de dades d'assistència.

Font: cada festival.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Festivals

GREC FESTIVAL DE BARCELONA

299

	Representacions	Aforament	Espectadors	% d'ocupació
Teatre.....	182	63.729	33.596	52,7
Dansa.....	31	16.293	8.165	50,1
Circ	29	9.323	4.173	44,8
Música	20	25.761	17.390	67,5
TOTAL.....	262	115.106	63.324	55,0

Font i elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Festivals

FESTIVALS PER ÀMBITS, 2012

Àmbit / Edició i nom del festival	Inici	Final	Assistents	Entitat organitzadora
Arts visuals.....			328.328	
10a....Screen Festival.....	17/05/2012	..02/06/2012	220.000Screen Projects
5a.....Swab Barcelona. Fira Internacional d’Art Contemporani	23/05/2012	..26/05/2012	15.000Espacio de Arte Contemporáneo Diezy7
6a.....Publifestival. Festival Internacional de Publicidad Social	15/06/2012	..15/06/2012 -Publifestival
2a.....FADfest	26/06/2012	..12/07/2012	..20.433FAD
7a.....Festival Internacional d’Arquitectura eme3.....	28/06/2012	..01/07/2012 -ADN Asociación Cultural Multidisciplinar
2a.....OjodePez Photo Meeting Barcelona	28/06/2012	..30/06/2012 -La Fàbrica i La Virreina Centre de la Imatge
6a.....Arquinset. Setmana de l’Arquitectura.....	27/09/2012	..03/10/2012850Arquinfad i COAC
7a.....BCN Design Week	01/10/2012	..05/10/2012	..15.943Barcelona Centre del Disseny
9a.....Drap-Art. Festival Internacional de Reciclatge Artístic de Catalunya	05/10/2012	..14/10/2012	..9.102Drap-Art
18a....Fem Art.....	18/10/2012	..15/11/2012 -Associació Ca la Dona
3a.....48H Open House BCN.....	27/10/2012	..28/10/2012	..47.000Associació 48H Open House BCN
Literatura			37.577	
2a.....Flic, Festival de Literatures i Arts Infantil i Juvenil.....	17/12/2011	..04/03/2012	..1.700Associació Tantàgora Serveis Culturals
7a.....BCNegra. Trobada de Novel·la Negra de Barcelona	02/02/2012	..11/02/2012	..5.023Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona
8a.....Literaldia. L'Euskal Herria d'avui, en la literatura	11/04/2012	..12/05/2012 -Euskal Etxea
8a.....Món Llibre.....	14/04/2012	..15/04/2012	18.000Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona
16a....Barcelona Poesia	08/05/2012	..17/05/2012	..8.619Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona
5a.....Festival del Llibre d’Artista i la Petita Edició	10/05/2012	..03/06/2012 -LLDE
3a.....Munt de Mots. Festival de Narració Oral de Barcelona.....	20/10/2012	..27/10/2012	..2.535Associació Munt de Paraules
6a.....Como Pedro por mi casa	05/11/2012	..10/11/2012700Julia Pelletier
20a....Festival de Polipoesia de Barcelona	10/11/2012	..10/11/2012 -La Papa (Performers, Artistes i Poetes Associats)
3a.....Flic, festival literatura i art infantil i juvenil.....	01/12/2012	..03/02/2013	..1.000Associació Tantàgora Serveis Culturals
Arts escèniques.....			253.939	
3a.....TOT. Festival de Titelles i Teatre d’Objectes de Barcelona	16/03/2012	..25/03/2012 -El Poble Espanyol
9a.....BarriBrossa.....	16/04/2012	..27/04/2012	..1.200La Seca Espai Brossa
1a.....Primera persona	04/05/2012	..05/05/2012582CCCB
2a.....Barcelona Burlesque Festival	09/05/2012	..13/05/2012	..1.100El Molino
1a.....NEO. Noves Escenes Obertes	09/05/2012	..13/05/2012 -Teatre Lliure, Mercat de les Flors, Institut del Teatre i La Seca Espai Brossa
9a.....Festival de Claqué de Barcelona	20/05/2012	..27/05/2012 -Associació Tot Pel Claqué
3a.....Primavera Vaca.....	26/05/2012	..02/06/2012 -Projecte Vaca
2a.....MiniBCN. Festival de Teatre Infantil i Familiar d’Estiu de Barcelona.....	30/06/2012	..08/07/2012 -Teatre Obligatori i Únic Produccions
6a.....Festival Barcino	02/07/2012	..22/07/2012453Gataro i Almeria Teatre
21a....Dies de Dansa. Fest. Int. de Dansa Contemporània en Paisatges Urbans.....	06/07/2012	..09/07/2012	..8.700Associació Marató de l’Espectacle
3a.....Dansalona	01/08/2012	..30/09/2012	11.327ADETCA
7a.....Festival TANTAdansa	19/09/2012	..14/10/2012815Teatre Tantarantana
3a.....Mercè Arts de Carrer. MAC.....	21/09/2012	..24/09/2012	220.550Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona
5a.....12 hores de màgia al Brossa.....	24/09/2012	..24/09/2012 -La Seca Espai Brossa
3a.....Festival Escena Criminal	02/10/2012	..14/10/2012279Antic Teatre
5a.....Barcelona Dance Festival.....	06/10/2012	..07/10/2012 -Jetlag Trading
11a....Escena Poblenou	17/10/2012	..21/10/2012	..3.000Associació Festival de Creació Contemporània Poblenou
17a....Mostra de Teatre de Barcelona.....	22/10/2012	..27/11/2012	..1.900Artípolis
3a.....Màgicus. Festival de Màgia Jove de Barcelona.....	25/10/2012	..28/10/2012	..1.000Lluïsos de Gràcia i Companyia Mag Oli
1a.....SÀLMON. Talents Europeus en Moviment	31/10/2012	..11/11/2012	..1.651Mercat de les Flors i European Dancehouse Network
5a.....Festival Barcelona en Butoh	05/11/2012	..11/11/2012 -Associació Cultural Cos Transitori
12a....Novembre Vaca	05/11/2012	..01/12/2012750Projecte Vaca
8a.....El Més Petit de Tots.....	17/11/2012	..25/11/2012 -
9a.....DANSAT	20/11/2012	..25/11/2012 -saT! Sant Andreu Teatre
8a.....Festival de Putxinel·lis d’Hivern.....	30/11/2012	..05/01/2013632Companyia de La Puntual
Música			767.689	
13a....Festival del Mil·lenni	02/12/2011	..23/05/2012	56.798Concert Studio
7a.....De Cajón. Festival Flamenco de Barcelona	22/12/2011	..14/04/2012	17.253The Project
25a....Festival Folk Internacional Tradicionàrius	13/01/2012	..30/03/2012	10.000CAT. Centre Artesà Tradicionàrius
17a....BarnaSants	26/01/2012	..07/04/2012	..9.320BarnaSants
2a.....Surface Festival	27/01/2012	..08/09/2012	..9.200Pablo Molinero Martínez
7a.....Festival Internacional de Percussió de Catalunya.....	02/02/2012	..26/02/2012	..3.242L’Auditori
6a.....IN-SOMNI. Festival Itinerant de Música Independent de Catalunya	17/02/2012	..18/02/2012900Associació Cultural de l’Individu Ocult Mag

4a.....	Emergència!	18/02/2012	..18/02/2012	870	CCCB
2a.....	9B in Black. Festival de Música Negra de Nou Barris	23/02/2012	..26/02/2012	-	Casal de Barri Prosperitat, Associació Capibola Blues i Ateneu Popular de Nou Barris
	Nous Sons	24/02/2012	..09/03/2012		10.062	Fundació Privada de l’Auditori i l’Orquestra
23a....	Festival de Guitarra de Barcelona	10/03/2012	..26/05/2012		22.027	The Project
	BCNmp7	30/03/2012	..20/04/2012	458	CCCB
6a.....	La Plaça Odissea Maremagnum	10/05/2012	..12/05/2012		15.000	Maremagnum
19a....	Ciutat Flamenco (abans Festival de Flamenco Ciutat Vella)	23/05/2012	..26/05/2012	..	5.000	Taller de Músics i Mercat de les Flors
1a.....	Festival de Cultura Lliure de Barcelona	26/05/2012	..26/05/2012	-	Associació RJ Music
12a....	San Miguel Primavera Sound	30/05/2012	..03/06/2012		147.000	Primavera Sound
1a.....	Campi qui Boogie! Festival Internacional de						
	Boogie Woogie de Barcelona	31/05/2012	..03/06/2012	..	1.000	Coloma & Co Boogie Woogie Produccions
18a....	Simbiruta	08/06/2012	..09/06/2012	-	Casal de Joves de la Guineueta
	Festival Porompompero	09/06/2012	..09/06/2012	-	Porompompero
19a....	Sónar. Festival Internacional de						
	Música Avançada i Art Multimèdia	14/06/2012	..16/06/2012		97.948	Advanced Music
4a.....	Concerts de l’Estiu al Poble Espanyol	22/06/2012	..04/08/2012		33.510	El Poble Espanyol
	Festival de Música Gospel	25/06/2012	..30/06/2012	-	-
8a.....	Barcelona Festival of Song	28/06/2012	..07/07/2012	..	1.500	Mundo Arts i Asociación para la Promoción de la Música y las Artes de Iberoamérica
13a....	Festival Flamenco d’Estiu						
	(abans Festival Flamenco a Nou Barris)	05/07/2012	..07/07/2012	..	1.500	Asociación Promotora Fundación Catalunya Arte Flamenco i Fasol Management
5a.....	Cruïlla BCN	06/07/2012	..07/07/2012		22.000	Barcelona Events Musicals SL
10a....	Festival de Blues de Barcelona	13/07/2012	..21/07/2012	..	7.000	Associació Capibola Blues
1a.....	Festival Internacional de Música Catalana	17/07/2012	..28/08/2012	-	Ateneu Barcelonès
2a.....	Barcelona, Gardel, Buenos Aires	26/07/2012	..30/07/2012	..	8.000	Zona Comunicació
10a....	San Miguel Mas i Mas Festival	27/07/2012	..31/08/2012	-	Grup Mas i Mas
7a.....	Festigàbal	19/08/2012	..21/08/2012	..	9.000	Associació Cultural Heliogàbal
22a....	Festival l’Hora del Jazz. Memorial Tete Montoliu	09/09/2012	..26/09/2012	-	Associació de Músics de Jazz i Música Moderna de Catalunya
3a.....	Festival de Flamenco Carmen Amaya	14/09/2012	..01/12/2012	450	El Tablao de Carmen
14a....	Europa i els Seus Cants. Festival Internacional de Cant Popular	19/09/2012	..22/09/2012	-	Courtial International
20a....	BAM. Barcelona Acció Musical	21/09/2012	..23/09/2012		146.550	Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona
17a....	Dispositiu LEM. Encontre Internacional						
	de Música Experimental	11/10/2012	..27/10/2012	..	9.587	Gràcia Territori Sonor
23a....	Festival MPB. Música Popular de Barcelona	17/10/2012	..17/11/2012	..	4.000	Zingaria Produccions
4a.....	Catalunya Arte Flamenco	20/10/2012	..31/12/2012	-	Fasol Management
15a....	EH SONA! Festival de Música Basca a Barcelona	26/10/2012	..01/12/2012		10.000	Euskal Etxea Barcelona
44a....	Voll-Damm Festival Internacional de Jazz de Barcelona	30/10/2012	..30/11/2012		95.099	The Project
10a....	Músics al Metro de Barcelona	24/11/2012	..24/11/2012	-	TMB i AMUC BCN
13a....	Zeppelin	30/11/2012	..30/11/2012	255	Orquestra del Caos
4a.....	No Hunger Festival	02/12/2012	..02/12/2012	350	Acció contra la Fam
7a.....	San Miguel Primavera Club	06/12/2012	..08/12/2012		11.300	Primavera Sound
14a....	Els Grans del Gospel	07/12/2012	..23/12/2012	..	1.510	The Project
14a....	Festival del Mil·lenni	19/11/2012	..30/05/2013	-	Concert Studio

Audiovisuals157.780

2a.....	MIRADOCS. Barcelona Mirades Documentals	18/01/2012	..27/01/2012	400	Cineclub Barcelona Espai de Cinema i Casa Elizalde
	PLAY. Festival de Cinema en Directe	19/01/2012	..21/01/2012	-	Obra Social Caja Madrid
15a....	DocsBarcelona	31/01/2012	..05/02/2012	..	6.965	Paral·lel 40
9a.....	Barcelona VisualSound. Festival Audiovisual de Creació Jove	07/02/2012	..17/02/2012	..	2.101	Ajuntament de Barcelona
7a.....	Zinemaldia	01/03/2012	..30/03/2012	-	Centre Cultural Euskal Etxea Barcelona
8a.....	Sólo para Cortos	23/03/2012	..25/03/2012	-	Associació pel Foment del Curtmetratge Social
14a....	Mecal. Festival Internacional de Curtmetratges de Barcelona	12/04/2012	..29/04/2012		14.000	Associació Mecal
5a.....	BANG. Festival de Videoart de Barcelona	19/04/2012	..21/04/2012	-	Ob-Art Video
2a.....	D’A. Festival Internacional de Cinema d’Autor de Barcelona	27/04/2012	..06/05/2012	-	Noucinemart
15a....	Curt Ficcions Barcelona	04/05/2012	..10/05/2012	..	1.300	Curt Ficcions
15a....	OVNI	08/05/2012	..13/05/2012		10.000	OVNI. Observatori de Vídeo No Identificat
3a.....	BCN Sports Film	10/05/2012	..12/05/2012	..	1.100	Museu Olímpic i de l’Esport Joan Antoni Samaranch
9a.....	Festival de Cinema i Drets Humans de Barcelona	17/05/2012	..22/05/2012	..	6.000	La Mirada Descoberta
4a.....	ImagineIndia Film Festival Barcelona	01/06/2012	..13/06/2012	700	Associació Asian Films i ImagineIndia International Film Festival Madrid
11a....	Mostra de Curtmetratges Dr. Mabuse	02/06/2012	..16/06/2012	-	La Jarra Azul
14a....	Festival de Cinema Jueu de Barcelona	05/06/2012	..10/06/2012	..	5.000	Associació Festival de Cinema Jueu de Barcelona
20a....	Mostra Internacional de Films de Dones de Barcelona	07/06/2012	..17/06/2012	..	4.100	Cooperativa Promotora de Mitjans Audiovisuals
4a.....	Mecal Air	08/06/2012	..29/09/2012	-	Associació Mecal i El Poble Espanyol
17a....	FIRE!! Mostra Internacional de Cinema Gai i Lesbià	28/06/2012	..15/07/2012	..	7.200	Casal Lambda
10a....	Sala Montjuïc	29/06/2012	..08/08/2012		38.158	Associació Cultural Modiband
4a.....	Mecal Kids	05/08/2012	..26/08/2012	-	Associació Mecal
11a....	Gandules	07/08/2012	..24/08/2012	..	5.100	CCCB
3a.....	Mostra de Cinema del Quebec de Barcelona	20/09/2012	..02/10/2012	-	Associació Mecal
22a....	Cicle de Cinema de Dones	10/10/2012	..24/10/2012	96	CIRD. Centre d’Informació i Recursos per a les Dones
12a....	Festival Internacional de Cinema Gai i Lèsbic de Barcelona	18/10/2012	..28/10/2012	-	Festival Internacional de Cinema Gai i Lèsbic de Barcelona
2a.....	Film and Cook. Festival de Cinema i Gastronomia	19/10/2012	..21/10/2012	-	Implementia SL
10a....	In-Edit Festival	25/10/2012	..04/11/2012		31.062	Inedit Producciones
3a.....	Festival Antic Horror Picture Show	31/10/2012	..31/10/2012	124	Antic Teatre
23a....	ArtFutura	02/11/2012	..04/11/2012	-	ArtFutura
19a....	FICMA. Festival Internacional de Cinema del Medi Ambient	05/11/2012	..11/11/2012	..	4.000	Associació Accions 3E

24a....	Marató de Cinema Fantàstic i de Terror de Sants	12/11/2012 ..	17/11/2012 ..	2.700Ajuntament de Barcelona i Secretariat d'Entitats de Sants, Hostafrancs i la Bordeta
16a....	FIAB. Festival Internacional de l'Audiovisual de Barcelona	12/11/2012 ..	20/11/2012 ..	1.300Observatori Europeu de Televisió Infantil
5a.....	El Meu Primer Festival.....	17/11/2012 ..	25/11/2012 ..	7.073Associació Cultural Modiband
9a.....	Diàspora. Mostra de Cinema Colombià	20/11/2012 ..	01/12/2012 ..	2.838Associació Imago Barcelona
19a....	L'Alternativa. Festival de Cinema Independent de Barcelona.....	20/11/2012 ..	25/11/2012 ..	6.163La Fàbrica de Cinema Alternatiu de Barcelona
6a.....	Musiclip Festival.....	01/12/2012 ..	01/12/2012 ..	-Activa Films
2a.....	Mostra de Curtmetratges per la Identitat-Catalunya	03/12/2012 ..	05/12/2012 ..	300Associació Crea per la Identitat i la Memòria
7a.....	Flux. Festival de Vídeo d'Autor	11/12/2012 ..	15/12/2012 ..	-Habitual Video Team

Multidisciplinaris.....141.895

17a....	Minifestival de Música i Cultura Independent de Barcelona.....	28/01/2012 ..	31/03/2012 ..	650Associació Minifestival de Música Independent
9a.....	The Influencers	09/02/2012 ..	11/02/2012 ..	1.950d-i-n-a i 0100101110101101.ORG
1a.....	Barcelona Beer Festival	09/03/2012 ..	11/03/2012 ..	10.000Associació per la Cultura de la Cervesa Artesana
9a.....	Festival de Sopes del Món Mundial.....	25/03/2012 ..	25/03/2012 ..	-Xarxa 9 Barris Acull i Xarxa Intercanvi de Coneixements
1a	Transeuropa Festival	09/05/2012 ..	19/05/2012 ..	180Alternativas Europeas Barcelona
12a....	OFFF Let's feed the future	17/05/2012 ..	19/05/2012 ..	-Zero4 Cultura en Directe i Ilovezumi
5a.....	BarnÀfrika. Afrofestival de Catalunya.....	19/05/2012 ..	20/05/2012 ..	-Kafu Bá
8a.....	Mostra Sonora i Visual	31/05/2012 ..	09/06/2012 ..	2.500Convent de Sant Agustí
4a.....	Festival Cultural Pride Barcelona.....	22/06/2012 ..	02/07/2012 ..	-Associació Catalana d'Empreses per a Gais i Lesbianes
36a....	Grec Festival de Barcelona	01/07/2012 ..	31/07/2012 ..	63.324Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona
1a.....	Piknic Electronik.....	08/07/2012 ..	23/09/2012 ..	12.000Piknic Electronik Barcelona
4a.....	nunOff. Festival de Creació Emergent de Barcelona.....	12/07/2012 ..	28/07/2012 ..	2.530nunArt
4a.....	Festival Internacional de Música i Dansa Tradicional al Poble-sec	19/07/2012 ..	22/07/2012 ..	-GID Renaixença
2a.....	Festival Catalunya Celta	20/07/2012 ..	21/07/2012 ..	1.500Plataforma Catalunya Celta
9a.....	Hipnotik Festival	15/09/2012 ..	15/09/2012 ..	6.500Hipnotik Faktory
11a....	Festival Àsia.....	21/09/2012 ..	24/09/2012 ..	12.000Casa Àsia
6a.....	Ulls. Festival Barcelona Cultura.....	02/10/2012 ..	06/10/2012 ..	7.820Ulls Art
16a....	De Prop	03/10/2012 ..	24/10/2012 ..	1.560Fundació Catalunya - La Pedrera
10a....	Raval ^(s)	08/11/2012 ..	11/11/2012 ..	12.600Fundació Tot Raval
2a.....	Mira!	10/11/2012 ..	10/11/2012 ..	-Mira!, Telenoika i Fabra i Coats
1a.....	Festival Punto y Raya Júnior	10/11/2012 ..	11/11/2012 ..	2.283MAD Moviment d'Alliberament Digital
5a.....	Festival B2B (antic Goes Electric).....	17/11/2012 ..	17/11/2012 ..	498Antic Teatre i Piatto Forte (Berlín)
18a....	Pulgas Mix. Festival de Cultura en Acción.....	17/11/2012 ..	18/11/2012 ..	-Associació Cultural Pulgas Mix
1a.....	Arenas Festival. Festival d'Art i Música Arenas de Barcelona	22/11/2012 ..	16/02/2013 ..	-Arenas Festival
1a.....	DAU Barcelona.....	15/12/2012 ..	16/12/2012 ..	4.000Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona

TOTAL.....1.687.208

Font: cada festival.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Festes i tradicions

FESTES DE CIUTAT, 2012

Assistents

Cavalcada de Reis.....	500.000
Santa Eulàlia.....	-
Nit dels Museus.....	126.213
Festa de la Ciència.....	14.000
Montjuïc de Nit	110.000
La Mercè.....	1.436.079

Font i elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Festes i tradicions

LA MERCÈ, 2012

Assistents

Piromusical	120.000
Correfoc	80.000
Exhibició pirotècnica.....	30.000
Cavalcada de la Mercè	110.000
MAC. Mercè Arts de Carrer.....	220.550
BAM. Barcelona Acció Musical	146.550
Altres concerts	200.100
Projeccions a la Sagrada Família	113.000
Projeccions a la façana de l'Ajuntament	71.000
Portes obertes a museus i altres centres.....	116.449
Itineràncies tradicionals	42.900
Resta d'espais i altres activitats	185.530

TOTAL..... 1.436.079

Font i elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.